

Vilniaus universitetas
Tarptautinis žinių ekonomikos ir žinių vadybos centras

Edita Didžiūnaitytė,
Tarptautinės komunikacijos (nuotolinių) studijų programos studentė

„ISLAMO GRĖSMĖS“ ĮVAIZDIS TELEVIZIJOJE
MAGISTRO DARBAS

Vadovas
Doc. E.Vareikis

Vilnius, 2007

_____ Magistro darbas	
/magistranto (-ės) vardas, pavardė)	
tema	

parengtas gynimui.	
_____	_____
(data)	(vadovo parašas)
Darbas įregistruotas _____ Centre	
_____	_____
(data)	(raštvėdės parašas)
Magistro darbą ginti leidžiu	
_____	_____
(data)	(Centro direktoriaus parašas)
Recenzentu skiriu	

_____	_____
(data)	(Centro direktoriaus parašas)
Darbą recenzavimui gavau	
_____	_____
(data)	(recenzento parašas)

Didžiūnaitytė, Edita

Di 105

„Islamo grėsmės“ įvaizdis televizijoje : magistro darbas / Edita Didžiūnaitytė ; mokslinis vadovas doc. E. Vareikis; Vilniaus universitetas. Tarptautinis žinių ekonomikos ir žinių vadybos centras. – Vilnius, 2007. – 84, [2] lap. : lent. – Mašinr. – Santr. angl. – Bibliogr.: p. 67-69 (45 pavad.).

UDK 654.1:29

Islamas, musulmonai, terorizmas, įvaizdžio formavimas, televizijos įtaka.

Magistro darbo objektas – „islamo grėsmės“ įvaizdis televizijoje. Darbo tikslas – išanalizuoti islamo grėsmės įvaizdžio formavimą televizijoje. Pagrindiniai darbo uždaviniai: Apibrėžti islamo sampratą ir jo „funkcijas“ islamiškose kultūrose, bei apžvelgti šiuolaikinį islamą; įvertinti, kaip yra kuriami įvaizdžiai televizijoje; išsiaiškinti ar yra ryšys tarp islamo ir terorizmo; bei išanalizuoti islamo, kaip grėsmės, įvaizdžio formavimą televizijoje.

Išsamiau susipažinus su islamu ir musulmonų požiūriu į pasaulį bei trumpai apžvelgus terorizmo istoriją, Korano ir terorizmo sąryšį bei naujai atsiradusį terminą „islamo fobija“, o galiausiai atlikus detalią Amerikos kabelinio naujienų kanalo CNN reportažų analizę, prieita prie išvados, kad televizija ne tik kuria įvaizdžius, bet daro didelę įtaką žmonių supratimui apie vieną ar kitą objektą, šiuo atveju islamo, kaip grėsmės, įvaizdžio sukūrimą vakariečių ne musulmonų akyse.

Po rugsėjo 11- osios musulmonai yra priversti aiškinti požiūrį į šią tragediją ir ar islamas yra šios tragedijos priežastis, islamo ir dvasinio džihado santykį. Daugelis islamo vertinimų, reakcijų į musulmonų doktriną ir musulmonų – krikščionių susidūrimų dažnai vis dar apibūdinami tos dienos įvykių šviesoje. Šiuo metu, praėjus šešiams metams po įvykusių teroristinių išpuolių Jungtinėse Amerikos Valstijose, už kurią atsakomybę prisiėmė musulmoniškoji teroristinė organizacija Al-Qaeda, musulmonams skiriamas išskirtinis dėmesys jų didžiajai religijai islamui, išskirtinei ir savitai gyvenimui, vis labiau girdimam jų balsui bei iš jų pusės vis dažniau kylančiai grėsmei – terorizmui.

Dabar jau akivaizdžiai matoma, kad islamas tarp musulmonų yra ne tik religija, tai teisinė ir moralinė, kultūrinė ir dvasinė gyvenimo norma. Musulmonų gyvenimas išties smarkiai persmelktas islamo ir vertinti jį supaprastintai, kaip tai iki šiol daro populiarioji žiniasklaida ir nekritiškai mąstantys kitatikiai, vadinasi, suplakti keletą reiškinių į vieną krūvą ir padaryti neigiamas išvadas. CNN rodytų reportažų susijusių su islamu, musulmonais ir terorizmu analizė parodė, kad televiziją turi didžiulę įtaką formuodama žiūrovų nuomonę ir mąstymą.

Magistro darbas gali būti naudingas žiniasklaidos ir politikos mokslų studentams bei religijotyros dėstytojams ir studentams.

TURINYS

ĮVADAS.....	5
1. ISLAMAS IR JO REIŠMĖ ŠIANDIENINIAME PASAULYJE.....	7
1.1 Islamo samprata ir jo pagrindai.....	7
1.2. Islamas kasdieniniame musulmonų gyvenime.....	10
1.3. Šiuolaikinis islamas.....	15
1.3.1 Vakarų ekspansija ir islamo fundamentalizmas.....	19
2. „ISLAMO GRĖSMĖS“ ĮVAIZDŽIO, TELEVIZIJOJE, FORMAVIMO TEORINIAI ASPEKTAI	23
2.1 Įvaizdžio sukūrimas televizijos pagalba.....	23
2.1.1 Įvaizdis.....	23
2.1.2 Transliuojamoji žiniasklaida (televizija).....	24
2.1.3 Televizijos įtaka.....	26
2.2 „Islamo grėsmė“ arba islamiškasis terorizmas (islamo keliamą grėsmę – terorizmas).....	31
2.2.1 Trumpa terorizmo istorija.....	31
2.2.2 Terorizmas po 2001 metų rugsėjo 11d.....	32
2.2.3 Koranas ir terorizmas.....	34
2.2.4 Islamo fobija.....	37
3. „ISLAMO GRĖSMĖS“ ĮVAIZDŽIO ANALIZĖ CNN KANALO RODOMOSE NAUJIENŲ	
REPORTAŽUOSE.....	39
3.1 Tyrimo metodika.....	39
3.2 CNN naujienų laidose rodytų reportažų analizė.....	40
IŠVADOS.....	65
BIBLIOGRAFINIŲ NUORODŲ SĄRAŠAS.....	67
SUMMARY.....	70
<i>1 priedas.</i> Reportažų, susijusių su islamu, santrauka.....	Klaida! Žymelė neapibrėžta. 2
<i>2 priedas.</i> Reportažų, susijusių su musulmonais, santrauka.....	Klaida! Žymelė neapibrėžta. 3
<i>3 priedas.</i> Reportažų, susijusių su terorizmu, santrauka.....	Klaida! Žymelė neapibrėžta. 6

IVADAS

Temos aktualumas. Sakyti, kad šiandieninis pasaulis yra atsidūręs pakankamai įtemptuose santykiuose tarp rytų ir vakarų, būtų nevisiškai tikslu, nes taip teigti būtų pakankamai paviršutiniška. Daugelį metų ta rytų-vakarų įtampa buvo vadinama šaltuoju karu, kuriame buvo matomi du labai aiškūs frontai. Toje konfrontacijoje buvo aiškios skirtingos politinės ideologijos, daugiau mažiau suvokiami abiejų pusių kariniai pajėgumai, ekonominis stovis. Žodžiu, tai buvo nuolatinis varžymasis, kuriame visuomet buvo aišku, kas kovoja prieš ką. Ir jis baigėsi, pasaulis iš dvipolio tapo daugiapolis, tačiau konfrontacija tarp rytų ir vakarų perėjo į kitą, daug sunkiau apibrėžiamą lygį.

Išskirtinis dėmesys šiandien tenka musulmonams, jų didžiajai religijai islamui, išskirtinei ir savitai gyvenimui, vis labiau girdimam jų balsui bei iš jų pusės vis dažniau kylančiai grėsmei – terorizmui. Deja, tenka pripažinti ir pastarąjį faktą. Dabar jau akivaizdžiai matoma, kad islamas tarp musulmonų yra ne tik religija, tai teisinė ir moralinė, kultūrinė ir dvasinė gyvenimo norma, tai musulmonų politinės ideologijos. Religijos įtaka politiniams sprendimams musulmonų pasaulyje visuomet buvo labai didelė, tačiau pastaraisiais dešimtmečiais islamas, kaip politinė ideologija ypač sustiprėjo ir kai kur stipriai suradikalėjo. Iki šio amžiaus pradžios daugelis stebėtojų nepakankamai vertino islamo, kaip politinės ideologijos ir dažniausiai politikos apžvalgininkai jei ir išskirdavo kokią nors ideologiją susijusią su religija, tai buvo krikščioniškoji demokratija. Toks islamo nuvertinimas tikriausia buvo paremtas tuo, jog tai nestiprus balsas pasaulyje ir dar pakankamai mažai reikšmingas Europos ir apskritai vakarų egzistencijai. Visgi stiprūs globalizacijos procesai, Izraelio atsiradimas ir vakarietiškos kultūros skverbimasis į musulmoniškąjį pasaulį, sukėlė nemažą pasipriešinimą, kuris ilgainiui vis stiprėjo. Tas pasipriešinimas aukštai iškėlė islamo vėliavą, kaip tam tikrą tapatybę ir išskirtinumą, kuriuos jie gina nuo „vesternizacijos“. Šioje vietoje islamas jau tampa ne religija, bet politine ideologija, kurios tikslas politinėje konkurencijoje atstovauti ir apginti musulmonus, kaip vieną iš politinių veikėjų pasaulinėje politinėje sistemoje.

Socialinis musulmonų gyvenimas išties smarkiai persmelktas islamo ir vertinti jį supaprastintai, kaip tai iki šiol daro populiarioji žiniasklaida ir nekritiškai mąstantys vakarų gyventojai, vadinasi, suplakti keletą reiškinių į vieną krūvą ir padaryti neigiamas išvadas. Negalima taip smerkti didžiulės žmonijos dalies – juk musulmonai sudaro daugiau nei penktadalį pasaulio gyventojų: penkiasdešimt septyniuose valstybėse jų yra dauguma, o dar bent dvidešimtyje šalių jų mažuma siekia daugiau kaip dešimtadalį tų kraštų gyventojų.

Šiame darbe pagrindinis dėmesys skiriamas išaiškinti islamo, kaip didžiosios XXI amžiaus grėsmės kuriamą įvaizdį televizijoje. Ir išsiaiškinti kodėl tas įvaizdis toks yra kuriamas? Gal laidų rodomų per televiziją cenzūra ir „iškarpymai“ yra per dideli, kad galėtume susidaryti sveiką ir tikrą nuomonę, o gal mes vakarietiškos pasaulėžiūros atstovai negalime tinkamai suvokti islamo, kaip visus

gyvenimo aspektus apimančios, „taikios“ religijos? Visa tai ir bus bandoma atskleisti šiame darbe išskiriant šiuos aspektus:

Darbo tikslas – įvertinti „Islamo grėsmės“ įvaizdį televizijoje.

Darbo uždaviniai:

- Apibrėžti islamo sampratą, ir jo „funkcijas“ islamiškose kultūrose, bei apžvelgti šiuolaikinį islamą;

- Įvertinti, kaip yra kuriami įvaizdžiai ir jie pristatomi televizijoje;
- Išsiaiškinti ar yra ryšys tarp islamo ir terorizmo;
- Bei išanalizuoti islamo, kaip grėsmės, įvaizdžio formavimą televizijoje.

Darbo struktūra ir jos paaiškinimas. Darbą sudaro trys dalys. Pirmame skyriuje pateikiamas islamo religijos pristatymas: jos samprata ir pagrindai, bei praktinis islamo laikymasis kasdieniniame gyvenime. Skyriaus pabaigoje pristatomas šiuolaikinis islamas, islamo fundamentalizmas ir vakarų ekspansija į musulmoniškas šalis, kaip naujos XXI amžiaus politikos kryptys. Antroje dalyje daugiau nagrinėjama pati televizija, kaip yra kuriamas įvaizdis ir kas įtakoja rodomas laidas bei tokią didelę televizijos reikšmę, kaip reportažai pateikti televizijoje formuoja visuomenės nuomonę. O taip pat islamo grėsmė – terorizmas, trumpa jo istorija. Kaip Koranas siejamas su terorizmu ir visai neseniai atsiradęs terminas „islamo fobija“. Analizės dalis teoriškai taip pat buvo padalinta į tris dalis siekiant objektyvios ir išsamios analizės, kur pirmoje dalyje atlikta reportažų analizė laiko atžvilgiu, paskui analizuotas reportažų turinys ir sintaksė ir galiausiai reportažų pagrindu bandomos patvirtinti arba paneigti visuomenėje nusistovėję požiūriai į Islamą, musulmonus ir terorizmą.

Tyrimo metodai – CNN televizijos naujienų laidose pristatytų reportažų susijusių su islamu, musulmonais ir terorizmu, teorinė analizė ir apibendrinimas.

Darbe naudojami literatūros šaltiniai. Rašant darbą buvo naudotasi užsienio ir Lietuvos interneto tinklalapiuose pateikta medžiaga bei spaudiniais. Daugiausia buvo naudojamos internetiniai šaltiniai, taip siekiant surinkti naujausias žinias ir patikimiausią informaciją. .

Darbo apribojimai ir sunkumai. Tyrime dalyvavo tik CNN kanalu rodyti reportažai susiję su islamu, musulmonais ir terorizmu, apimant dviejų metų periodą nuo 2005 gegužės pradžios (1 dienos) iki 2007 balandžio pabaigos (30 dienos).

Darbo struktūros paaiškinimas. Darbas yra 84 puslapių ir susideda iš trijų dalių. Darbe yra dvi lentelės, 34 paveikslai ir trys priedai (reportažų, susijusių su islamu, musulmonais ir terorizmu, antrasčių sąrašas). Literatūros šaltinių sąrašą sudaro 38 internetiniai šaltiniai ir 7 spaudiniai.

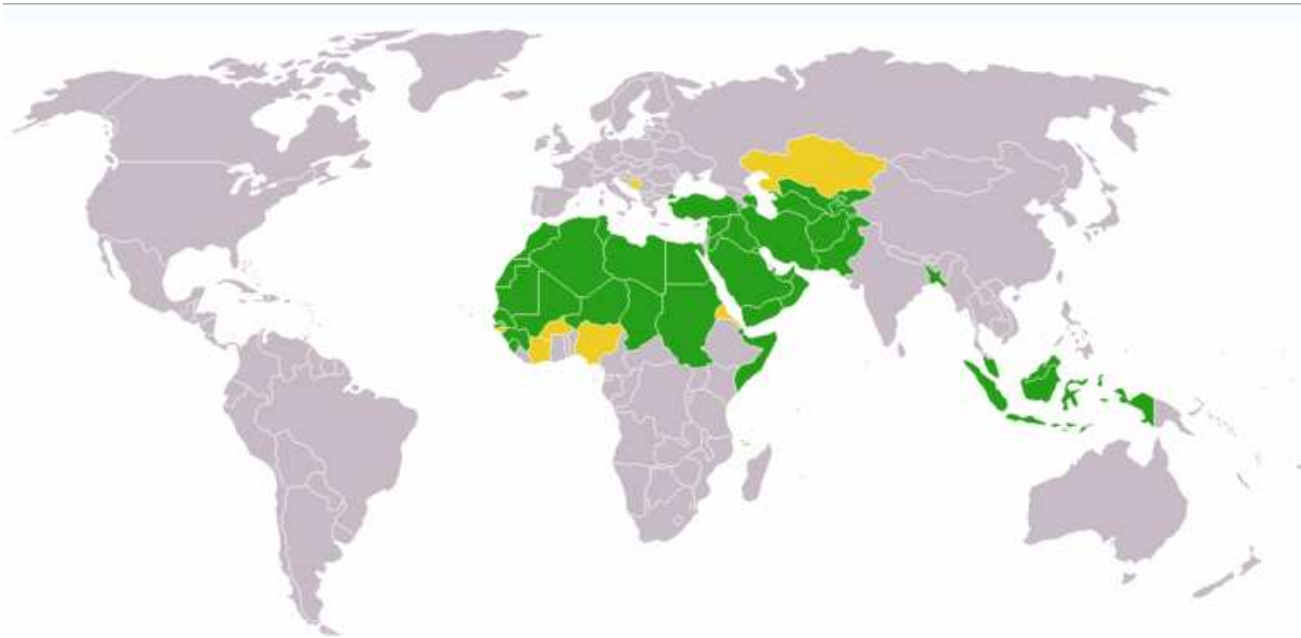
1. ISLAMAS IR JO REIKŠMĖ ŠIANDIENINIAME PASAULYJE

Šiame skyriuje bus pristatyta viena iš pagrindinių pasaulio religijų (kuri dažnai tapatinama ne tiek su religija, kiek su gyvenimo būdu ir dvasios išsipareigojimu) - islamas, kuris vienija beveik pusantro milijardo (penktadalio visos žmonijos) žmonių bendriją ir yra įvardijamas, ne tik kaip viena iš pagrindinių pasaulio religijų, bet ir terorizmo ištakų šaltinis. Pabandydysime išsiaiškinti kodėl susidaro tokios nuomonės ir ar tikrai islamas, kaip viena iš įtakingiausių religijų pasaulyje, gali būti teroro ir neapykantos šaltinis.

1.1 Islamo samprata ir jo pagrindai

Islamą yra viena iš pagrindinių (ir greičiausiai „gausėjančių“, savo nariais) pasaulio religijų. Pirmame paveikslėlyje matome pasaulio žemėlapi ir šalis, pažymėtas žaliai, kuriose musulmonai sudaro daugumą ir geltonai, kuriose musulmonų yra apie 50%.

Arabu kalbos žodis "Islam" reiškia "atsidavimą-paklusnumą Dievui" ir yra kilęs iš žodžio, reiškiančio "taika, ramybė". "Taika" reiškia tai, kad galima pasiekti tikrąją proto ir sielos ramybę bei taiką visuomenėje tik per atsidavimą ir paklusnumą Dievui. Religiniame kontekste jis reiškia visišką atsidavimą Dievo valiai [31].

Šaltinis: Wikipedia, laisvoji enciklopedija [44]

1 pav. Šalys, kuriose musulmonai sudaro daugumą

Musulmonai teigia, kad islamas nėra nauja religija, bet ta pati tiesa, kurią Dievas apreiškė per visus savo pranašus kiekvienai tautai. Vienam penktadaliui žmonijos Islamas yra ir religija, ir pilnai reglamentuotas gyvenimo būdas. Todėl dabar atidžiau pažvelkime į pagrindines islamo tikėjimo dogmas ir penkis pagrindinius islamo principus („islamo ramsčius“):

Tikras musulmonais privalo išpažinti tokius tikėjimo pagrindus [1]:

- Vienas Dievas. Tikras musulmonas tiki į vieną Dievą, aukščiausią ir amžiną, begalinį ir galingą, gailestingą ir užjaučiantį kūrėją bei aprūpintoją. Šis tikėjimas yra tikras tik tuomet, kai besąlygiškai pasitikima ir atsiduodama Dievui, jo valiai ir pasikliaujama jo pagalba.
- Visi pranašai. Musulmonas tiki visais Dievo pranašais, nė vieno jų neišskirdamas.
- Dievo apreiškimai (šventi raštai). Pripažindamas visus pranašus, tikras musulmonas tiki visais Dievo šventais raštais ir Jo apreiškimais. Jie yra kelrodė šviesa, kuri buvo apreikšta pranašams, kad jie parodytų Tikrąjį Kelią į Dievą.
- Dievo angelai. Musulmonai tiki Dievo angelais, kurie yra visiškai dvasiškos nuostabios būtybės, o jų prigimtis nereikalauja maisto, gėrimo ar miego. Angelai neturi fizinių troškimų ar bet kokių materialinių poreikių. Jie leidžia dienas ir naktis tarnaudami Dievui. Jų yra daug ir kiekvienas iš jų turi tam tikrą pareigą. Žmogus negali matyti angelų, tačiau negali ir paneigti jų buvimo.
- Paskutinioji Diena, Paskutiniojo Teismo diena. Musulmonai tiki, kad Paskutiniąja Diena, Paskutiniojo Teismo Dieną, pasaulis sulauks pabaigos, ir mirusieji prisikels paskutiniajam ir teisingam teismui. Musulmonai įsitikinę, kad viskas, ką jie daro, kiekvienas jų ištartas žodis ir mintis, yra užfiksuojami ir išsaugomi, o Paskutiniojo Teismo Dieną į juos bus atsižvelgta.
- Amžinas Dievo žinojimas. Tikras musulmonas tiki amžinomis Dievo žiniomis, Jo galia planuoti ir įvykdyti Savo planus. Dievas nėra nei abejingas šiam pasauliui, nei neutralus. Jo žinojimas ir galia veikia visuomet, palaikydami tvarką Jo didžiulėse valdose ir išlaikydami visišką vadovavimą Jo kūriniais. Jis yra Išmintingas ir Mylintis, ir kad ir ką jis bedarytų, visada kelia gerus tikslus. Toks tikėjimas žmogaus nepadaro fatališku ir bejėgiu, o tik nubrėžia skiriamąją ribą tarp Dievo rūpesčio ir žmogaus atsakomybės.
- Gyvenimas — kilnus tikslas. Tikras musulmonas tiki, kad Dievo kūryba yra prasminga, ir kad gyvenimas turi už žmogaus fizinius poreikius bei materialias veiklas aukštesnį kilnų tikslą, t.y. gyvenimo tikslas — garbinti Dievą. Garbinti Dievą — tai Jį pažinti, mylėti, paklusti Jo įstatymams, vykdyti Jo nurodymus kiekvienoje gyvenimo situacijoje, tarnauti Jam darant gerus darbus ir saugantis blogio; būti teisingam Jam, sau ir savo artimiems žmonėms. Musulmonų manymu, garbinti Dievą — tai gyventi gyvenimą, o ne nuo jo bėgti.
- Žmogus džiaugiasi itin aukšta padėtimi. Islame, žmogus džiaugiasi, kad visoje žinomų gyvų kūrinių hierarchijoje užima išskirtinę poziciją, nes jis vienintelis, kuris apdovanotas racionaliais sugebėjimais ir dvasiniais siekimais bei galia veikti. Bet kuo daugiau žmogaus rangas kyla, tuo labiau didėja atsakomybė. „Norėdamas pakelti savo atsakomybę, žmogus privalo turėti šiek tiek galios ir valdžios ir būti bent jau potencialiai apdovanotas garbe ir sąžiningumu. Tai ir yra žmogaus statusas Islame — ne mirčiai pasmerktas kūrinys, bet kilni būtybė, galinti potencialiai siekti gėrio ir taurių siekių“ [1].

- Kiekvienas žmogus yra gimęs „musulmonu“. Tikras musulmonas tiki, kad kiekvienas žmogus yra gimęs „musulmonu“, t.y. kad kiekvienas gimimas priklauso nuo Dievo valios, Jam realizuojant savo planus ir priklausomai nuo Jo Įsakymų. Musulmonu nuomone, daugelis žmonių gali lengvai priimti Islamą, jei jis tinkamai pristatomas, kadangi ši religija yra Dieviškoji formulė tiems, kurie nori patenkinti savo moralinius bei dvasinius poreikius gyventi sklandų asmeninį, socialinį, tautinį ar tarptautinį gyvenimą.

- Kiekvienas žmogus gimsta be nuodėmės. Musulmonai tiki, kad kiekvienas žmogus gimsta be nuodėmės ir be paveldėtų nedorybių. Tik pasiekęs brandą, žmogus tampa atsakingas už savo poelgius ir ketinimus, jei jų vystymasis yra normalus ir jeigu jie yra protiškai sveiki. Žmonės yra ne tik laisvi nuo nuodėmės, kol jie ją padaro, bet jie taip pat yra laisvi elgtis pagal savo planus, už kuriuos atsakys patys. „Ši dvejopa laisvė - laisvė nuo nuodėmės ir laisvė atlikti efektyvius dalykus — atskiria musulmonų sąžinę nuo sunkios įgimtos nuodėmės naštos. Ji neapsunkina jo sielos ir proto nereikalinga gimtosios nuodėmės doktrina“ [1]. Ši Islamo laisvės koncepcija yra grindžiama Dievo teisingumo ir individualios tiesioginės atsakomybės Dievui principais.

- Žmogaus išsigelbėjimas per Dievo pamokymus. Islamo religija pabrėžia, kad žmonija turi suprasti savo išsigelbėjimą per Dievo pamokymus. „Tai reiškia, kad tam, kad būtų išgelbėtas, žmogus turi suderinti tikėjimą su veiksmu, įsitikinimus su praktika. Tikėjimas be veiksmo yra nepakankamas, kaip ir veiksmas be tikėjimo. Kitais žodžiais tariant, nė vienas žmogus nebus išganytas, jei jo tikėjimas netaps pastebimas jo gyvenime, ir jo įsitikinimai nebus regimi“ [1].

- Žmogus tampa atsakingas už jį pasiekusią Tiesą. Tikras musulmonas įsitikinęs, kad Dievas žmogaus nelaiko atsakingu tol, kol neparodo jam tikrojo kelio. Būtent todėl Dievas yra pasiuntęs daugybę pranašų ir apreiškimų ir aiškiai atskleidęs, kad nebus nedavęs suprantamų nurodymų ir neatsiuntęs aiškaus įspėjimo.

- Žmogus gali būti pataisytas. Islame teigiama, kad Dievo sukurta žmogaus prigimtis yra labiau gera nei bloga, ir kad sėkmingo pasitaisymo tikimybė yra didesnė už beviltiškos nesėkmės tikimybę. Ši nuostata kilo iš to, kad religijoje pabrėžiama, jog Dievas skyrė žmogui tam tikras užduotis ir atsiuntė pranašus, liudijančius mokymo apreiškimus.

- Akelai priimamas tikėjimas yra ne pilnas. Musulmonai mano, kad akelai priimamas tikėjimas, nekeliant jokių klausimų, yra neišbaigtas, nebent tikintysis juo pagrįstai patenkintas. „Jei tikėjimas įkvepia veiksmui, ir jei tikėjimas ir veiksmas veda į išsigelbėjimą, tada tikėjimas turi būti grindžiamas tvirtais įsitikinimais be jokios apgavystės ar prievartos“ [1].

- Šventasis Koranas — Dievo žodis. „Tikras musulmonas tiki, kad Šv. Koranas yra Dievo žodis, Muhamedui perduotas per angelą Gabrielių. Šv. Koraną Dievas perdavė pamažu įvairiomis progomis, kad atsakytų į tam tikrus klausimus, išspręstu problemas, nuramintų nesutariančiuosius ir būtų geriausiu žmogaus vadovu į amžinąją laimę“ [1].

- Skirtumas tarp Šv. Korano ir Muhamedo Tradicijų. Tikras Islamo išpažinėjas tiki, kad egzistuoja aiškus skirtumas tarp Šv. Korano ir Muhamedo Tradicijų. Šv. Koranas yra Dievo žodis, o tuo tarpu Muhamedo Tradicijos laikomos praktinėmis Šv. Korano interpretacijomis.

1.2. Islamas kasdieniniame musulmonų gyvenime

Išsiaiškinus pagrindinius religinius principus, labai svarbu išsiaiškinti ir pagrindinius penkis „islamo ramsčius“, tai pagrindiniai musulmonų gyvenimo dalykai [32]:

Liudijimas. Nėra kito Dievo, kurį turėtume garbinti, išskyrus Vieną Dievą, o Muhamedas yra Jo pasiuntinys. Ši tikėjimo tiesa vadinama "Šahada"- paprastas postulatas, kurį ištaria visi tikintieji. Arabų kalboje pirmoji dalis yra "la ilaha illa 'Llah" – "nėra dievo, išskyrus Dievą"; "ilaha" ("dievas") gali vadintis viskas, kam kyla pagunda pastatyti į Dievo vietą – turtas, valdžia ir panašūs dalykai. Po to seka "illa 'Llah" – "išskyrus Dievą", viso Sutvėrimo šaltinį. Antroji "Šahada" dalis skamba taip: "Muhammadun rasulu 'Llah" – "Muhamedas yra Dievo pasiuntinys". Svarbiausia yra nepamiršti, kad gyvenimiškosios tiesos atskleidimas įvyko per tokį patį žmogų, kaip ir mes.

Malda. "Soliat" vadinamos privalomosios maldos, kurios atliekamos penkis kartus per dieną ir yra laikomos tiesioginiu ryšiu tarp besimeldžiančiojo ir Dievo. Islame nėra vyresniųjų hierarchijos ir nėra dvasininkų, todėl toms maldoms vadovauja mokytas žmogus, kuris žino Koraną ir kurį išrenka kongregacija. Šios penkios maldos susideda iš Korano eilių, ir jos kalbamos arabų kalba, esančia apreiškimo kalba, tačiau asmeninę maldą galima atlikti ir savo gimtąja kalba. Maldos kalbamos švintant, vidurdienį, viduryje popietės, saulėlydžio metu ir sutemus, todėl jos nustato visos dienos ritmą. Nors geriau yra melstis drauge su kitais mečetėje, musulmonas taip pat gali melstis ir beveik visur kitur – laukuose, darbo kabinete, fabrike, universitete. Kadangi penktadienį musulmonams – šventė, tai penktadienio vidurdieni visi privalo susirinkti mečetėje ir atlikti specialią maldą. Atvykusiuosius iš svetur į musulmoniškus kraštus stulbina tai, kad maldos kasdieniniame gyvenime užima pagrindinę vietą.

"Zakiat". Vienas iš pačių svarbiausių Islamo principų yra tai, kad viskas priklauso Dievui, o dėl šios priežasties turtas yra tik patikėtas jį turintiesiems. Žodis "Zakiat" reiškia ir "apsivalymą", ir "augimą". Mūsų sukauptas turtas yra "apvalomas" atiduodant jo dalį tiems, kurie skursta, ir, kaip augalų genėjimas, šis "apkarpymas" sukuria pusiausvyrą ir skatina naują augimą.

Kiekvienas musulmonas asmeniškai apskaičiuoja savo "Zakiat". Dažniausiai tai reiškia kasmetini 2,5% sumokėjimą iš savo kapitalo.

Pamaldus žmogus taip pat gali atiduoti tiek, kiek jis ar ji nori, kaip "sadaka", ir jis daro tai, norėdamas likti nežinomu. Nors šį žodį galima išversti kaip "savanorišką labdarą", jis turi platesnę reikšmę. Pranašas pasakė: "Netgi sutikdamas savo brolių džiaugsmingu veidu dalijį labdarą." Pranašas

pasakė: "Labdara yra būtina kiekvienam musulmonui." Jo paklausė: "O ką daryti žmogui, kuris neturi nieko?" Pranašas atsakė: "Jis turėtų dirbti savo paties rankomis savo labui, o paskui iš šio uždarbio atiduoti kiek nors, kaip labdara." Jo palydovai paklausė: "O ką daryti, jei jis negali dirbti?" Pranašas pasakė: "Jis turėtų padėti vargšams ir skurstantiems." Jo palydovai toliau klausinėjo: "O jeigu jis negali netgi to padaryti?" Pranašas pasakė: "Jis turėtų raginti kitus daryti gera." Lydintieji paklausė: "O jeigu jis netgi šito negali padaryti?" Pranašas pasakė: "Jis turėtų žiūrėti, kad pats nepadarytų blogio. Tai irgi yra labdara."

Pasninkas. Kiekvienais metais Ramadano mėnesį visi musulmonai pasninkauja nuo pirmosios šviesos iki saulėlydžio, susilaikydami nuo maisto, gėrimo ir seksualinių santykių. Tie, kurie yra ligoti, seni arba išvykę, o taip pat nėščios moterys ir mažus vaikus maitinančios moterys, atleidžiami nuo pasninko ir jiems leidžiama atidėti vėlesniam tiek pat dienu laikotarpiui tais pačiais metais. Jeigu jie negali įvykdyti to fiziškai, jie turi pamaitinti po vieną skurstantį žmogų už kiekvieną praleistą dieną. Vaikai pradeda pasninkauti (ir laikytis maldų ritualo) nuo lytinio subrendimo, nors daugelis pradeda tai daryti anksčiau. Nors pasninkas yra labai naudingas sveikatai, į jį iš esmės žiūrima kaip į dvasinio apsivalymo būdą. Atsisakydamas pasaulietiško malonumą, netgi jei tai trunka trumpą laiką, pasninkaujantis žmogus įgyja tikrą užuojautą tiems, kurie vaikšto alkani, o taip pat jis sustiprina savo dvasinio gyvenimo augimą.

Maldininku kelione (Hadž). Maldininkų kelionė į Meką yra privaloma nors kartą gyvenime ir tik tiems, kurie yra pajėgūs fiziškai ir finansiškai tai padaryti. Vis dėlto, apie du milijonai žmonių kasmet keliauja į Meką iš visų žemės rutulio kampelių, o tai suteikia unikalią galimybę susitikti skirtingų tautų žmonėms. Nors Mekoje visada pilna lankytojų, kasmet Hadžas prasideda dvyliktajį mėnesį pagal Islamo kalendorių (tai yra menulio, o ne saulės kalendorius, ir Ramadanas kartais išpuola vasarą, o kartais – žiemą). Maldininkai dėvi specialų apdarą: paprastus darbužius, kurie panaikina klasinius ir kultūrinius skirtumus tam, kad visi stotų lygus prieš Dievą.

Hadžo apeigos, kilę nuo Abraomo laikų, susideda iš Ka'ba apėjimo septynis kartus ir ėjimo tarp Safa ir Marwa kalnų septynis kartus, kaip kadaise darė Abraomo žmona (Hagar), ieškodama vandens. Paskui maldininkai stovi visi drauge ant Arafa kalno ir kartu meldžia Dievo atleidimo, o tai dažnai laikoma pasiruošimu Paskutiniajam Teismui.

Ankstesniais amžiais Hadžas buvo didelis išbandymas. Tačiau mūsų laikais Saudo Arabija aprūpina milijonus žmonių vandeniu, šiuolaikiniu transportu ir pačiomis moderniausiomis sveikatos apsaugos priemonėmis.

Hadžo uždarymas pažymimas švente Eid al-Adha, kuri švenčiama meldžiantis ir keičiantis dovanomis visose musulmonų bendruomenėse. Ši šventė ir Eid al-Fitr, vaišių diena, pažyminti Ramadano pabaigą, yra pagrindinės musulmoniško kalendoriaus šventės.

Pakankamai detaliai susipažinus su penkiais „islamo ramsčiais“ galima patvirtinti, kad islamas nėra vien tik abstraktus idealus tikėjimas. Musulmonai mano, kad islamas — tai realybėje taikomas kodeksas, kiekvieną žmogaus gyvenimo aspektą persmelkiantis gyvas galios manifestas. „Musulmonai taip pat tvirtina, kad individas yra tas centras, įrankis, galintis veiksmis visiškai įprasmiti islamą ar kokią nors kitą panašią sistemą. Dėl šios priežasties islamas prasideda nuo individo ir nuolat teikia pirmenybę kokybei kiekybės atžvilgiu“ [1].

Taigi, toliau trumpai apžvelgsime islamo nuostatas liečiančias asmens intelektualinį bei asmeninį gyvenimą, šeimos gyvenimą, socialinio, ekonominio ir politinio gyvenimo sferas.

Islamą organizuoja dvasinį ar moralinį žmogaus gyvenimą taip, kad jį aprūpintų dievobaimingumui ir dorai, saugumui ir taikai reikalingu dvasiniu peniu. Deramai taikomas tikrasis dvasinis gyvenimas duoda aukščiausius teigiamus rezultatus, susijusius su dvasiniu tobulėjimu ir branda.

Intelektualusis gyvenimas. Intelektualiąją žmogaus prigimtį sudaro protas. Šiam aspektui islamas skiria išskirtinį dėmesį, pagrįsdamas žmogaus intelekto struktūrą teisingiausiais pagrindais:

- Tikrosios žinios pagrįstos aiškiais įrodymais ir neginčijamu aiškumu, įgyjamu remiantis patirtimi, eksperimentu arba suderinus juos abu. Šv. Koranas yra išskirtinis intelektualus iššūkis žmogui, nes verčia žmogaus protą aiškintis bet kurią Šv. Korano tiesą ir sukurti kažką panašaus. Atsidavimą žinioms islamas laiko pagrindine pasišventimo Dievui dalimi.

- Tikėjimas Dievu nuolat atsiskleidžia per žinias ir dvasinį išvalgumą. Islame tikėjimas Dievu yra kertinis visos religinės struktūros akmuo. „Norint, kad tikėjimas Dievu galėtų, anot islamo, jį reikia pagrįsti nedrebinamu aiškumu ir įtikinimais. Jų negalima įgyti be deramų protinių investicijų“ [1].

Išorinė prigimtis yra lygiai taip pat kompleksinė, subtili ir plati, kaip ir vidinė. Pažymėtina tai, kad vidinės prigimties teisingumas labai priklauso nuo išorinės prigimties, ir atvirkščiai, nes išbaigtą žmogaus prigimtį sudaro abu aspektai. Pažymėtina tai, kad ir vidinė, ir išorinė žmogaus prigimtys, veikdamos viena kitą, gali sąveikauti tarpusavyje.

Asmeninis gyvenimas. Islamas veikia asmeninį žmogaus gyvenimą taip, kad užtikrintų jo tyrumą ir švarumą, padrašintu imtis sveikos dietos ir parodytų priderančius aprangos, elgesio, puošimosi, sporto ir įvairius kitus būdus. Pavyzdžiui, „Islamą įsako, prieš melsdamasis, musulmonas apsiplautų — to daryti nereikia, jei vis dar galioja ankstesnis apsiplavimas. Privalomas apsiplavimas, atsižvelgiant į individo sąlygų konkrečiu momentu, kartais būna dalinis, o kartais pilnas. Jei prisiminsime, kad būdamas tyros širdies ir proto, švariai nusiprausęs ir apsirengęs, musulmonas kasdien privalo atlikti penkias privalomas maldas, nesunkiai suprasime šio veiksmo gyvybiškai svarbų efektą ir naudingus padarinius“ [1].

Norint išlaikyti tyrą širdį ir sveiką protą, puoselėti trokštančią sielą ir švarų kūną, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas žmogaus dietai, būtent tai islamas ir daro.

Kalbėdamas apie žmonių aprangą ir puošmenas, islamas akcentuoja padarumą, kuklumą, santūrumą ir garbingumą principus. Jis nevertina tokios aprangos ir puošmenų, kurios nesuderinamos su paminėtais principais. Griežtai draudžiama arogancija, tuštybė ir nereikalingą pasididžiavimą keliantys drabužių stiliai ir audiniai.

Pažymėtina tai, kad daugelis islamo religinių apeigų (maldos, pasninkavimas, piligrimystė) turi kai kurių fizinių sporto elementų, nors iš esmės pasižymi dvasine paskirtimi. Musulmonai mano, kad pramogos ir sportas padidina jėgas ir ištvermę bei ugdo moralę. Tačiau su sportu ir pramogomis negalima susieti lošimo ir gėrimo. Taip pat gėdinga yra atsitraukti nuo tikrovės ir neatsakingai įžeisti geriausias žmogaus bruožus, įsipainiojant į kibias svaigalų pinkles.

Šeimos gyvenimas. Islamas pripažįsta santuokos religinę dorybę, socialinę būtinybę ir moralinius pranašumus. Normalus musulmono elgesys orientuotas į savo šeimos sukūrimą. Islamo sistemoje santuoka ir šeima užima centrinę vietą. Pavyzdžiui, santuoką islamas vertina kaip stiprius ryšius, kaip iššūkį metantį įsipareigojimą tikraja to žodžio prasme. Tai įsipareigojimas pačiam gyvenimui, visuomenei bei kilniam ir reikšmingam žmonių giminės išlikimui.

Laikydamas santuoką labai rimtu įsipareigojimu, islamas paskiria tam tikrus matus, turinčius padaryti vedybinius santykius kiek įmanoma pastovesnius. Pavyzdžiui, abi pusės turi stengtis atitikti tinkamo amžiaus, suderinamumo, pagrįsto kraičio, geros valios, laisvo sutikimo, nesavanaudiškos globos, garbingų ketinimų ir protingos veiksmų laisvės sąlygas.

Socialinis gyvenimas. Aukščiausias principais grindžiamas tikro musulmono socialinis gyvenimas organizuojamas taip, kad sukurtų saugią laimę, individo ir visuomenės gerovę. Klasių konfliktas, socialinės kastos ir individo dominavimas visuomenėje yra svetimas socialiniam islamo gyvenimui. Pavyzdžiui, Šv. Korane neįmanoma rasti užuominų apie klasės, kilmės ar gerovės pagrindais atsiradusį dominavimą.

„Islame socialinio gyvenimo pagrindą sudaro žmonių prigimties ir galutinio tikslo vienybė, kurie grindžiami individo ir visuomenės tarpusavio sąlygomis. Individo vaidmuo papildo visuomenę. Tarp jų abiejų egzistuoja socialinis solidarumas ir savitarpio atsakomybė“ [1].

Ekonominis gyvenimas. Ekonominis islamo gyvenimas taip pat grindžiamas tvirtais pamatais ir Dievo nurodymais. Padoriai užsidirbdamas savo pragyvenimui, žmogus ne tik atlieka pareigą, bet ir įgyja didelę dorybę. Kiekvieno pajėgus ir galinčio užsidirbti žmogaus priklausomybė nuo kažko kito yra religinė nuodėmė, socialinė žymė ir pažeminimas.

Politinis gyvenimas. Islamo politinė sistema turi unikalią struktūrą, funkcijas ir paskirtį. Ji nėra instrumentinė ar pragmatinė, nepasižymi proletariška ideologija, taip pat tai ne populiariori

demokratija. Ji skiriasi nuo visų paminėtų formų. Vertinant politinį islamo požiūrį, reikia žinoti pagrindinius principus:

- Kiekvienas individualaus musulmono ar jų grupės poelgis turėtų būti įkvėptas ir vadovaujamas Dievo įstatymų, šv. Korano.
- Islamo valstybėje suverenitetas nepriklauso nei valdžiai, nei žmonėms. Jis priklauso Dievui, o žmonės, kaip visuma, ja naudojasi kaip Dievo patikėta nuosavybe, kad vykdytų Jo įstatymus ir valią.
- Islamo valstybės tikslas — administruoti teisingumą ir nepaisant rasės, spalvos ar tikėjimo, visiems gyventojams teikti saugumą ir apsaugą, atsižvelgiant į Šv. Koraną.
- Dėl paminėtų tikslų tam, kad būtų vykdomi Dievo įstatymai, įsteigta islamo valstybė, kuri negali būti kontroliuojama jokios kitos ne islamo pakraipos politinės partijos ar valdoma užsienio autoritetų. Ji turi būti nepriklausoma.
- Joks valdytojas nėra suverenus žmonių atžvilgiu. Jis tėra žmonių pasirinktas atstovaujantis tarnautojas, kurio valdžia plaukia iš paklusnumo Dievo įstatymams, vienodai apribojantis valdančiuosius ir valdomuosius pagal tą patį susitarimą, kurį prižiūri Dievas.
- Valdytojus ir administratorius reikia išrinkti iš labiausiai kvalifikuotų piliečių, atsižvelgiant į dorybes, tinkamumo ir kompetencijos kriterijus. Rasinė kilmė ir šeimos prestižas ir finansinis statusas kandidatų nepadaro daugiau ar mažiau tinkamais užimti tam tikrus postus.
- „Rinkimų ar pasirinkimo būdu nustačius valdytojus, kiekvienas pilietis yra kviečiamas pasitelkti turimas priemones ir prisijungti prie administracijos elgesio priežiūros, jei tik pastebi ką nors blogo jos elgesyje, arba yra sprendžiami viešieji reikalai. Dievo ir visuomenės pasitikėjimą išdavusi administracija privalo nutraukti savo veiklą“ [1].
- Nors valdytoją renka ir skiria žmonės, jis pirmiausiai yra atsakingas Dievui, o tik tada žmonėms. Islamo valstybėje kiekvienas pilietis turi vykdyti įsipareigojimus ir yra tiesiogiai arba netiesiogiai labai suinteresuotas viešaisiais reikalais.
- Islamo politinėje sistemoje kiekvienas pilietis gali džiaugtis tikėjimo, sąžinės, minties ir išraiškos laisvėmis. Visi žmonės yra laisvi išvystyti savo galimybes ir praturtėti, dirbti ir konkuruoti, uždirbti ir turėti nuosavybę, pritarti ar nepritarti įvairiems dalykams. Jų laisvė yra užtikrinama ir valdoma tais pačiais Dievo įstatymais.

Tarptautiniai santykiai. Tarptautiniai santykiai islame paremti sekančiais principais:

- nesugriaunamas tikėjimas žmonijos vienybe pagal kilmę, žmogiškąją statusą ir tikslus;
- pagarba kitų žmonių interesams ir teisėms į gyvenimą, pagarbą ir nuosavybę, jei tik jie nesikėsina į musulmonų teises;
- taika yra normali santykių eiga, pasikeičiant geranoriškomis misijomis ir sąžiningais sandėriais žmogiškumo vardan;

- tarptautiniuose santykiuose netoleruojama nuolaidžiavimo politika ir brovimasis;
- islamo valstybės įsipareigojimų pildymas bei su kitomis valstybėmis sudarytų sutarčių vykdymas yra privalomas;
- taikos ir saugumo palaikymas yra nuoširdus įnašas į žmogiškąjį supratimą ir visuotinę brolybę tarptautiniame lygmenyje.

1.3. Šiuolaikinis islamas

Po daugiau kaip penkių dešimtmečių bandymo modernizuotis, musulmoniškasis pasaulis visgi ir toliau lieka už nugaros ne tik vakarų valstybėms, tačiau ir nemažai daliai rytų Azijos šalių, tokių kaip Taivanas, Pietų Korėja, Singapūras ir netgi Kinija. Ekonominėje ir socialinėje srityje dauguma musulmonų šalių atsilieka ir nuo Lotynų Amerikos valstybių. Galima būtų teigti, kad musulmoniškųjų valstybių valdžios menkos pastangos ar jų imitacija sukurti ar kurti demokratiją bei rinkos ekonomiką atrodo pakankamai beviltiška, nors čia, matyt, atskirų atvejų analizė gali pateikti skirtingų ir gana prieštaringų rezultatų.

Tam kad pagrįsti šiuos teiginius galima būtų pasiremti išraiškinga statistika. Pasaulyje yra įvardijamos penkiasdešimt septynios valstybės, kuriose didžiąją daugumą gyventojų sudaro islamo išpažinėjai, o tarp jų net septyniolika gali būti priskirtos prie mažiausiai išsivysčiusių šalių grupės. Dar dvidešimt dvi yra priskiriamos prie besivystančių ekonomikų. Jei imant visą musulmoniškąjį pasaulį kaip vienetą, kurį sudarė 2002m. 1.17 milijardo gyventojų, tai jiems visiems priskiriamas bendro vidaus produkto (BVP) rodiklis buvo 1.38 bilijono dolerių per metus. Kai tuo tarpu Europos Sąjungoje, kurioje gyvena daugiau nei tris kartus mažiau gyventojų, BVP buvo 8.83 trilijono eurų (10.11 bilijono dolerių) per metus [16].

Ši sausa statistika visgi turėtų būti apibendrinta šioais tokiais paaiškinimais. Tokio musulmoniškojo atsilikimo viena iš „psichologinių“ priežasčių būtų visą pasaulį apėmusi ekonominė globalizacija, kuriai bene aktyviausiai priešinasi būtent islamiškųjų valstybių vadovai ir visuomenės. Taip yra dėl kartu su šiuo visuotinės ekonominės sklaidos procesu atsiradusių kultūrinių, politinių, socialinių ir religinių globalizacijos aspektų, tai yra ateinant vakarų valstybių kapitalui ar ekonominei paramai vargstančioms islamiškoms valstybėms, kartu į šias valstybes skverbiasi ir vakarietiškoji, daugiausia krikščioniškoji kultūra. Tam priešinasi ne tik musulmonai, bet ir beveik visos kitos tautos, vertindamos šį reiškinį kaip pavojų jų suverenumui ir tapatumui. Visgi ryškiausiai tai matoma islamo valstybėse, kurių visuomenės dar vis gana dažnai prisimena viduramžius krikščionių kryžiaus žygius, niokojusius jų religiją ir kultūrą, žudžius musulmonus ir tai jiems kelia tam tikras neigiamas asociacijas su šiandienine netiesiogine vakarietiška invazija [30]. Musulmonų valstybės savo priešiškos globalizacijos procesams politikos padarinyje tapo ekonomiškai izoliuotos arba save

izoliusios. Didelės dalies iš jų prekybiniai ryšiai su visu likusiu pasauliu yra pakankamai neišvystyti ne tik dėl politinių motyvų. Išskirti nebent būtų galima naftos pramonę ir tokias išskirtinai „atsivėrusias“ musulmoniškas valstybes kaip Turkiją ar Malaiziją, kurios sugeba nemažai užsidirbti iš eksporto ir turizmo. Beje, pastarąją ekonomikos sferą labai sėkmingai naudojami ir Tunisas bei Egiptas.

Apskritai musulmoniškosios valstybės sunkiai gali būti pavadintos šiuolaikinėmis, ekonominiu požiūriu dėl jų vystymosi tempų. Negalima nuneigti, kad stagnacijoje atsidūręs musulmoniškojo pasaulio ekonominis gyvenimas labai didele dalimi augina tą prarają tarp rytų ir vakarų civilizacijų, todėl būtent vakarų pagalba galėtų ją sumažinti. Tačiau ekonomika visgi matyt nėra didžiausias faktorius, lemiantis islamiškųjų šalių atsilikimą nuo vakarų. Daug didesnę reikšmę šių valstybių gyvenimui ir dabartinei situacijai turi religiniai motyvai, islamiškojo solidarumo stoka, žemas išsilavinimo lygis ir kiti elementai. Tačiau tam, kad matytųsi musulmoniškosios valstybės ekonominėje lyginamojoje perspektyvoje, reikėtų pažvelgti į šią pirmąją lentelę, kurioje visos valstybės, kuriose islamą išpažįstantieji sudaro gyventojų daugumą, yra suskirstytos pagal ekonominio išsivystymo lygį.

1 lentelė

Šalys, kuriose musulmonai sudaro daugumą, pagal ekonominį išsivystymą

Mažai išsivysčiusios valstybės	Mažos pajamos (mažiau nei 745\$ vienam gyventojui per metus)	Mažos-vidutinės pajamos (mažiau nei 746-2975\$ v. g. p.m.)	Didelės-vidutinės pajamos (2976-9205\$ vienam gyventojui per metus)	Didelės pajamos (daugiau nei 9206\$ vienam gyventojui per metus)
Afganistanas	Afganistanas	Albanija	Libanas	Bahreinas
Bangladešas	Azerbaidžanas	Alžyras	Libija	Brunėjus
Burkina-Faso	Bangladešas	Džibutis	Malaizija	Kuveitas
Čadas	Burkina-Faso	Egiptas	Omanas	Kataras
Džibutis	Gambija	Iranas	Saudo Arabija	JAE
Gambija	Gvinėja	Jordanija		
Gvinėja	Indonezija	Marokas		
Maldyvai	Kirgizija	Palestina		
Malis	Malis	Sirija		
Mauritanija	Mauritanija	Tunisas		
Nigeris	Nigeris	Turkija		
Senegalas	Nigerija	Turkmėnija		
Siera Leone	Pakistanas			
Somalis	Senegalas			
Sudanas	Siera Leone			
Jemenas	Somalis			
	Sudanas			
	Tadžikistanas			
	Uzbekija			

Šaltinis: Statistical, Economic and Social Research and Training Centre for Islamic Countries [41]

Kaip matome iš pirmos lentelės daugiausia šalių yra priskirtos prie menkai išsivysčiusių ir mažas pajamas (skirtas vienam gyventojui) gaunančiųjų kategorijos. Ir tik kelios valstybės, yra priskiriamos prie kategorijos, kur gyventojai gauna didesnes pajamas nei 9206 dolerius per metus.

Deja neraštingumas, ypatingai tarp moterų, musulmonų valstybėse yra taip pat labai didelis. Galima būtų vardinti ir daugiau statistinių duomenų, įtraukiant televizorių, radijo imtuvų, laikraščių ir kompiuterių tenkančių tam tikram skaičiui žmonių, tačiau ir jie tiesiog patvirtina, kad daugumoje islamiškųjų valstybių informacinė visuomenė dar net nepradėjo realiai vystytis. Ir tai yra vienas objektyviausių kriterijų, pagal kuriuos galima būtų lyginti rytų, o tiksliau musulmonų bei vakarų civilizacijas. Jei demokratiją, žmogaus teises, politines partijas ir pilietinę visuomenę taip pat laikysime modernaus išsivystymo požymiu, tuomet šiame darbe nagrinėjamos religijos atstovai išties atsiduria blogoje situacijoje. Kita vertus, ar toks atsilikimas yra teisingai siejamas su islamo religija ir jo dogmomis? Vienareikšmiškai į šį klausimą atsakyti tikriausia neįmanoma, juolab, kad patys islamo kritikai įvardija šią plačiai pasklidusią religiją kaip demokratišką ir skelbiančią laisvę. Tačiau tenka pripažinti, jog demokratijos musulmoniškosios valstybės neįsitvirtino.

Paskutiniuosius 50 metų didžiojoje daugumoje musulmoniškųjų valstybių vyravo autoritariniai, kariniai arba pusiau totalitariniai režimai. Galima teigti, kad šis reiškinys yra visuotinis tarp musulmoniškųjų valstybių, išskyrus atskirus atstovaujamosios demokratijos pavyzdžius (Libanas, Malaizija). Tačiau net Turkijoje, ilgiausiai gyvuojančioje sąlyginėje demokratijoje musulmonų pasaulyje, demokratiniai procesai dažnai buvo ir yra pertraukiami vietinės kariuomenės įsikišimo. Taip pat galima būtų įvardinti Malaiziją, kaip vieną iš stabilesnių demokratijų, tačiau ir ten procesas tėra tebesivystantis. Tačiau, žvelgiant plačiau, demokratija islamo valstybėse yra retas reiškinys, karts nuo karto bandantis užgimti atskirose šalyse (Senegalas, Malis, Bangladešas ir Indonezija), tačiau ir vėl numarinamas arba pats išnyksta neradęs pritarimo visuomenėje ir tarp valdžios struktūrų. Jau visoje eilėje musulmoniškų valstybių, tokių kaip Sirija, Azerbaidžanas ar Saudo Arabija, susidarė prezidentinės dinastijos, o centrinės Azijos valstybėse (Turkmėnija, Uzbekija) toks reiškinys, kaip „prezidentas visam gyvenimui“ tapo įprastas.

Akivaizdu, jog modernizacijos ir demokratijos stoka musulmonų pasaulyje stipriai įtakoja pačių musulmonų gyvenimo kokybę. Viso to pasekmėje susidarė ne tik elementarus materialinis deficitas, tačiau atsirado ir nuolatinis politinis bei socialinis nestabilumas, visuomenė pradėjo radikalėti, iškilo vis daugiau ekstremistinių grupuočių. Šiandien jau visiems suprantama, kad islamiškasis ekstremizmas yra ne tik pačių islamiškųjų valstybių reikalas, tačiau ir visam pasauliui opi problema. Taigi akivaizdu, jog atsilikusių valstybių ekonominės ir socialinės problemos turi būti sprendžiamos visuotiniu mastu, nes ilgainiui tai tampa ir išsivysčiusių valstybių problemomis, išreikštomis religinio pasipriešinimo forma. Kaip sakė Šventasis Tėvas „Religijos ir kultūros“ dalyviams, reikia pripažinti dėl terorizmo vis didėjančią naikinimo grėsmę, todėl pasipriešinimas jam „be abejonių, reikalauja tvirtumo ir

ryžtingumo“ [7]. Kita vertus, būtina daryti viską, kas įmanoma, kad būtų sprendžiamos tos politinės bei socialinės problemos, kurios atveda žmones iki desperacijos ir sudaro palankias sąlygas griebtis teroro.

Galima netgi atsargiai teigti, jog tokie reiškiniai, kaip Irano islamiškoji revoliucija (1979m.), Irano-Irako karas (1980-1988m.), Persijos įlankos karas (1991m.), 2001m. rugsėjo 11d. įvykiai JAV bei vakarų valstybių karinės intervencijos į Afganistaną ir Iraką – visa tai yra pasekmė to, kad išsivystęs pasaulis beveik nereagavo į musulmoniškojo pasaulio modernizacijos ir demokratizacijos nesėkmes [39].

Tačiau kodėl demokratijos procesai islamo valstybėse buvo nesėkmingi? Vienu iš argumentų, šiuo atveju pačiu įdomiausiu, laikomas pats islamas, kaip religija ir socialinė-politinė gyvensena bei tvarka. Kitaip tariant, pati kultūrinė aplinka tiesiog nėra palanki demokratijai ir apskritai pokyčiams. Bene labiausiai žinomas šio požiūrio atstovas yra jau minėtas Samuel P. Huntington. Anot šios srovės atstovų, islamas, kaip reiškinys, savyje turi nemažą kliuvinių, kurie yra nepalankūs modernizacijai. Islamas teikia pirmenybę fatališkam tikėjimui, o ne racionaliems sprendimui, kolektyvizmui, o ne individualizmui. Taip pat islamas nedaro skirtumo tarp viešosios ir privačiosios sferų. Musulmonai yra stipriai atsidavę tikėjimui ir daro didelę „prarają“ tarp musulmonų ir viso likusiojo pasaulio. Tokios dogmos, anot Huntington ir Lewis, yra didelis stabdis modernėjimo ir demokratėjimo procesams [19]. Tai pakankamai pasaulietiškas ir konservatyvus požiūris, teigiantis, kad religijos stagnacija trukdo socialiniam vystymuisi, ir kad ši situacija egzistavo ir Europoje iki prasidėjusių sekuliarizacijos procesų.

Tokia pozicija yra plačiai diskutuojama, tačiau jau netrukus po jos atsirado, ne tik teoretikai, bet ir politikai savo pasisakymais ir sprendimais neigiantys šį požiūrį, o puikus to pavyzdys yra dabartinė situacija Irake, kur didelėmis pastangomis vakarų pasaulis, bent jau oficialiai, bando diegti demokratiją; tiesa, kol kas nesėkmingai, o aukų skaičius nuolat auga.

Kitas paaiškinimas, kodėl šiandieninės musulmoniškosios valstybės išgyvena gana didelį ir akivaizdų atsilikimą nuo vakarų ir dalies rytų kaimynų yra paremtas istoriniais faktais. Nuo XIX amžiaus pradžios didžiosios Europos valstybės, tokios kaip Didžioji Britanija, Rusija, Prancūzija, pradėjo aktyviai skverbtis į musulmoniškąsias žemes. Tuomet šios Europos imperijos jau buvo daug toliau pažengusios nei jų musulmoniškosios kolonijos Afrikoje ar Azijoje, todėl išsivystymo lygio skirtumas buvo akivaizdžiai matomas. Šią industrinę ir socialinę pažangą buvo bandoma perkelti ir į musulmonų valstybes bei čia ją įdiegti. Tačiau vien jau tai, kad tas modernus gyvenimas buvo atėjęs iš svetimų kultūrų, sukėlė nepasitenkinimą tarp islamą išpažįstančiųjų intelektualų ir plačios musulmonų visuomenės. Taigi modernizacija buvo sutapatinta su uzurpatorių kultūra ir tapo pasipriešinimo objektu. Analogiškas požiūris juntamas ir šiandien musulmoniškajame pasaulyje, kuomet jungtinės vakarų valstybių pajėgos vykdo karines intervencijas į islamiškąsias valstybes. Tai lyg ir prideda dar

vieną argumentą, jog patys vakarai yra nemažai prisidėję prie „prarajos tarp civilizacijų“. Toks europietiško skverbimasis kėlė vis didesnę nepasitenkinimą tarp musulmonų, jie išvelgė pavojų jų religijai ir tapo vis radikalesni priešininkai to, kad šiandien vakaruose vadinama teise, žmogaus laisve, demokratija, laisva rinka ir kitos modernaus pasaulio vertybės. Tos vertybės nebūtų tapusios svetimomis ir gal būtų būtų prisitaikiusios prie islamiškojo gyvenimo ritmo, jei tai nebūtų buvę brukama per prievartą ir okupaciniams tikslais. Nevykęs musulmonų modernizavimo kelias ilgainiui sukėlė priešingą reakciją.

1.3.1 Vakarų ekspansija ir islamo fundamentalizmas

Kad dar daugiau galėtumėm kalbėti apie musulmoniškų šalių priešišką nusistatymą prieš vakarus, o vakarų šalių demokratijos brukimą jiems, pirmiausia reikia šiek tiek atsižvelgti ir į dar gilesnę musulmonišką istoriją, nes per 100 metų (praėjusių po Muhamedo pasitraukimo į Mediną 622 metais) musulmonų armijos užkariavo Palestiną, Jordaniją, Siriją, Libaną ir aplinkinius rajonus, Iraką, Egiptą, Pietų Egiptą ir Šiaurės Sudaną, Šiaurės Afriką (dabartinę Libiją, Tunisą, Alžyrą ir Maroką), Persiją (Iraną), Sindą (dalį dabartinio Pakistano) ir Ispaniją [13]. Dėl šio sėkmingo plitimo per trumpą laikotarpį islamas tapo galinga politine bei kultūrine jėga Europoje, Afrikoje bei Azijoje. Buvo laikas, kai Viduržemio jūra atrodė kaip ežeras vidury musulmonų valdų. Šūkis „Allah akbar“ buvo girdimas ir prie Vatikano durų, popiežius du metus buvo priverstas mokėti musulmonams duoklę. Tai aiškiai įrodo, kad ilgas šimtmečius artimieji ir vidurio rytai, bei dalis Europos priklausė musulmoniškoms bendruomenėms.

Kaip jau buvo minėta anksčiau šiuo metu islamo pasekėjų pasaulyje yra apie pusantro milijardo. Tai reiškia, kad kiekvienas penktas žmogus pasaulyje yra musulmonas. Sunku, žinoma, pasakyti, kiek iš jų – nominalūs, bet esmė, kad jų religija yra ir jų gyvenimo būdas, o tai pakeisti, sumenkinti ar kaip kitaip įtakoti, ką dabar bando daryti vakarų pasaulis, labai sudėtinga, tuo labiau, kad vakarų pasaulis bandydamas „kurti“ demokratiją musulmoniškuose kraštuose ardo per šimtmečius nusistovėjusią tvarką.

Analizuojant vakarų invazijos į musulmoniškas šalis problemas ir milžinišką islamo atstovų priešiškumą šiam sprendimui, daugumai žmonių iškyla natūralus klausimas, kodėl tai daroma? Kodėl kišamasi į vidinius musulmoniškų šalių konfliktus (kas anksčiau nebuvo propaguojama)? Tai daroma dėl mūsų? Mūsų ir kitų šalių saugumo ir taip siekiama suvaldyti „terorizmą“? Kuris dabar tapo beveik sinonimu kalbant apie islamo atstovus. O gal paprasčiausia siekiant kažkokių politinių ir svarbiausia ekonominių tikslų? Pabandykime į šią problemą pažiūrėti iš kitos - musulmonų pusės ir paminėkime bent keletą šios didelės musulmoniškos bendruomenės įtakos ir „stiprumo“ priežasčių (neišskiriant tikėjimo):

- 1) Islamo valstybės kontroliuoja didelę dalį strateginių prekybos kelių;
- 2) Turi gausius naftos išteklius: pagamina 25 procentus pasaulio naftos ir valdo daugiau nei 60 procentų jos pasaulinių resursų;
- 3) Yra tarpusavyje solidarūs. Jie gali nesutarti viduje, pavyzdžiui, dvi pagrindinės musulmonų grupės - sunitai ir šiitai, tačiau prieš bendrą priešą - žydus ir JAV - jie itin vieningi;
- 4) Islamas orientuotas į praktinę gyvenimo pusę, į kasdienes žmonių reikmes, todėl krikščionybė su giliu teologiniu mokymu neatlaiko konkurencijos;
- 5) Menkiau išsivysčiusiose arabų valstybėse palyginti menkas išsilavinimo lygis. Visuomenė gana uždara dėl nepakankamų galimybių pakilti į aukštesnį socialinį sluoksnį bei įgyti geresnį išsilavinimą. Todėl stokojama kritinio mastymo bei palanki terpė įvairiom manipuliacijom.

Tai, kad musulmoniškos šalys iš dalies priešinasi demokratijos įvedimui nėra ženklas, kad jie nenori demokratijos, reikėtų įžvelgti, kad jie nenori tokio, nepabijokime šito žodžio, brutalaus vakarų brukimo jiems, šios ideologijos.

Religija daug kuo sutapo su geografija: Rytų ir Vakarų sienos – sienos tarp dviejų didžiųjų religijų arealų. Atitinkamai ir geografinės sienos atskyrė dvi skirtingas savo esme gyvybines filosofijas, o Lietuvos musulmonų bendrijos vadovas sako, kad problema yra tame, kad būtent JAV ir sąjungininkai Artimuosiuose Rytuose daro ne ką kita, kaip eksportuoja vakarietiškomis vertybėmis paremtą pasaulietinį demokratijos modelį. Galbūt iš tiesų islamo pasauliui tereikia procedūrinės demokratijos – laisvų rinkimų? Taip pat reikia nepamiršti, kad dalyje islamą išpažįstančių žmonių vis dar gyva neapykanta buvusiems okupantams. Šiaurės Afrika, Artimieji ir platieji Rytai – visas islamiškas pasaulis buvo Vakarų kolonijos. Turkija gal vienintelė reikšmingesnė šalis, kuri nebuvo okupuota.[26]. "Žvelgiant iš islamo pusės, dėl to neturėtų kilti jokių problemų, tačiau žmonės turi tam tikrų nuomonių. Ekstremizmas kyla ne iš islamo, bet iš pykčio, istorinių nuoskaudų ar kitų dalykų", kaip sako Lietuvos musulmonų bendrijos vadovas Romas Jakubauskas, jam belieka apgailestauti, kad islamas tapo savotišku įrankiu savo nepasitenkinimui reikšti.

Būtent islamiškasis arba musulmonų fundamentalizmas yra radikali reakcija į vakarų kultūros ekspansiją ir sekuliarizacijos procesus.

Islamiškasis fundamentalizmas išsiskiria daugiau mastu, nes musulmonų valstybių grandinė yra nusidriekusi per pusę pasaulio nuo vakarų Afrikos iki Ramiojo vandenyno. Būtent dėl to daugelis vakarų politikų ir analitikų teigia, kad žlugus komunizmui, islamiškasis fundamentalizmas yra pagrindinis vakarų priešas [19].

Islamiškojo fundamentalizmo šmėkla po pasaulio žiniasklaidos puslapius ir eterį ėmė šliaužioti septintajame praėjusio amžiaus dešimtmetyje, po 1967 m. arabų ir Izraelio karo. Ji įsivyravo aštuntajame (ir vėl – po 1973 m. arabų ir Izraelio karo), o masinės psichozės lygį pasiekė per islamiškąją Irano revoliuciją ir tuoj po jos (1978–1981 m.). Per tuos nepilnus du dešimtmečius

susiformavo samprata, kad tiek savo retorika, tiek veiksmais karingi musulmonai parodo „tikrąjį islamo veidą“, kuris yra priešiškas Vakarams, nemodernus, archaiškas ir pan. – žodžiu, ekstremistinis. Pamažu visi musulmonai buvo pradėti matuoti fundamentalizmo matu – kiek kuris individas, visuomenė ar vyriausybė yra ekstremistiški, suprask, fundamentalistiški. Pavyzdžiui, Turkija dažnai įvardijama kaip nefundamentalistinė valstybė, o Saudo Arabija – kaip itin fundamentalistinė [38].

Islamiškasis fundamentalizmas išreiškia pirmiausia vidutinių sluoksnių, inteligentijos ir jaunimo pastangas surasti trečiąjį – nekapitalistinį ir nesocialinį, atitinkanti musulmonų tradicijas ir mentalitetą socialinio, ekonominio ir politinio vystymosi kelią. Musulmonai ekonomikoje neigiamai žiūri į kapitalo koncentraciją monopolijų rankose, skatina mišrią ekonomiką. Socialinėje sferoje tikimasi įveikti susipriešinimą, siekti visų musulmonų solidarumo. Islamiškojo atgimimo ideologai kviečia islamo principų pagrindu sujungti visų musulmoniškųjų valstybių ekonomines sistemas, valstybinę sandarą ir teisę [4].

Islamo ideologai gerai supranta, kad toli pažengę musulmoniškųjų šalių „vesternizacija“ daugelyje sferų. Todėl norint susigražinti islamo normas ir principus reikalinga „islamiškoji revoliucija“ – tokia, kaip Irane. Ji interpretuojama kaip džihadas – šventoji kova už tikybą, asmens ir šalies lygybę.

Islaminė politinė teorija ženkliai skiriasi nuo būdingų vakarams politinių pakraipų. Korane ir kituose ankstyvuose šaltiniuose nieko nepasakyta apie valstybės organizavimą ir funkcijas, politinę sistemą, visuomenės ir valdžios santykius. Aiškiai apibrėžta tik kalifato (įpėdinystės) sąvoka, nurodanti, kas turi būti pranašo Muhamedo paveldėtoju.

Apibendrinant pirmąjį skyrių, norėtusi apibendrinti ne tik pagrindines Korano mintis, bet ir įvairių mokslininkų ir teologų pasisakymus islamo ir jo išskėlimo, kaip grėsmės, šiuolaikiniame pasaulyje, reikšmę. Juk sunku būtų patikėti, kad penktadalis mūsų planetos gyventojų yra teroristai? Daugiausia islamą išpažįstančių žmonių gyvena Vakarų ir Vidurio Azijoje, Šiaurės Afrikos šalyse, Indonezijoje ir Bangladeše. Iš viso musulmoniškomis laikomos net 57 šalys. Islamas yra viena didžiųjų pasaulio religijų (greta krikščionybės ir budizmo) ir nors pastaruoju metu labai aktyviai tapatinama su teroristiniais išpuoliais ir šiaip visuotine grėsme visam likusiam pasauliui, pačių musulmonų ir daugumo religijos tyrinėtojų yra įvardijama, kaip taikos religija. Tačiau visa problema glūdi tame, kad dabar pasaulyje galime aptikti tokias musulmonų grupes, kurios pripažįsta tik savo vadovų ar mokytojų mokymus ir Korano bei chadisų aiškinimus ir bando įpiršti savo idėjas visiems kitiems. Tai daroma ir prievarta, o visi, kurie jiems nepritaria, iš karto tampa jų priešais, nesvarbu, ar jie yra kito tikėjimo žmonės, ar musulmonai. Dažnai musulmonai vadinami teroristais tik dėl to, kad tam tikra grupelė iš jų užsiima terorizmu, nors didžioji dalis musulmonų daugumoje islamo šalių visiškai nepritaria šių grupuočių veiklai, tuo labiau taip „išpopuliarėjusius“ savižudžių aktus Koranas

griežtai smerkia, nes toks reiškinys, kaip savižudybė, yra griežtai smerkiamas ir dažnai minimas islamo pranašo Muhamedo hadisuose (tradicijose). Pranašas mini savižudybę, kaip vieną iš septynių didžiausių nuodėmių, pridurdamas, kad savižudžiui teks amžinai kentėti tas kančias, kurias patyrė besižudant.

Tad kitame skyriuje ir bandysime išsiaiškinti, kaip islamo religijai buvo primestas „grėsmės“ įvaizdis, kurį įtaigiai kūrė ir iki šiol kuria viso pasaulio televizija.

2. „ISLAMO GRĖSMĖS“ ĮVAIZDŽIO, TELEVIZIJOJE, FORMAVIMO TEORINIAI ASPEKTAI

Pirmoje dalyje jau susipažinome su islamu, kaip religija, bei pagrindinėmis jo dogmomis ir musulmonais, kaip tos religijos išpažinėjais ir besivadovaujančiais ja daugelyje gyvenimo situacijų. Tačiau tai neįtikina, kad islamo religija yra žiaurumo, teroro ir kitataučių naikavimo religija, kaip ją iki šiol pristatinėja televizija. Todėl šis skyrius būtent ir skirtas išsiaiškinti, kokią reikšmę turi televizija, kurdama gerus ir blogus įvaizdžius ir ar teroras yra ta didžioji „islamo grėsmė“ ir būtent kaip kuriama, tą visuotinę baimę ir nusistatymą prieš islamą.

2.1 Įvaizdžio sukūrimas televizijos pagalba

Norėdami sužinoti, kaip yra kuriamas įvaizdis televizijos pagalba, pirmiausia pabandykime išsiaiškinti kas yra pats įvaizdis, kam jis reikalingas ir kaip jis pritaikomas skirtingose situacijose, o vėliau išnagrinėję pačią televizijos „virtuvę“ pabandysime įsigilinti, kaip tas įvaizdis kuriamas būtent televizijoje. Ir iš viso ar televizija yra kompetentinga sukurti tikrą ir nepropagandinį įvaizdį, o gal pasitvirtins posakis, kad „daug kartų pakartotas melas tampa „tiesa““?

2.1.1 Įvaizdis

Žodis įvaizdis yra kilęs iš lotynų kalbos žodžio: „imago“ susijusio su kitu lotynišku žodžiu „imitari“ („imituoti“). Dabartinis lietuvių kalbos žodynas apibrėžia įvaizdį kaip „įsivaizduojamą, vaizdu įkūnytą dalyką“. Amerikiečių žodynai įvaizdį įvardija kaip objekto ar asmens išorinės formos dirbtinę imitaciją ar vaizdavimą. D.J. Borstinas [6] teigia, kad įvaizdis priklauso vertybių pasauliui ir vadina jį „pseudo idealu“, kuris yra sintetinis, tikėtinas, pasyvus, ryškus, supaprastintas ir dviprasmiškas. Įvaizdžio sintetiškumą apsprendžia tai, kad jis yra planuotas: sukurtas, kad tarnautų tam tikram tikslui ir sudarytų atitinkamą įspūdį. Įvaizdis turi būti tikėtinas, nes nieko neišeis, jei žmonės tuo netikės. Pasyvumas reiškia, kad objektas kuriam yra kuriamas įvaizdis, turi tilpti į įvaizdžio rėmus, o ne jo siekti: iš pradžių įvaizdis yra panašus į objektą, tačiau galiausiai objektas tampa panašiu į įvaizdį. Be to, įvaizdžio vartotojai taip pat turi tilpti į įvaizdžio rėmus. Įvaizdžio ryškumas pasireiškia tuo, kas jis atlieka savo vaidmenį geriausiai tada, kai apeliuoja į jausmus. Įvaizdis suprantamas, nes norint išvengti nenorimų aspektų, jis turi būti paprastesnis už atstovaujama objektą. Ir galiausiai įvaizdis yra dviprasmiškas, kadangi jis balansuoja tarp vaizduotės ir jausmų, vilčių ir realybės. Jis turi atitikti skirtingų žmonių norus, ateityje nenumatytus tikslus bei skonio pokyčius.

Įvaizdžiai kuriami komunikacijos procese iš ankstesnių ir dabartinių įvaizdžio objekto pranešimų, taip pat jie gali būti pakeisti dėl ateityje vykstančios komunikacijos. Dar Aristotelis (1990)

pastebėjo, jog oratorių sukurtas įvaizdis yra jų stipriausias įtikinimo įrankis. Jis išskyrė tris pagrindines labiausiai vertinamas charakteristikas, svarbias įvaizdžio kūrimui: žinias ir patirtį, patikimumą bei orientaciją į auditoriją. Šiuolaikiniai retorikos teoretikai Ch. Perelmonas ir L. Olbrechts-Tyteca (1970) papildė Aristotelio teoriją teigdami, kad konstruodami pranešimus komunikatoriai gali pabrėžti kai kuriuos aspektus ir sumenkinti kitų vertę. Jei jų auditorija suvokia, kad tai, ką jie norėjo pabrėžti yra protinga pagal laiką, vietą, santykius ir tikslus, tai tokie komunikatoriai sustiprina savo įvaizdį ir savo kalbų priimtinumą. Tai reiškia, kad adaptuodami situaciją atitinkančias komunikacines strategijas, komunikatoriai gali pasinaudoti ir sustiprinti savo įvaizdį [11].

Visų pirma įvaizdis asocijuojasi kaip ryšys su visuomene. Be to, savo sfera įvaizdį laiko ir tie, kurie užsiima reklama, marketinge komunikacija, ryšiais su žiniasklaida, organizaciniu elgesiu bei organizacijos žmogiškaisiais ištekliais, žurnalistika.

Vis dėlto reikėtų pabrėžti, kad įvaizdžio kūrimo sėkmė priklauso ne nuo „reklamos“ pasirodymo spaudoje, radijuje ir televizijoje kiekio, sėkmę garantuoja teisingai pasirinkta ryšių su visuomene koncepcija. Tai reiškia, kokiais auditoriai ir kaip įvaizdis buvo pateiktas.

Kalbant apie islamą, jo grėsmę ir įvaizdį televizijoje, reikia pastebėti, kad rugsėjo 11-osios teroro aktai buvo tobuli įvaizdžio sudarymui. Pirma, jie apeliavo į jausmus: žuvo tūkstančiai nekaltų žmonių, antra „šokas“ buvo pateiktas reikiamai auditorijai, pasikėsinta į vis dar svajonių (visų laisvių propaguotoją) šalimi vadinamą – Jungtines Amerikos valstijas, o taip pat surišta su Dievu, religija net ir XXI amžiuje dar yra labai galinga.

Islamo, kaip grėsmės įvaizdžiui susikurti, buvo padėti labai tvirti pamatai. Tad dabar didžiausias uždavinys yra tą įvaizdį panaikinti (išsklaidyti, jei jis yra klaidingas) arba pervesti tik tam tikrai islamistų grupei, tarkim „Al Qaeda“ grupuotei (kuri ir prisiėmė atsakomybę už šį išpuolį) arba sukurti islamui kitą – „taikios“ ir geros religijos įvaizdį.

2.1.2 Transliuojamoji žiniasklaida (televizija)

Kad galėtumėm kalbėti apie televizija ir jos žalą arba naudą, o taip pat cenzūrą ir ar jos iš viso reikia. Pirmiausia bendrais bruožais apibendrinkime, ką mokslininkai mano apie televizijos poveikį žmogaus organizmui.

Nuo tada, kai televizija buvo išrasta, ji nepaliauja būti „aštriu“ debatų objektu ir mokslininkų dėmesio centru. Ronaldas Dalas [20] (Ronald Dahl) savo esė rašė, kad: „televizijos žiūrėjimas daro žalingą poveikį jaunų žmonių mintims ir protams. Kad ir kokias programas jie žiūrėtų, geros ar blogos kokybės, juos veikia įvairūs šalutiniai poveikiai, vien jau televizoriaus žiūrėjimas yra žalingas, o ką kalbėti apie tai, kai jie praleidžia prie televizoriaus labai daug laiko, kas veikia ir įtakoja jų nervų sistemą, ir socialinę raidą“.

Pabandykime susieti taip drąsiai televizijoje rodomą smurtą bei terorizmą ir mūsų pasaulėžiūrą. Vien Jungtinėse Amerikos Valstijose, vaikai per dieną vidutiniškai pamato šešis smurto ar prievartos veiksmus (angl. acts). Mičigano (Michigan) universiteto psichologai: Leonardas Eronas (Leonard Eron) ir Rovelis Husmanas (Rowell Huesmann) [42] nustatė, kad žiūrėjimas prievartos ir smurto išraiškas (poelgius) televizijoje (susijusius su teroru, užpuolimais ir kitais grubiais kariniais veiksmais) yra pagrindinis faktorius įtakojantis agresyvų elgesį. Paauglius tai įtakoja daug labiau nei skurdas, varžybos, kuriose kovojama ir mušamasi ar tėvų smurtavimas namuose. Tačiau savaime suprantama, kad negalima teigti, jog visi mes, žiūrintys televiziją tapsime nusikaltėliais arba negalime sakyti: „va, mes žiūrime televiziją, bet mes nesame nusikaltėliai“, bet reikia atsižvelgti ir į tai, kad Amerikos Psichologijos asociacija (ypatingos paskirties grupė) nustatė, kad: „faktiškai visi nepriklausomi mokslininkai pripažįsta, kad yra akivaizdžių įrodymų, kad televizija yra agresyvaus poelgio priežastis“.

Europos teisė jau draudžia rasinės, lyčių, religinės ar tautinės neapykantos kurstymą televizijos laidose. Tai apima trečiųjų šalių programas (daugiausiai palydovinę televiziją), jei jų metu naudojamos valstybės narės dažniu, ryšio palydovu ar stotimi, perduodančia signalą į ryšio palydovą [15]. Valstybės narės atsako už šių taisyklių įgyvendinimą. Europos Komisijos kvietimu nacionalinių reguliavimo institucijų transliavimo srityje vadovai pirmą kartą susitiko 2005 m. kovo mėnesį, kad visos Europos lygiu paskatintų kovą su neapykantos laidose kurstymu. Jie susitarė dėl konkrečių priemonių bendradarbiavimui stiprinti, kurias parems Europos Komisija. Jie susitarė dėl skubaus keitimosi informacija tarpusavyje, visų pirma įkuriant darbo grupę ir ribotos prieigos interneto forumą.

Jei dar truputi grįžtume prie televizijos ir jos „privalumų ir trūkumų“ savaime suprantama, kad atsirastu žmonių, kurie aiškintų, kad televizija moko mus įvairių dalykų ir suteikia žinių apie istoriją, įvairias vietas ir žmones. Ji padrašina (paskatina) mus domėtis dalykais, kurie padarys mus protingesnius ir labiau informuotus. Nors čia ir vėl susiduriame su priešprieša, nes yra mokslininkų, kurie mano (ir moksliniais tyrimais yra įrodę), kad televizija mums nesuteikia tikrų žinių ir mokymosi paskatų. Briusas Gingelas [20] (Bryce Gyngell) buvęs Australijos televizijos (transliuotojų) tribunolo pirmininkas yra nustatęs, kad kai tik televizorius yra įjungiamas, kairysis smegenų pusrutulio (kairysis pusrutulis yra daugiau susijęs su žodiniiais, lingvistiniais, matematiniais, analiziniais sugebėjimais [25]) ir visi jo „gabumai“ išsijungia. Truputi anksčiau Kanberos (Canberra) universiteto mokslininkai taip pat paskelbė panašias tendencijas, jie savo tyrimais įrodė, kad įjungus televizorių, kairysis – socialinis ir moralinis, smegenų pusrutulio „užmiega“, tačiau paguodė mus, kad suaktyvėja dešiniojo smegenų pusrutulio veikla, kuri kaupia rodomą informaciją savo „duomenų banke“.

Žmonės mato objektus ne tik akių, bet ir savo suvokimo (mąstymo) pagalba. Mūsų akys turi būti veikiančios (judančios) bet kuriuo metu. Susikoncentruoti (ir persikoncentruoti) į skirtingas plokštumas ir vaizdus savo aplinkoje. Kai mes žiūrime į televizorių, mūsų akys neatlieka savo

pagrindinių funkcijų (nes paprastai televizoriaus ekranas yra aprėpiamas akių žvilgsniu nejudinant galvos, o taip pat nereikia koncentruoti žiūrėjimo į atskirus daiktus ar veiksmus, nes vaizdų rodomų per televizorių, mes negalime nei geriau įžiūrėti, nei blogiau, o tik taip, kaip juos pateikia operatorius: arba ryškiai, arba ne, vaizdas yra pritrauktas arba labai nutolintas), kas automatiškai „aptingina“ ir padaro neveiksnius mūsų akių pagrindines (prigimtines) funkcijas.

Apžvelgus šiuos faktus, galima teigti, kad televizija yra grynai neigiamas ir smerktinas dalykas, naikinantis mūsų prigimtinius sugebėjimus, normalų vystymąsi ir mąstymą, tačiau negalima užmiršti, kad XXI amžius yra informacijos amžius, galima laisvai teigti, kad efektyviausias ir galingiausias XXI amžiaus ginklas yra informacija. Informacija formuoja visuomenės nuomonę, pagreitina užsienio šalių reakciją į vieną ar kitą įvykį. Tarkim Talibai (Talibai – tai studentai musulmonai, atstovaujantys etninei puštūnų daugumai. [34]) turi Afganistane vieną televizijos kanalą. Kontroliuodami šią informaciją, brangiai ją parduoda pasaulio, taip pat ir JAV, žiniasklaidai. Brangiai parduodami informaciją, talibai ją skirtingai interpretuoja. Apskritai informacija apie JAV karą Afganistane Lietuvą pasiekia keturis kartus apdorota [8]. JAV kariškiai savo šalies žurnalistams taip pat tikros tiesos neatskleidžia. Suprantama, nes tai - valstybinė paslaptis. Lietuvos žurnalistai neseniai per pirmąją Lietuvos radijo programą vykusioje diskusijoje "Karas ir žiniasklaida" pripažino, kad Lietuvoje nėra "stipraus" apžvalgininko, kuris operuotų įvairia medžiaga, gerai išmanytų, kas yra Afganistanas, islamas, karo technika [8]. Lietuvos žiniasklaida, rašydama apie kovas su talibais, daugiausia naudoja rusų žiniasklaidos žinias. Žmonės nori žinoti tiesą. Labai skaudu, kai žinios falsifikuojamos. Blogiausia tai, kad tokius siaubingus reiškinius, kaip terorizmas būtent ir išpopuliarino ir vis tobulėjančios masinio informavimo priemonės. Tapęs matomu visame pasaulyje terorizmas tapo daug baisesnis ir veiksmingesnis. Išpuolis, ankščiau galėjęs išgąsdinti miestą ar valstybę, dabar išgąsdina visą pasaulį [27], o baimė, kuri pastaruoju metu labai plačiai sklaidžiama per masines informavimo priemones, o įtakingiausiai per televiziją ir yra akivaizdi teroristų pergalė.

Kitame poskyryje detaliau panagrinėsime televizijos įtaką ir įtaigą mūsų - vakariečių nuomonės susidarymui.

2.1.3 Televizijos įtaka

Pirmasis televizorius sėkmingai buvo pademonstruotas Jungtinėse Amerikos Valstijose, San Franciske (San Francisco) dar 1927 rugsėjo 7d, bet skyrių norėtume pradėti nuo Naujosios Zelandijos nekomercinės televizijos internetiniame tinklalapyje paskelbtos informacijos [43]:

- Televizija yra vienintelė informacijos priemonė, kuria gali pasinaudoti visų amžiaus grupių žmonės;
- Televizija per įvairias laidas gali sudominti platų auditorijos spektrą;

- Televizija yra pagrindinis naujienų šaltinis;
- Televizija yra tiesioginė;

Tai ne tik keturi pagrindiniai televizijos privalumai, bet ir pagrindiniai keturi manipuliavimo žmonėmis, jų jausmais ir sąžine įrankiai ir tuoj pabandydysime įrodyti kodėl.

Šiandien televizija pilna laidų, kurios rodo mums ką valgyti (nors dažniau kokius vaistus gerti), kaip rengtis ir net kaip planuoti savo gyvenimą. Pastaruoju metu televizija planuoja ne tik visą mūsų buitį, bet ir visą mūsų laisvalaikį ir be abejojimo formuoja mūsų nuomonę apie mus supantį pasaulį.

Jokia kita žinių perdavimo priemonė įskaitant laikraščius, radiją ir internetą, neturi tokios galios kaip televizija. Daugumai iš mūsų jei tai neparodoma per televiziją, atrodo, kad tai iš viso neegzistuoja. Kaip sakoma, „geriau vieną kartą pamatyti, nei šimtą kartų išgirsti“. Televizija apjungia įtikinamus vaizdus, muziką, dramatišką pasakojimą su tiesioginiu ryšiu. Todėl nieko nestebina, kai per televiziją daugiau sužinome net apie savo kaimynus, o galų gale ir apie tai, kas vyksta pasaulyje.

Kai buvo užpultas pasaulio prekybos centras ir Pentagonas (2001 metų rugsėjo 11 dienos įvykiai) amerikiečiai, o tikriausia ir didelė dalis vakarų pasaulio žmonių buvo prikaustyti prie televizijos ekranų. Taip įpareigodami televiziją informuoti mus apie visus įvykius, net ir tada, kai įvykiai yra tragiški ir „skaudūs“ visam pasauliui. Tačiau negalima neigti, kad televizijos įtaka yra vien neigiama.

1984 metų spalį BBC televizijos komandos sukurti siužetai apie badmetį Etiopijoje buvo tokie pribloškiantys, kad parodyti per televiziją vaizdai susilaukė didžiulės žmonių reakcijos. Vyriausybės reakcija buvo žaibiška ir per 1984-85 metus, laiku sureagavus ir suteikus reikalingą pagalbą, Etiopijoje buvo išgelbėta milijonai gyvybių [2].

Taip pat tikriausia dar visi gerai pamena žiaurius vaizdus rodytus iš pietų Azijos valstybių pakrančių, po 2004 metais jas nusiaubusio cunamio. Girdėjome keletą pasakojimų ir iš lietuvių lūpų (tuo metu atostogavusių pietų Azijoje), bet labiausiai visus pritrenkė vaizdai, kuriuose buvo

užfiksuoti artėjančios bangos vaizdai, daugybė sužeistųjų ir žuvusiųjų. Per kelias kitas dienas į azijiečių pagalbos šauksmą atsiliepė beveik visas pasaulis. Po 2004 m. cunamio tarptautinė bendruomenė pradėjo beprecedentę paramos akciją, surinkta apie 13,6 mlrd. JAV dolerių [9].

Negalime paneigti, kad televizija yra įtakinga, bet negalime jos ir pateisinti, kad ji (bent jau pagrindiniai naujienų kanalai) visada rodo tai, kas pasaulyje vyksta svarbiausia, o gal būt mums turėtų būti aktualiausia. Metų metais žinios yra pateikinėjamos tendencingai, kad atitiktų žiūrovo poreikius

arba visuotines idėjas, pateisintų užsienio politikos veiksmus, suinteresuotų politikų užmojus. Tačiau televizijos atstovai niekada nepripažįsta tokios televizijos galios teigdami, kad: „televizija yra tik „repertacija“ (ang. entertainment)“ [33]. Tačiau tai nepaneigia fakto, kad televizija turi galimybę įtakoti ir „praplauti“ žiūrovų smegenis, „sudomindama“ juo visai nereikšmingais, bet gražiai ir „įdomiai“ pateiktais įvykiais.

Tinklapis „būk liudininkas“ (angl. BeAWitness) labiausiai besirūpinantis genocido vykdymo problema Sudane, 2005 metais atliko tyrimus, kurie atskleidžia ne tik televizijos neribotas galimybes, bet šiuo atveju galima drąsiai pasakyti galias rodyti tai, kas yra „perkama“, bet ir žmonių mentalitetą, nes juk būtent jie ir yra tie „pirkėjai“ ir pagrindiniai televizijos rinkos dalyviai.

Tyrimui pasirinkti šeši užsienio (Jungtinių Amerikos Valstijų) naujienų kanalai: ABC, CBS, NBC, CNN, FoxNews, ir MSNBC ir jų naujienų laidos rodytos 2005 metų birželio mėnesį. Nustatyta, kad per visą mėnesį, analizuojant kanalus 24 valandas per parą, septynias dienas per savaitę buvo parodyti tik 126 reportažai susiję su genocido vykdymu Sudane, o per tą patį laikotarpį, reportažų, susijusių su „pabėgusia nuotaka“, Maiklo Džeksono (Michael Jackson) teismu ir Tomo Kruzo (Tom Cruise's) naujo filmo pristatymu ir jo santykiais su Keite Holms (Katie Holmes) buvo parodyta net 8303 [2]. Tai patvirtina 2 lentelė:

2 lentelė

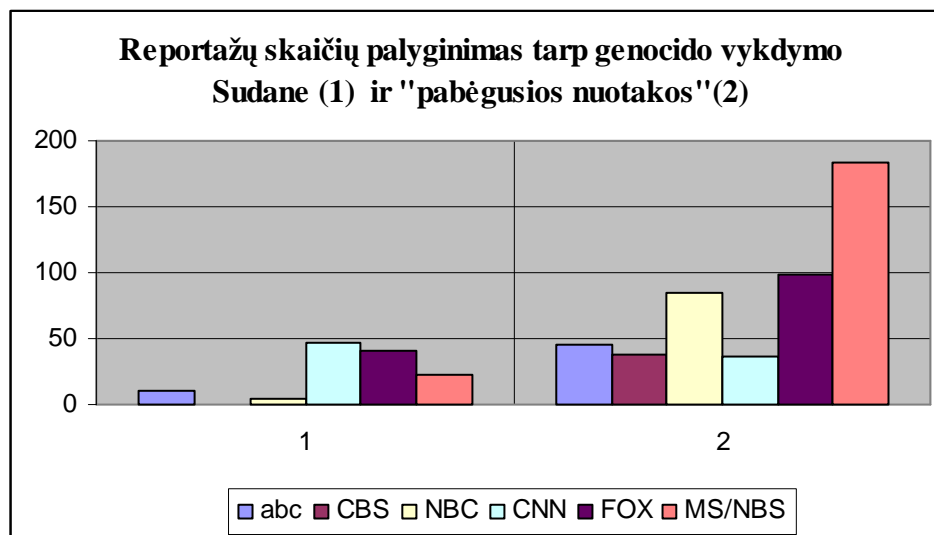
**Statistika apie naujienų, dėl Genocido vykdomo Sudane apžvelgimo,
2005 metų birželio mėnesį**

						
Reportažai apie genocidą Sudane 2005m. birželį	10	0	5	47	41	23
Reportažai apie "pabėgusią nuotaką" 2005m. birželį	45	38	85	36	98	183
Reportažai apie Maiklo Džeksono teismą 2005m. birželį	468	614	526	878	1,753	2,009
Reportažai apie Tomą Kruzą 2005m. birželį	190	321	352	199	213	259

Šaltinis: [<http://www.beawitness.org/methodology>]

Paanalizuokime šią lentelę detaliau. Lygindami genocido Sudane rodytų reportažų skaičių, su kitais atvejais, pradėdami nuo „pabėgusios“ nuotakos.

Pabėgusi nuotaka. Penkios iš šešių televizijų 2005 birželio mėnesį pabėgusiai nuotakai skyrė daug daugiau savo eterio laiko, nei genocidui vykdomam Sudane, tai detaliau galime pamatyti 1paveiksle:

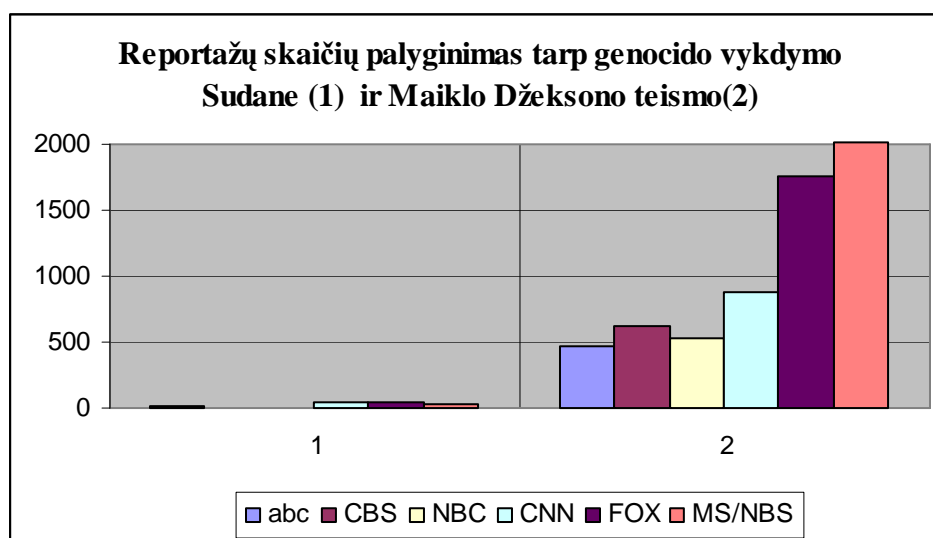

Šaltinis: sudaryta autoriaus

2pav. Reportažų skaičius apie genocidą Sudane ir „pabėgusią nuotaką“

Pabėgusi nuotaka yra Dženifer Vilbanks (Jennifer Willbanks), moteris iš Džordžijos (Georgia), kuri leidosi į kelionę per šalį, kad išvengtų savo vestuvių vėlyvą balandį 2005 metais. Moteris, kad vėliau galėtų pasiteisinti, išgalvojo istoriją, kad buvo pagrobta ir taip susilaukė visų televizijų dėmesio. Birželį, kai praėjo daugiau nei mėnuo po jos suradimo, šią istoriją rodė beveik keturis kartus daugiau kartų nei tuo metu vykdomą genocidą Sudane.

Maiklo Džeksono (Michael Jackson) teismas.

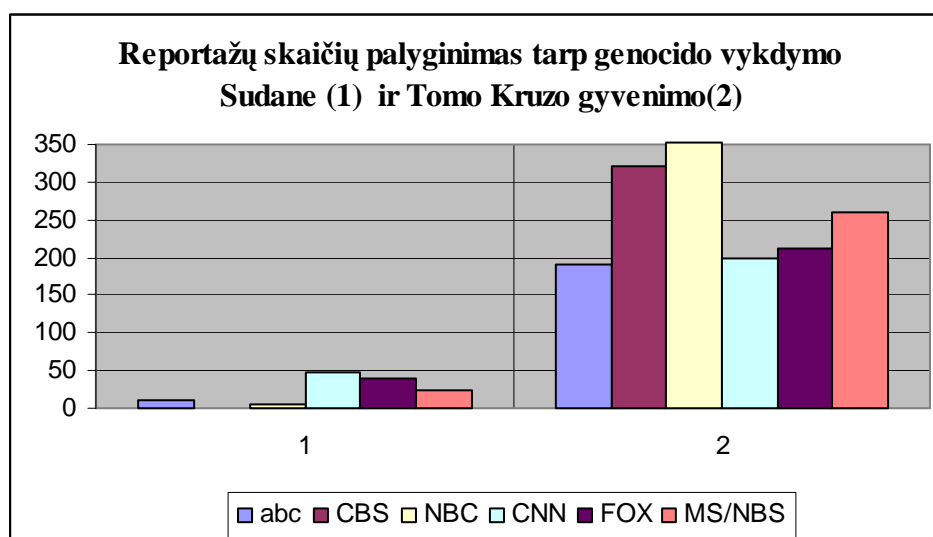

Šaltinis: sudaryta autoriaus

3pav. Reportažų skaičius apie genocidą Sudane ir Maiklo Džeksono teismą

Per pastaruosius metus televizijos buvo perpildytos pasakojimų ir laidų apie Maiklą Džeksoną, tačiau 2005 metų birželį, kai teisėjai pripažino jį nekaltu (pagal visus jį kaltintus aktus), televizija buvo persisunkusi pranešimais susijusias su šia tema. Per pirmąją savaitę Džeksonas susilaukė daugiau dėmesio (laidų atžvilgiu) nei Sudano problema per visą mėnesį. Lyginant proporcingai, Džeksono byla televizijos žiūrovams buvo parodyta beveik 50 kartų daugiau nei Genocidas Sudane tai akivaizdžiai matosi 3 paveiksle.

Tomas Kruzas (Tom Cruis) ir jo santykiai su Keite Holms (Katie Holmes). Jei jūs turite televizorių, 2005 birželį tikrai negalėjote praliesti pro akis daugybės reportažų apie Tomą Kruzą, jo naująjį filmą, sužadėtuves su Keite Holms ir tvirtus pasisakymus apie moderniąją mediciną. Savaimė suprantama, kad Tomo Kruzo gyvenimas yra svarbus iš verslo ir kultūros perspektyvos, bet pagal parodytų reportažų skaičių jis yra 12 kartų svarbesnis nei tai, kas vyksta su tūkstančiais žmonių gyvenančių Sudane. Ketvirtas paveikslas.

Šaltinis: sudaryta autoriaus

4pav. Reportažų skaičius apie genocidą Sudane ir Tomo Kruzo gyvenimą

Akivaizdu, kad genocido vykdymo problema Sudane buvo pristatyta daug mažiau (ir jai skirta daug, daug mažiau laiko), nei kitoms istorijoms „aktualioms“ tą mėnesį, tokioms kaip „pabėgusi nuotaka“, Maiklo Džeksono (Michael Jackson) teismas ir Tomo Kruzo (Tom Cruise's) pristatytas naujas filmas ir jo santykiai su Keite Holms (Katie Holmes). Tai leidžia susidaryti išpūdį, kad tokių svarbių problemų, kaip genocido vykdymas XXI amžiuje mus (čia kalbama apie žiūrovus) domina mažiau, nei pramogų pasaulio žvaigždės jų skyrybos, santuokos ir t.t. ir tai iš dalies pateisina televiziją nagrinėjant klausimą: kas labiausiai įtakoja rodomus vaizdus per televiziją. Galima teigti, kad iš dalies mes patys valdome televiziją, juk jei laidos nebus žiūrimos, jos nebus rodomos, o jei mūsų jos nedomina, tai mes jų ir nežiūrime, kas įtakoja vis retesni jų (ar reportažų) rodomumą.

2.2 „Islamo grėsmė“ arba islamiškasis terorizmas (islamo keliamą grėsmė – terorizmas)

Terorizmo, radikaliųjų musulmonų, islamistų ir panašios sąvokos dar niekada neskambėjo taip garsiai visuose televizijos kanaluose, kaip po surengtų neregėto masto teroristų išpuolių 2001m. rugsėjo 11 dieną prieš Pasaulio prekybos centrą Niujorke ir Pentagoną Vašingtone. Tad dabar pažvelgsime į terorizmą, ne tik iš istorinės, bet ir „vykdomosios“ pusės, pabandydysime išskirti kas yra tikrieji teroristai ir kas kelią didžiausią grėsmę bei kodėl islamas yra iškeliamas į viso šito priekį.

2.2.1 Trumpa terorizmo istorija

Žodis terorizmas yra kilęs iš prancūziško žodžio „terrorism“, kurio reikšmė buvo sutapatinta su lotynišku žodžiu „terror“ – baimė, siaubas [45]. Tarptautinių žodžių žodyne rašoma, kad terorizmas tai klasinių ir politinių priešininkų slopinimo politika, vykdoma smurto ir prievartos priemonėmis. „Vikipedia“ skelbia atvirą terorizmo apibrėžimą: „Terorizmas – organizuotų grupuočių sistemingas grasinimas ar nenusipėjamo smurto naudojimas prieš civilius ar civilinius taikinius, norint pasiekti politinį tikslą“ [44]. Tačiau terorizmo atmainų yra daugybė. Nužudyti politinį veikėją nekeliant jokių reikalavimų, užgrobti įkaitus atstovaujant kokios nors grupuotės interesas, imtis demonstratyvių prievartos veiksmų siekiant atkreipti visuomenės dėmesį į neišsprendžiamą problemą – tai skirtingi dalykai.

Pirmoji organizacija, daugelio istorikų laikoma teroristine, yra Sikarijai, siautėję Judėjoje (Jeruzalėje) pirmajame amžiuje po Kristaus. Jų pavadinimas kilo nuo lotyniško žodžio „Sicco“ – durklas. Radikalūs Zealotų, vienos iš keturių pagrindinių judėjų religinių grupių, sparnas Sikarijai kovoje su romėnais naudojo metodus, kurie šiais laikais būtų pavadinti tipiniais terorizmo pavyzdžiais [21].

Pirmoji radikalių islamistų grupė, taikiusi teroristinius metodus, buvo Karijita – viena iš daugelio sektų, nepripažinusių kalifo Ali, vieno iš ankstyvųjų islamo lyderių ir Machometo pusbrolio, valdžios. Šią sektą iš kitų skyrė žiaurūs veiklos metodai: naujokų krikščynos, kai kiekvienas naujas narys turėjo perpjauti gerklę vienam belaisviui, bei parodomosios religinės žudynės, kai žudomi buvo ne tik vyrai, bet ir jų žmonos bei vaikai.

Į teroristų išpuolius žmonija pradėjo reaguoti po 2001 m. rugsėjo 11-osios tragedijos Niujorke ir Vašingtone ir tai savaime suprantama, nes pirma, tai palietė Ameriką, didžiausią ir galingiausią pasaulio valstybę antra, beveik 3 tūkstančių nekaltų amerikiečių žūtis bei didžiuliai sugriovimai. Siekė įbauginti Ameriką ir pasaulį teroro aktais, jų organizatoriai žinoma turėjo savo motyvų. Nustatyta, kad tai padarė islamiškoji „Al Qaeda“ – organizacija, kurios lyderius buvo priglaudę Afganistano talibai. Pats Osama Bin Ladenas („tituluojamas“ žinomiausiu šių laikų teroristu) šito neneigė [22].

Šiuo metu žinomiausia ir dažniausia žiniasklaidos linksniuojama yra teroristinė, radikaliųjų islamistų grupuotė Al-Qaeda. Kaip rašo laisvoji enciklopedija Al-Qaeda – islamo fundamentalistų tarptautinė teroristinė grupuotė sukurta 1988 m. Vasario mėn. Osama Bin Laden (Osama Bin Muhammad Bin 'Awad Bin Laden). Grupuo­­tė vykdo teroristines operacijas visame pasaulyje. Organizacijos tikslas sunaikinti vakarų invazija į musulmoniškas šalis, netikinčių (bedievių) naikinimas, Izraelio pašalinimas ir naujo Islamo kalifato sukūrimas [44]. Grupuo­­tės lyderis ir įkūrėjas Osama Bin Ladenas yra pareiškęs, kad Al-Qaeda pagrindu bus sukurtas „Tarptautinis islamo Džihado frontas prieš hebrajus ir kryžiuočius“. Osama Bin Ladenas sugebėjo paversti terorizmą universaliu įrankiu kovojant su Vakarų įtaka Islamo pasauliui. „Al-Qaeda“ unikali tuo, kad grupuo­­tė sugebėjo kontroliuoti ir apjungti daugybę kitų iki šiol nepriklausomų teroristinių grupuo­­čių.

2.2.2 Terorizmas po 2001 metų rugsėjo 11d.

Po rugsėjo 11- osios musulmonai yra priversti aiškinti požiūrį į šią tragediją ir ar islamas yra šios tragedijos priežastis, islamo ir dvasinio džihado santykį. Daugelis islamo vertinimų, reakcijų į musulmonų doktriną ir musulmonų – krikščionių susidūrimų dažnai vis dar apibūdinami tos dienos įvykių šviesoje.

Esama trijų skirtingų tos dienos įvykių interpretacijų. Pirmas požiūris – kad teroristų veiksmai nesimbolizuoja islamo. Prezidentas Džordžas Bušas (Georg W. Bush) geriausiai išreiškė šį supratimą pasakęs, kad „islamą yra taikos religija“ [5], tiesa, tai buvo daugiau diplomatinis žingsnis. Didžiausios musulmonų organizacijos visoje Šiaurės Amerikoje, įskaitant Amerikos ir islamo santykių tarybą, Šiaurės Amerikos islamo draugiją, Musulmonų studentų asociaciją, pasmerkė teroristų poelgį. Galingoji Amerikos musulmonų taryba (ang. AMC) rugsėjo 11-ąją išleido oficialų pareiškimą spaudai, kur sakoma, kad ji „griežtai smerkia šio ryto lėktuvų atakas į pasaulio prekybos centrą ir Pentagoną ir reiškia gilų sielvartą dėl sužeistų ir užmuštų amerikiečių. AMC siunčia užuojautas visoms aukų šeimoms“ [5]. Prisidedant prie to, Lietuvos musulmonų sunitų dvasinio centro (LMSDC) - Muftiato pareiškime dėl rugsėjo 11-osios teroristinių išpuolių JAV teigiama: "LMSDC - Muftiatas visiškai smerkia bet kokius teroristų nusikaltimus bei patį terorizmą, kaip jis besireikštų... Taip pat esame labai sunerimę dėl to, kad tam tikros ekstremistinės grupuo­­tės stengiasi pridengti teroristinius veiksmus religijos vardu, tuo pasėdami neapykantą tarp įvairias religijas išpažįstančių žmonių". Todėl LMSDC palaiko Lietuvos ir tarptautinės visuomenės poziciją kovoje su tarptautiniu terorizmu [8].

Išskyrus Iraką, musulmoniškos tautos atsiribojo nuo šio Amerikos užpuolimo. „Iranas karštai pasmerkė savižudžių teroristų antpuolius Jungtinėse Valstijose, - rugsėjo 24d. pirmajame puslapyje pranešė „Iran Today“, - ir pademonstravo gilų liūdesį bei užuojautą Amerikos tautai.“ Panašius jausmus išreiškė Bahreino, Egipto, Libano, Omano, Pakistano, Palestinos, Kataro, Saudo Arabijos,

Turkijos, Jungtinių Arabų Emyratų ir Jemeno vyriausybės [18]. Taigi islamiškasis pasaulis lyg ir viešai parodė, jog tokie kovos būdai jiems nepriimtini.

Tačiau po pradinės islamo kaip taikos religijos pabrėžimo viešumon iškilo antroji interpretacija. Ėmė rasti redakciniai straipsniai, kur į islamą žiūrima ne taip optimistiškai. Rašytojas Salmanas Rushdie rašė:

„Jei tai su islamu neturi nieko bendra, tai kodėl visame pasaulyje vyksta musulmonų demonstracijos paremti Osamai Bin Ladenui ir Al Qaeda? Kodėl tie 10 000 kalavijais ir kirviais ginkluotų vyrų susitelkė prie Pakistano ir Afganistano sienos, atsiliepdami į tokio mulos kvietimą į džihadą? Kodėl pirmosios britų karo aukos – trys musulmonai, žuvę besikaudami Talibano pusėje? Islamistai neapkenčia modernios visuomenės apskritai, kur klestėte klesti muzika, bedievystė ir pornografija; ir konkrečiau, bjaurisi ir bijo perspektyvos, kad jų pačių betarpišką aplinką gali „apnuodyti vakarais“ liberalus vakarų gyvenimo būdas“ [8].

Skurdas – jų pagalbininkas ir jų pastangų vaisius yra paranoja. Šis paranojiškas islamas, kuris kaltina pašaliečius, „netikėlius“, dėl visų musulmonų visuomeninių bėdų ir kurio siūlomi vaistai – tų visuomenių užsiskleidimas nuo konkuruojančio modernybės projekto, dabar yra greičiausiai pasaulyje auganti islamo atmaina [24].

Kiti taip pat įvardijo tamsiąją islamo pusę neįtaigaudami, kad visi musulmonai – teroristai ir perspėja apie jų populiarumą Saudo Arabijoje, Pakistane ir kitose musulmonų nacijose. Nežmonišką pagreitį įgavo frazė, teigianti, kad: „ne visi musulmonai yra teroristai, bet visi teroristai yra musulmonai“.

Kai sugriuvo pasaulio prekybos centras, ėjo savaitė po savaitės ir nebuvo jokio ženklo, kad islamo pasaulis vieningai stotų prieš terorizmą ir toks neryžtingumas ir aiškiai išreikštos musulmoniškosios visuomenės nuomonės nebuvimas pastatė didelį komunikacinį barjerą tarp islamiškojo pasaulio ir vakarų valstybių.

Pagaliau yra požiūris, kad rugsėjo 11-oji simbolizuoja tikrąjį, autentišką islamą – supratimas, apibūdinamas kaip Osama Bin Ladenio ir daugelio jo sekėjų pareiškimais. Jo pasipriešinimo įkarščiui netrūksta aiškumo. „nutartis žudyti amerikiečius ir jų sąjungininkus – civilius ir kariškius – yra asmeninė kiekvieno musulmono pareiga, kas tik gali tai padaryti bet kurioje šalyje, kurioje tai įmanoma“, pasisakė jis 1998 metų vasarį. Musulmonų ekstremistai iš Bangladešo, Egipto ir Pakistano taip pat pasirašė tam tikrą bendrą manifestą, pavadintą „Ragininimas kilti į džihadą prieš amerikiečius“ [8].

Šios trys interpretacijos reikalauja išsamesnės analizės. Pirma, turime susigrumti su didžiuliu nepasitenkinimu islamo pasaulyje, tiek dabar, tiek per pastaruosius du šimtmečius. Nuo XIX amžiaus pradžios dalyje islamiškojo pasaulio pastebimas vis didėjantis radikalėjimas – kaip atsakas į vakarų kolonializmo paplitimą ir musulmonų politinės įtakos baigtį (Otomanų imperijos griūtis) [14].

Kiekviena diskusija apie islamo karingumą galiausiai nukrypsta į klausimus. Pirma, kiek islamizmas (kuris praktikuojamas atvirų fundamentalistų musulmonų) iššaknijęs pranašo Mahometo mokyme ir praktikoje? Ar jis išaukštintų Osama Bin Ladeną veiklą? Antra, ar prievartinius mūsų dienų džihadus sankcionuoja Koranas ir ankstyvųjų musulmonų vadovų veiksmai?

Pats pranašas traukė į daugelį karinių mūšių ir galėjo būti negailestingas priešams, net tiems, kurie užsipuolė jį tik žodžiais. Pradinės jo simpatijos žydams ir krikščionims, kaip „knygos tautoms“ užleido vietą šiurkštesniam elgesiui, kai jie nesilaikė islamo. Viename negarbingame epizode Mahometas nukirto galvas šimtams Beni Quraiza genties žydų vyrų, kurie neprijungė prie jo mūšyje. Pranašas cituojamas sakęs: „kalavijas yra dangaus ir pragaro raktai; lašas kraujo, pralieto už Alacho reikalą, naktis, praleista pasiruošus kovai, yra naudingesnė negu du mėnesiai pasninko ir maldos: kiekvienam, kuris krinta mūšyje, atleidžiamos nuodėmės, ir teismo dieną jo rankoms bus suteikti angelų ir kerubų sparnai“ [8].

Tiek šis pavyzdys, tiek kai kurie pabrėžimai Korane įgaliojo ankstyvuosius islamo lyderius skleisti islamą kariniais veiksmais. Iš šių realiųjų sūkurio tarp šiuolaikinių musulmonų išnyra dvi skirtingos perspektyvos. Islamistai savo veiksmus laiko tikru džihadu arba „šventuoju karu“ prieš netikėlius ir islamo priešus. Jie mano, jog teisinga yra taikytis į Ameriką – „didįjį šėtoną“. Osama Bin Ladenas mano, kad Koranas remia jo žygį, kad pranašas laimintų jo bylą ir kad Alachas yra jo pusėje. Bet taikesni ir ne tokie radikalūs musulmonai mano, kad niekas Mahometo gyvenime ar Korane, ar islamo įstatyme nepateisina terorizmo.

Musulmonai stengiasi apibrėžti savo tikėjimą XXI amžiaus vakarų pasaulio žmonėms, o tarp jų iškyla susikirtimai. Islamas aiškiai nekalba tik vienu balsu. Jis rodo beveik tokią pat įvairovę kaip ir krikščionybė. Debatai islamo viduje užsitęs, nepaisant to, kaip ilgai truks karinės kampanijos prieš bet kurį islamistų judėjimą.

Nors daugelis musulmonų stengiasi kaltinti Ameriką ir Izraelį visomis musulmonų pasaulio negerovėmis, vis daugiau musulmonų intelektualų ragina imtis naujos ir radikalios savikritikos islamo viduje. Tokioje kryžkelėje islamas stovi nuo 2001 metų rugsėjo 11 dienos. Įtampos, su kuriomis susidurta per amžius, iškilo į paviršių. Ar islamas taikos religija? Ar jis tiki žmogaus teisėmis, ar jis gali rasti būdą būti žmonių bendruomenės dalimi, nereikalaudamas savo kelio?

Šiandien girdime tiek daug skirtingų pasisakymų apie islamą būtent todėl, kad musulmonai yra pačiame kovos už islamo sielą įkarštyje.

2.2.3 Koranas ir terorizmas

Pastaruoju metu, kad ir kaip dažnai islamo apologetai skelbtų, jog islamas yra taikos religija ir jis nebuvo platinamas kardų, faktai išlieka dviprasmiški. Korane yra daug eilučių, kurios skatina ir

kartais įsako kovoti už tikėjimą su pagonimis ir kitatikiais, įskaitant krikščionis ir žydus, kurie yra apibūdinami kaip "ne musulmonai". Istorijos bėgyje, kol krikščionys ir žydai galėjo egzistuoti musulmonų užkariauotose šalyse, grasinant mirtimi jie buvo verčiami mokėti specialius mokesčius ir valstybės tarnyboje niekada negalėjo pakilti aukščiau tam tikro lygmens. Kai Abu 'Ubaidah įsiveržė į Jeruzalę, "jis liepė pasirinkti vieną iš trijų galimybių: arba pereiti į islamą, arba mokėti jizyah-mokestį, arba - kalaviją" [17].

Musulmonų kultūra taip ryškiai skiriasi nuo vakarų (krikščionių) kultūros, todėl pirmiausia galbūt reikėtų kaltinti save, kad neteisingai suprantame žodžius (o gal juos tik interpretuojame) ir veiksmus, ateinančius iš tos pasaulio dalies. Taip pat galima patvirtinti, kad ne taip lengva yra suprasti islamą ir jo istoriją, o svarbiausia, visapusišką pritaikymą kasdieniniame gyvenime. Savaime suprantama, kad daugelis musulmonų smerkia terorizmą ir yra tolerantiški kitoms religijoms, valstybėms ir tautoms, kita vertus, Viduriniuosiuose Rytuose yra didžiulis skaičius žmonių, o gal būt ir dauguma, kurie nuoširdžiai nekenčia vakarų kultūros ir džiūgauja dėl sėkmingų 2001 m. rugsėjo 11-osios antpuolių Jungtinėse Amerikos Valstijose, labai aiškiai išreiškusiu kai kurių islamo atstovų neapykantą ir priešišumą skirtą vakarų šalims ir kultūrai.

Taip pat labai svarbu pažymėti (apie ką jau kalbėjome pirmoje dalyje), kad islame ir Viduriniuosiuose Rytuose nėra "bažnyčios ir valstybės atskyrimo" sampratos. Tiek socialinė ir politinė, tiek ekonominė ir religinė sistemos veikia pagal islamo taisykles išdėstytas Korane. Iš tiesų, musulmonai didžiuojasi, kad Koranas, Hadisai (Mahometo teiginiai) ir Šariatas (teisės aktai) apima visus gyvenimo aspektus.

Antra, karinės kampanijos turi religinę prasmę. Čia, be abejo, turimas galvoje ir netradicinis teroristinis karas, kuriam pirmenybę teikia radikalūs musulmonų judėjimai, tokie, kaip Osamos Bin Ladenos Al Queda. Jei būtų atakuojama kuri nors musulmonų šalis, dauguma musulmonų tai vertintų kaip puolimą prieš islamą. Iš to seka, kad mes galime gauti žodinį musulmonų vyriausybių pritarimą, bet, politinės paramos negausime, ypač ilgesniam laikui.

Net jei arabai labai nepasitikėtų vieni kitais ir jaustų vieni kitiems priešišumą, neapykanta žydams daugumą jų suvienys kovai prieš ne musulmonus. Štai kodėl Osama Bin Ladenas taip lengvai verbuoja kovotojus iš Saudo Arabijos, Egipto ir kitų šalių [17].

Tačiau pažvelkime atidžiau į Koraną, bent jau kelias eilutes kuriose akivaizdžiai išreikštos šaukimo į kovą ir to pateisinimą ir rojaus dovanojimą, idėjos.

Nors techniškai Korano negalima versti, nes arabų kalba laikoma šventąja Dievo kalba, čia pasiremsiu dažniausiai naudojamu Abdula Josaf Ali (Abdullah Yusufali) vertimu į anglų kalbą [23].

47 Sura (Korano skyrius). 4 pastraipa. "Todėl, sutikę netikinčiuosius (kautynėse) smokite jiems per sprandus; Pagaliau, kai visiškai juos įveiksite, tvirtai suriškite (juos) grandinėmis: po to - laikas kilnumui arba išpirkai: Kol karas nusimes savo vargus: Taigi (jums įsakoma): bet jeigu tokia būtų

buvusi Dievo Valia, jis, be abejo, būtų galėjęs išieškoti iš jų atpildą (Pats): Bet (Jis leidžia jums kovoti), kad išmėgintų jus kitų tarpe. Bet Jis niekad neleis pražūti darbams tų, kurie buvo nužudyti Dievo kelyje.

Sura 48: 16 pastraipa. "Pasakyk dykumų arabams kurie velkasi atsilikę: Jūs būsite pašaukti (kovai) prieš tautą, atiduotą Galingam karui; tada kovosite, kad jie pasiduotų. Tuomet, jei būsite klusnūs, Dievas duos jums didelį atpildą, bet jei pasuksite atgal, kaip darėt prieš tai, Jis paskirs jums sunkią bausmę".

Bernardas Lewisas (jis buvo minimas pirmame skyriuje aptariant islamo sampratą) rašė, kad jeigu kovoje žūsta civiliai, tai esą „Alachas atpažįsta savuosius“ – musulmonai patenka tiesiai į dangų. „Pagal šį požiūrį, sprogdintojai savo aukoms musulmonams daro malonę, suteikdami jiems lengvą bilietą į dangų su jo džiaugsmiais – dovaną be kankinystės pastangų. Mokykliniuose vadovėliuose jauniems iraniečiams liepiama ruoštis galutinei pasaulinei kovai su blogiu, kuris įvardijamas kaip JAV, ir kaupti ryžtą kankinystės privilegijai“ [29].

Aišku, perskaičius keletą eilučių iš Korano negalima sakyti, kad islamas yra kovotojų ir teroristų religija, ruošianti vaikus nuo mažumės kovai su „vakarais“, kad apgintų savo Dievą ir išžudytų visus kitatikius, nes Korane nėra nė vienos konkrečios eilutės, kurioje būtų skelbiama, kad galima žudyti ar kovoti prieš moteris ir vaikus net ir džihado metu [40] tačiau iš kitos pusės šokiruoja ir tai, kad pats Osama Bin Ladenas (Osama Bin Muhamedas Bin Avadas Bin Ladenas) Amerikos naujienų kanalui „abc News“ žinių laidai yra pasakęs, kad jei reikėtų, dėl sėkmingo smūgio amerikiečių taikiniams jis užmuštų net savo vaikus. Jo, kaip žinomiausio šių laikų teroristo – musulmono įvaizdis formuojamas ir per televiziją.

Naivu tikėti, kad mes galime sunaikinti islamiškąjį terorizmą ir optimistiškai manyti, kad galime jį suprasti. Kai fanatizmą kursto religinė aistra, jis sukelia nelaimę, o gal net grėsmę kurios nepagydysi nei karinėmis, nei politinėmis priemonėmis. Dėl priežasčių, pranokstančių troškimą pažaboti terorizmą, krikščionys turėtų padvigubinti savo pastangas supažindinti su musulmonais, jų religija ir istorija.

Tačiau pažiūrėkime į Koraną ir iš kitos, „gerosios“ pusės. Džihadas yra religinė pareiga kaip ir pasninkas: “Nurodytas jums pasninkas...” ir “Nurodyta jum kova...” (Sura 2, 182 ir 216 straipsniai). Visos Korano eilutės apie džihadą susijusios su Medinos laikotarpiu, nes Mekoje musulmonai buvo silpni ir negausūs. Pradžioje Muhamedas ragino savo pasekėjus atvertinėti žmones į islamą “išmintim ir geru pamokslu”, nes “nėra prievartos religijoje”[13]. Tai reiškia, kad parašytas eilutes galima interpretuoti skirtingai ir pasinaudojus laiko atspirtimi.

Jungtinių Arabų Emyratų vyriausybės narys Ibrahimas Ezedinas primena, kad musulmonai, penkis kartus per dieną kalbėdami privalomą maldą, ją baigia žodžiais: „O, Alache, Tu esi taika ir taikos šaltinis. Iš Tavęs taika ateina ir į Tave taika sugrįžta. Suteik mums taiką šiame gyvenime ir

priimk mus į amžinosios taikos buveinę aname pasaulyje“. Ministras tikino, kad musulmonas, penkis kartus per dieną kalbėdamas šią maldą, „negali būti prievartos arba agresijos žmogus“ [7].

Jei reikėtų pateikti trumpą šio poskyrio apibendrinimą, reikėtų pabrėžti, kad stilius, kuris Vakaruose vartojamas kalbant apie Islamą (Koraną bei musulmonus) ir terorizmą, ir ypač islamo kritikų metamus kaltinimus, esą ši religija iš prigimties propaguoja smurtą, yra labai opūs ir aktualūs vakarų valstybėms, tačiau negalima visko suversti musulmonams. Yra įvairių nuomonių ir teigiamų ir neigiamų (islamo atžvilgiu). Tuo labiau, kad beveik visi teroro išpuoliai turi kelias aiškinimo versijas (kai kurias detaliau aptarsime analizės dalyje), o mes susidarome mums labiausiai suprantama, o gal labiau priimtina, naudingą nuomonę.

2.2.4 Islamo fobija

Šiuo skyreliu reikėtų ne tik pristatyti naujai „iškeptą“ sąvoką „islamo fobija“, bet apibendrinti visą skyrių, nes juk būtent „islamo grėsmė“, „islamo fobija“, „fundamentalistai“, „radikalieji islamistai“, terorizmas ir trečiasis pasaulinis karas suplakama į vieną, paverčiami sinonimais, o tai toli gražu neatitinka tiesos.

Sąvoka islamo fobija (angl. islamophobia) pirmą kartą buvo paminėta daugiau kaip prieš dešimtmetį ir pirmą kartą panaudota kūrinyje „Nusistatymas prieš britų musulmonus ir islamo fobija“ [36]. Literatūrinis žodžių vertimas labai aiškiai pasako, ką reiškia ši frazė, tai „didelė islamo baimė“, tačiau pradžioje ši frazė buvo sukurta, kad formuotų mūsų išankstinį nusistatymą prieš musulmonus [10].

Pats terminas jau iškelia keletą problemų. Pirmiausia, ką tiksliai sako žodžiai „didelė islamo baimė“? Mūsų (kitatikių) baimę musulmonams, kurie „islamo vardu“ organizuoja pasaulinę agresiją nukreiptą prieš ne musulmonus ir „kitokius“ (vakarietiškus) musulmonus? Taip pat egzistuoja labai stiprus išankstinis nusistatymas prieš musulmonus, kurią kryptį išgirdę žodį islamo fobija, mes pasirinkime: didelę baimę prieš Islamą ar prieš radikalųjį islamą? Trečia, pastaruoju metu pasauliui susidomėjus islamiškomis šalimis „islamo fobijos“ terminas yra dažniausiai naudojamas ne pagal prasmę. Juo įbauginus žmones, siekiama sureikšminti temos „aktualumą ir svarbumą“.

Prancūzijos musulmonų vadovas, Evri (Paryžiaus priemiesčio) mečetės rektorius Kalidas Merunas teigė, kad požiūris į musulmonus pasikeitė po 2001 metų rugsėjo 11-osios įvykių. "Tačiau terorizmas neturi nei religijos, nei bažnyčios, nei mečetės, nei teritorijos. Terorizmas yra prieš gyvenimą, o islamas - už jį" [28]. Tas pats yra ir su terminu „islamo fobija“. Juk tokio dalyko, kaip religija (o islamas ir yra religija) tu negali bijoti, logiškai mąstant galima būtų bijoti, tik tą religiją „platinančių“ arba išpažįstančių žmonių. Atsargiai galima sakyti, kad valstybių vadovams yra paranki (arba neparanki) civilizacijų konflikto teorija. Ieškant dialogo su musulmonišku pasauliu tokio

konflikto pozicija yra neparanki. Ji paranki tik inicijuojant ir pateisinant kovos veiksmus [13]. Dėl to eskaluojama „islamo fobiją“, kad kažkam yra naudinga „inicijuoti“ kovos veiksmus prieš musulmonišką valstybę, todėl jiems paranku ir naudoti „islamo fobiją“, kad tie kovos veiksmai būtų pateisinti, dėl labai aktualių priežasčių pvz.: saugumo užtikrinimas, demokratijos įvedimo ne demokratiškomis priemonėmis.

Labiausiai „islamo fobijos“ terminas yra paplitęs Didžiojoje Britanijoje [10], kur plačiai susiformavusi nuomonė, kad viena iš pagrindinių musulmonų imigrantų Europoje problemų yra ta, kad jie neprisitaiko prie svetimos aplinkos, jie nori, kad būtų taikomasi prie jų. Iš kur ir kyla ta dabartinė baimė, kad musulmonai imigrantai (o juk vakarų civilizacijos ir jų požiūris yra taip smerkiamos rytų – musulmoniškose šalyse) suskaldys šalį į musulmonų ir vakariečių, kur bus skirtingos taisyklės, skirtingi mokymo principai, gyvenimo taisyklės ir t.t.

Darant šio tokias išvadas galima pasakyti, kad skyriuje buvo išsiaiškinta, tai, jog televizija yra puikiausia įvaizdžių kūrėja, tačiau įvaizdžiai yra kuriami tendencingai, ir svarbiausia tokie, kokių mums (žiūrovams) reikia. Nors labai garsiai šaukiame, kad turime žodžio laisvę, bet ar turime vaizdo laisvę? Ar galime pamatyti pliką, necenzūruotą tiesą televizijoje? Ar galime sulaukti teisingo komentaro? Bet svarbiausia, ar mums to reikia? O gal reikia gražaus, o kartais bjauraus, smerkiančio, televizijos sukurto įvaizdžio?

Mūsų baimę, o gal nenorą pamatyti tos „plikos“ tiesos iš dalies patvirtina ir „Be a Witness“ (būk liudininkas) organizacijos atliktas tyrimas, iš kurio paaiškėjo, kad televizija daug rečiau domisi globaliomis problemomis, tokiomis, kaip tyrime paminėtas genocidas Sudane ir daug dažniau skandalingomis naujienomis, nors savaime suprantama, kad televizija teisinasi tuo, kad „mes rodome tai, kas žiūrovus domina“.

Po 2001 metų rugsėjo 11-osios teroro aktų Jungtinėse Amerikos Valstijose garsiai imta kalbėti apie teroro ir islamo sąsajas. Ar tikrai televizija islamą pristato kaip grėsmę pasauliui, o ypač vakarų valstybėms? O gal Islamas (tiksliau musulmonai, bent jau kai kurie, o gal teisingiau būtų sakyti, kai kurios grupuotės), nori prisistatyti, kaip grėsmė ir dar labiau įtvirtinti „islamo fobiją“?

Trečiame skyriuje, išanalizuosime dviejų metų laikotarpio, CNN kanalo žinių laidose parodytus reportažus apie islamą, musulmonus ir jų keliamą arba nekeliamą grėsmę žmonijai ir palyginsime gautus rezultatus susistovėjusiomis nuomonėmis visuomenėje.

3. „ISLAMO GRĖSMĖS“ ĮVAIZDŽIO ANALIZĖ CNN KANALO RODOMOSE NAUJIENŲ REPORTAŽUOSE

Šiame skyriuje siekiama išanalizuoti islamo, kaip grėsmės, kuriamą įvaizdį vienoje iš didžiausio Jungtinių Amerikos Valstijų kabelinio kanalo „CNN“ naujienų laidose. Atlikta naujienų reportažų susijusių su islamu, musulmonais ir teroru analizė ir palyginimas, bei „islamo grėsmės“ kuriamo įvaizdžio įvertinimas.

3.1 Tyrimo metodika

Tyrimo objektas:

- Naujienų laidų reportažai rodyti CNN kanalu per pastaruosius dvejus metus, apimant periodą nuo 2005 metų gegužės 1 dienos iki 2007 metų balandžio 30 dienos ir susiję su islamu, musulmonais ir terorizmu.

Tyrimo tikslas:

Įvertinti ir ištirti, reportažų rodytų CNN kanalu nuo 2005 metų gegužės 1 dienos iki 2007 metų balandžio pabaigos (30 dienos) ir juose kuriamą, islamo, kaip grėsmės įvaizdį.

Tyrimo uždaviniai:

- Įvertinti žinių laidų reportažus susijusius su islamu, musulmonais ir terorizmu, pagal įvairius kriterijus;
- Apžvelgti populiariausių reportažų turinį ir juose vyraujančią kalbą ir posakius siekiant apibrėžti islamą ar musulmonus ir jų keliamą (arba ne) grėsmę;
- Nustatyti koks CNN požiūris dažniausiai vyrauja tuose reportažuose;
- Išsiaiškinti pagrindinius principus, kurie yra naudojami, įvaizdžiui apie islamą sudaryti su jais susijusiose reportažuose.

Tyrimas buvo vykdomas laidų analizavimo metodu (vizualiai), nes tik taip buvo galima surinkti patvirtintą ir patikimą informaciją ir išsiaiškinti, kaip yra ir buvo kuriamas „islamo grėsmės“ įvaizdis televizijoje per tam tikrą (2 metų) laikotarpį. Tuo labiau, kad šis būdas leido bet kada prieiti prie archyvų (24valandas per parą/ 7dienas per savaitę) ir vykdyti specializuotas paieškas, kas leido objektyviai rinkti reikalingus analizei reportažus.

Prieš analizuojant laidas buvo tiksliai apibrėžta, ką norima ištirti ir išsiaiškinti. O patvirtinti, kad surinkta informacija yra patikima, galima tuo, kad prieš tai visi reportažai buvo rodomi įvairiuose

CNN naujienų laidose, o tuo labiau, kad informaciją buvo patvirtinta dvigubai, nes taip pat buvo naudojamos kitais informacijos šaltiniais, tokiais kaip: straipsniai ir įvairių asmenų pasisakymai, reportažuose analizuojamomis temomis.

Tyrimo imtis:

Buvo išanalizuoti visi reportažai parodytai per dvejus metus (nuo 2005 gegužės 1d. iki 2007 balandžio 30d.) ir susiję su islamu, musulmonais ir terorizmu. Iš viso buvo 591 reportažas: 20 reportažų susiję su islamu, 107 reportažai susiję su musulmonais ir 464 reportažai susiję su teroru/terorizmu.

3.2 CNN naujienų laidose rodytų reportažų analizė

Trumpas CNN žinių kanalo pristatymas:

CNN yra kabelinės televizijos naujienų tinklas, kurios pagrindinis šūkis yra „Patikimiausias vardas naujienose“ (angl. The Most Trusted Name in News). Įkurta beveik prieš tris dešimtmečius (1980 metais) Jungtinėse Amerikos Valstijose. Nuo 1985 metų gali būti pasiekama ir visam pasauliui per „CNN International“, nuo 2005 metų internetu (per „CNN Pipeline“) ir radijo stotį.

„Nepriklausomi žiūrovai“ CNN išrinko Nr.1 tarp kabelinių televizijų naujienų kanalų [37]. Šis veiksnys turėjo didelės įtakos pasirenkant analizės objektą, tuo labiau, kad visi CNN parengti ir pristatyti reportažai gali būti pasiekti internetu (žinoma prieš tai užsiregistravus ir sumokėjus nario mokestį).

Pačią analizę, kad ji būtų aiškesnė ir išsamesnė, reikėtų suskirstyti į tris dalis. Pirma tai islamo, musulmonų ir terorizmo pristatymas laike, reportažų priklausomybė nuo kokių nors išskirtinių įvykių. Antra, bus analizuojamas reportažų turinys ir leksikos naudojimas ir galiausiai trečia, pačio žinių kanalo CNN požiūris į terorizmą ir jo susiejimą su musulmonais ir islamu, įdomu, kaip CNN pristato terorizmą ar yra išreikštas pačių žurnalistų požiūris ir ar jis sutampa su žiūrovų nuomone.

Analizę reikėtų pradėti nuo elementarių apibendrinimų ir paaiškinimų (5 paveikslas):

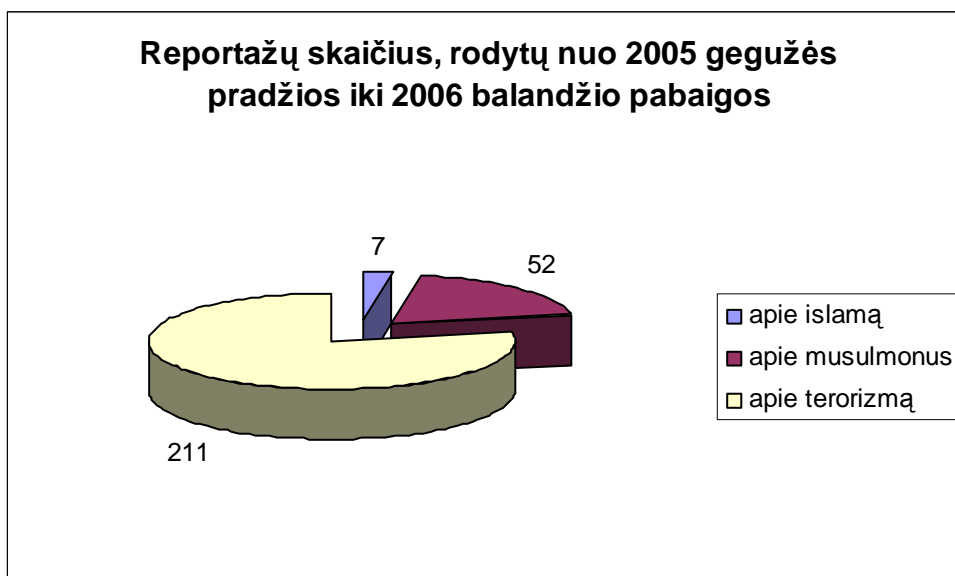
Šaltinis: CNN (Pipeline)

5pav. Reportažų, susijusių su islamu, musulmonais ir terorizmu, atrinkimas

CNN kanalas ieškant reportažų leidžia atlikti paieškas tik pagal atskirus žodžius ir peržiūrėti jų reportažus iš visų archyvų nesenesnius kaip trijų metų. Kaip matome iš 5 paveikslo pagal atskirus žodžius, tokius kaip: islamas (angl.: islam), musulmonai (angl.: Muslim) ir terorizmas (angl.: terror), nuo 2004 gegužės 1 dienos iki 2007 balandžio pabaigos sistema atrinko 837 reportažus. Apsibrėžus, kad tyrimas bus vykdomas analizuojant dviejų metų laikotarpį, nuo 2005 metų gegužės 1 dienos iki 2007 balandžio pabaigos (30 dienos) iš viso susidaro 591 reportažas: 20 reportažų susijusių su islamu, 107 reportažas susijęs su musulmonais ir 464 reportažai susiję su terorizmu.

Įdomu tai, kad jei reportažas susijęs su musulmonais arba islamu ir terorizmu, jis patalpinamas islamo arba musulmonų ir terorizmo skilty. O tai, kad reportažų susijusių su islamu yra tik 20, o reportažų susijusių su musulmonais tik 107, kartu paėmus beveik keturis (3,65) kartus mažiau, nei reportažų susijusių su terorizmu, leidžia susidaryti nuomonę, kad CNN teroristinių išpuolių arba reportažų parengtų apie teroristus ir teroristinius išpuolius ar kitus veiksmus susijusius su terorizmu, nesieja nei su islamu, nei su musulmonais.

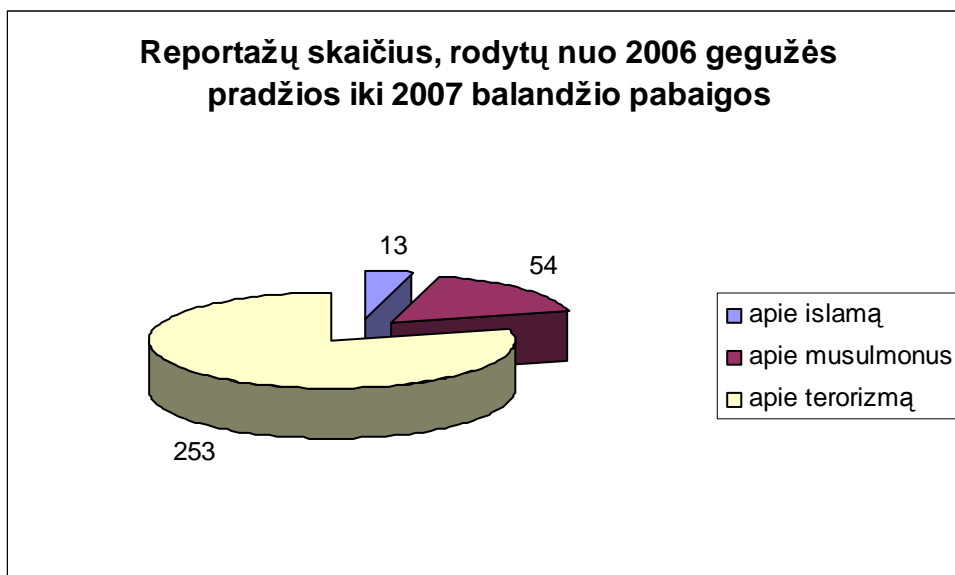
Analizuojant reportažus susijusius su islamu, musulmonais ir terorizmu laiko atžvilgiu, pirmiausia paanalizuokime ar didelis reportažų skaičių skirtumas buvo nuo 2005 metų gegužės pradžios iki 2006 metų balandžio pabaigos ir nuo 2006 metų gegužės pradžios iki 2007 balandžio pabaigos (6 ir 7 paveikslai).

Šaltinis: sudaryta autorės

6pav. Reportažų skaičius, rodytų nuo 2005 gegužės pradžios iki 2006 balandžio pabaigos

Kaip matome iš šešto paveikslo, per metų laikotarpį, nuo 2005 gegužės pradžios iki 2006 metų balandžio pabaigos buvo parodyti 270 reportažai susiję su islamu, musulmonais ir terorizmu.

Šaltinis: sudaryta autorės

7pav. Reportažų skaičius, rodytų nuo 2006 gegužės pradžios iki 2007 balandžio pabaigos

Pagal septintą paveikslėlį galima nustatyti, kad per metų laikotarpį nuo 2006 gegužės pradžios iki 2007 balandžio pabaigos buvo parodyti 320 reportažai susiję su islamu, musulmonais ir terorizmu. Ir tai net penkiasdešimt reportažų daugiau nei per metų laikotarpį prieš tai. Nors tai nėra labai didelis skirtumas, kas įtakojo reportažų rodymą vienu ir kitu laikotarpiu ir jų gausos skirtumą, bandysime išsiaiškinti šiek tiek vėliau nagrinėdami pagrindinius įvykius, pristatytus CNN reportažuose per tuos dvejus analizės apimančius metus.

Santykinai mažas reportažų skirtumas per du skirtingus laikotarpius leidžia daryti išvadą, kad yra nuolat rengiami reportažai susiję su islamu ir musulmonais, o daugiausia susiję su terorizmu. Todėl reikia išsiaiškinti ar tie reportažai parengti remiantis terorizmo išpuoliais ar tik susiję su kokiais praeityje buvusiais teroristiniais išpuoliais ir kitais įvykiais (faktais) susijusiais su musulmonais ir islamu. Tai iš karto leis pastebėti ar CNN pateikia vis naują informaciją ar pateikindami senus reportažus ir prisimindami istoriją (praeitį) bando formuoti įvaizdį apie musulmonų keliamą grėsmę - terorizmą. Detaliau ir panagrinėkime CNN pateiktus reportažus laiko atžvilgiu ir suriškime juos su realiais įvykiais vykstančiais pasaulyje.

Kad būtų aiškiau, pirmiausia išnagrinėsime rodytus reportažus pagal atskiras temas, o vėliau aptarsime ir bendrus rezultatus.

8 paveiksle pateiktas reportažų susijusių su islamu, pasiskirstymas per dvejus metus, nuo 2005 gegužės 1 dienos iki 2007 balandžio 30 dienos. Kaip matome iš paveikslo reportažai pasiskirstę labai nevienodai. Paskaičiavus vidurkį, paaiškėja, kad per mėnesį yra parodoma po 0,83 reportažo. Išsiskiria tik 2006 metų rugsėjis, kada reportažų susijusių su islamu, buvo parodyta net devyni. Todėl dabar detaliau ir paanalizuokime 2006 metų rugsėjo mėnesio reportažus susijusius su islamu ir išsiaiškinkime, kodėl būtent tą mėnesį islamas buvo toks svarbus pasauliui.

Šaltinis: sudaryta autorės

8 pav. Reportažų, susijusių su islamu, pasiskirstymas laiko atžvilgiu (nuo 2005 gegužės pradžios iki 2007 balandžio pabaigos)

Kaip matome iš 9 paveikslo, 2006 metų rugsėjo mėnesį buvo parodyti devyni reportažai susiję su islamu, tačiau perskaičius antraštinius reportažų pavadinimus aiškiai matosi, kad septyni iš devynių reportažų susiję su popiežiumi (paaiškinimas: reportažai susiję su Vokietijoje pasakyta popiežiaus kalba, kritiška kalba, kaip ją suprato islamiškasis pasaulis, apie musulmonus, o tiksliau jų pranašą Machomedą ir jo įteisintą šventąjį karą prieš kitatikius, ką popiežius pavadino smurtu, o patį machomedą – šėtoną tarp žmonių), ir du reportažai susiję su Al-Qaeda.

HEADLINE	TIME (ET)	SECTION	MOST POPULAR
▶ Papal regrets (2:41)	07:22 pm, Sep 19, 2006	World	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
▶ Papal regrets on Muslim comments (2:02)	09:43 pm, Sep 17, 2006	World	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
▶ Pope 'deeply sorry' for comments (:44)	07:56 pm, Sep 17, 2006	World	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
▶ Major Setback? (3:47)	07:37 am, Sep 17, 2006	World	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
▶ The Pope and Islam controversy (2:31)	09:35 am, Sep 16, 2006	World	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
▶ Pope's comments spark anger (1:51)	09:10 am, Sep 16, 2006	World	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
▶ Did the Pope insult Muslims? (1:41)	12:59 pm, Sep 15, 2006	World	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
▶ From Orange County to al Qaeda (1:39)	06:12 am, Sep 03, 2006	U.S.	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>
▶ An invitation from al Qaeda (5:42)	08:23 pm, Sep 02, 2006	World	<div style="width: 100%; height: 10px; background-color: #ccc;"></div>

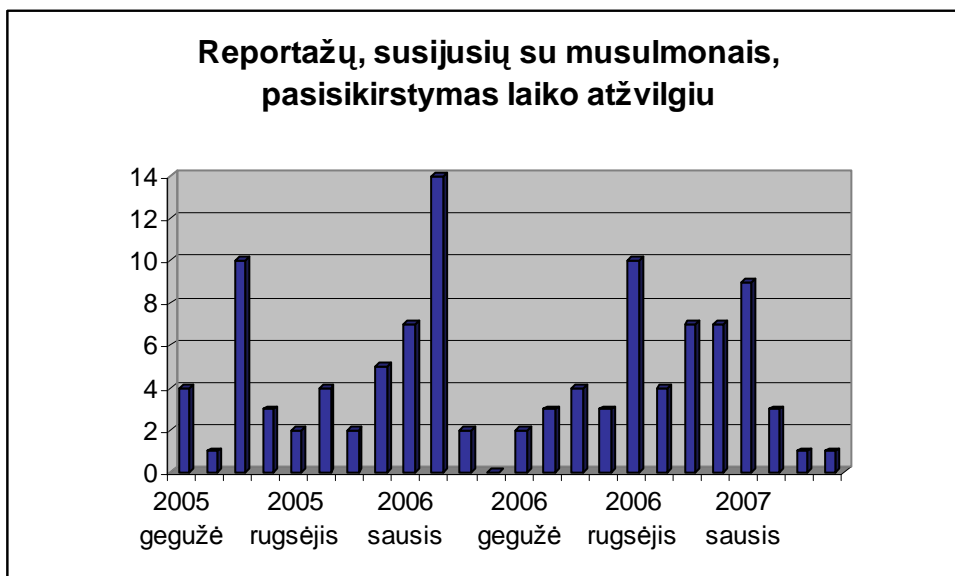
Šaltinis: CNN Pipeline

9 pav. Reportažai rodyti 2006 rugsėjo mėnesį ir susiję su islamu

Įdomu tai, kad būtent du reportažai, rodomi grynai apie teroristinę organizaciją Al-Qaeda. Kas leidžia iškelti sąlyginius klausimus tokius kaip: ar CNN kanalas islamą tapatina su Al-Qaeda? Ir ar tai, kad Al-Qaeda, save pristatanti, kaip pasaulinę teroristinę organizaciją kovojančią už islamą galima pristatyti, kaip kitą, žiauriają islamo pusę ar bent jau taip ją nori pristatyti CNN kanalas? Reikia

atkreipti dėmesį ir į tai, kad retransliuotas vieno iš Al-Qaeda šalininkų kvietimas į kovą prieš JAV ir vakarų atvertimą į islamą buvo rodytas vakare: 20:23, kai dauguma amerikiečių jau yra namuose. O dauguma reportažų susijusių su popiežiaus prieštaringa kalba buvo rodyti dienos metu, kai dauguma žmonių yra darbe ir neturi galimybės žiūrėti televizijos. Labai įdomu ir tai, kad reportažai apie Al-Qaeda yra tokie pat populiarūs, kaip ir popiežiaus kalbos analizės.

Šiek tiek apžvelgę reportažus susijusius su islamu, pereikime prie kitos temos – musulmonų. Kaip matome iš 10 paveikslo per dviejų metų laikotarpį, kai buvo parodyti 107 reportažai susiję su musulmonais, jie taip pat pasiskirstę pakankamai nevienodai.

Šaltinis: sudaryta autorės

10 pav. Reportažų susijusių su musulmonais pasiskirstymas laiko atžvilgiu (nuo 2005 gegužės pradžios iki 2007 balandžio pabaigos)

Daugiausia, net 14 reportažų buvo parodyta 2006 metų vasario mėnesį, po 10 reportažų buvo parodyta 2005 metų liepos mėnesį ir 2006 metų rugsėjo mėnesį. 2006 metų rugsėjo mėnesį tiek daug reportažų susijusių su musulmonais buvo dėl tos pačios priežasties, kaip ir analizavus su islamu susijusių reportažų pasiskirstymą – kritiškos popiežiaus kalbos apie musulmonų pranašą Machomedą. Tad šį kartą detaliau panagrinėsime dėl kokių priežasčių 2005 metų liepos mėnesį ir 2006 metų vasarį buvo toks didelis susidomėjimas musulmonais, nes analizuojant reportažus apie islamą, reportažų pagausėjimo tuo metu nepastebėjome.

Kaip matome iš 11 paveikslo, tarp CNN pateiktų 2005 metais liepos mėnesį rodytų reportažų, susijusių su musulmonais santraukos, galima išskirti, kad visi reportažai išskirtinai susiję su pačiais musulmonais: „Ką musulmonai galvoja“, „Londono musulmonų bendruomenė“, „Musulmonų bendruomenės reakcija“ ir t.t. Visi šie reportažai susiję su musulmonais ir reportažų gausa būtent 2005 metų liepą yra dėl 2005 metų liepos 7-ąją įvykdytų jaunų musulmonų, užaugusių ir įgijusių išsilavinimą Londone (Didžiojoje Britanijoje) surengtų savižudiškų teroristinių aktų Londono

transporto sistemoje (3 sprogimai įvykdyti metro traukiniuose ir vienas maršrutiniame Londono miesto autobuse).

HEADLINE	TIME (ET)	SECTION	MOST POPULAR
▶ Mainstream Muslims decry violence (1:58)	08:41 pm, Jul 25, 2005	U.S.	
▶ Muslim community reaction (6:33)	11:47 am, Jul 22, 2005	World	
▶ Radical: U.K. ignored warnings (2:05)	11:09 am, Jul 20, 2005	World	
▶ Muslim leaders meet with Blair (2:44)	08:16 pm, Jul 19, 2005	World	
▶ Britain holds terror summit (2:45)	04:33 pm, Jul 19, 2005	World	
▶ Blair, Muslims confer on extremism (2:03)	12:44 pm, Jul 19, 2005	World	
▶ Inside the minds of Muslims (2:35)	02:07 pm, Jul 16, 2005	World	
▶ London's Muslim community (3:43)	09:36 pm, Jul 13, 2005	World	
▶ Arab view: 'Enough, enough' (4:06)	12:33 pm, Jul 10, 2005	Best of TV	

Šaltinis: CNN Pipeline

11 pav. Reportažai rodyti 2005 metų liepos mėnesį ir susiję su musulmonais

Todėl padidėjęs susidomėjimas musulmonais yra suprantamas, nes beveik kiekvienas žurnalistas ruošiantis reportažus CNN kanalui ir dirbantis Didžiojoje Britanijoje, norėjo išsiaiškinti, kaip reaguoja musulmonų bendruomenė į tą faktą, kad keturi musulmonų jaunuoliai, iš kurių jauniausiam yra tik 17 metų, o vyriausiam 30 metų pasiryžo savižudybei ir įvykdė baisiausią iki šiol Londono istorijoje teroristinį aktą, svarbiausia, kad dauguma iš įvykdžiusių šį teroristinį išpuolį jaunuolių didesniąją savo gyvenimo dalį yra gyvenę ir mokęsi būtent Didžiojoje Britanijoje.

Tačiau dar didesnis susidomėjimas musulmonais buvo 2006 metų vasario mėnesį (12 paveikslas), kai buvo parengta net 14 reportažų.

HEADLINE	TIME (ET)	SECTION	MOST POPULAR
▶ Protesters damage U.S. Embassy (:44)	08:34 am, Feb 19, 2006	World	
▶ Libyan protests turns deadly (1:49)	03:11 pm, Feb 18, 2006	World	
▶ 'Axis of Evil' guys on tour (1:58)	12:48 pm, Feb 10, 2006	Entertainment	
▶ Muslim hacktivists hit Denmark (2:00)	09:32 am, Feb 10, 2006	Sci-Tech	
▶ Depicting Mohammed (1:57)	01:47 am, Feb 10, 2006	World	
▶ Danish leader talks about cartoons (2:19)	06:13 pm, Feb 08, 2006	World	
▶ Mohammed cartoon a 'global crisis' (2:19)	08:05 pm, Feb 07, 2006	World	
▶ Prison for radical cleric (1:20)	04:03 pm, Feb 07, 2006	World	
▶ Muslims discuss cartoon furor (2:07)	02:47 pm, Feb 07, 2006	World	
▶ Clerics fueling the fire (1:41)	06:46 pm, Feb 06, 2006	World	
▶ CNN Student News (10:25)	09:53 pm, Feb 05, 2006	Education	
▶ Karzai on cartoon, terror (16:15)	01:31 pm, Feb 05, 2006	World	
▶ Muslim protests spread (1:27)	05:38 pm, Feb 04, 2006	World	
▶ Fallout from Mohammed cartoon (2:20)	06:37 pm, Feb 03, 2006	World	

Šaltinis: CNN Pipeline

12 pav. Reportažai rodyti 2006 metų vasario mėnesį ir susiję su musulmonais

Šių reportažų gausą reikia vėl susieti su realiais įvykiais įvykusiais tuo laikotarpiu. Šį kartą reportažų gausa susijusi su musulmonų reakcija į Danijos laikraščiuose pasirodžiusias Machomedo karikatūras. Reportažuose parodyti smurtiniai ir priešiški išpuoliai prieš Danijos ambasadas, pasauliniai protestai, daniškų prekių uždraudimą kai kuriuose musulmoniškuose šalyse ir kitą neigiamai išreikštą musulmonų pyktį prieš jų pranašo karikatūrinį vaizdavimą, bei musulmonų pasisakymai, kad islamo religijoje yra griežtai draudžiama vaizduoti jų pranašų portretus, o Danijos

atstovai aiškino, kad jų šalis yra viena demokratiškiausių ir didžiuojasi savo galimybę laisvai reikšti savo nuomonę raštu ir žodžiu, tuo labiau, kad karikatūras paišė ne musulmonas, kas akivaizdžiai sako, kad jis nenusižengė jokiame religiniam „įstatymui“. Taip pat reikia atkreipti dėmesį ir į tai, kad kai kurie reportažai parengti apie musulmonų pyktį prieš Machomedo vaizdavimą buvo daug populiarnesni žiūrovų atžvilgiu, palyginus su reportažais (nors jų buvo ir šiek tiek mažiau) apie musulmonus ir jų bendruomenę po 2005 liepos 7-osios teroristinių išpuolių Londone (11 paveikslas).

Apžvelgę reportažų susijusių su islamu ir musulmonais pasiskirstymą laiko atžvilgiu, per dvejus metus, apžvelkime ir reportažus per tuos pačius dvejus metus ir jų pasiskirstymą laiko atžvilgiu susijusius su terorizmu.

Iš parodytų 464 reportažų per dvejus metus, nuo 2005 gegužės pradžios iki 2007 balandžio pabaigos analizuojant juos atskirais mėnesiais matome, kad reportažai apie terorizmą, kaip ir reportažai apie islamą ir musulmonus pasiskirstę labai nevienodai (13 paveikslas).

Šaltinis: Sudaryta autorės

13 pav. Reportažų susijusių su terorizmu pasiskirstymas laiko atžvilgiu (nuo 2005 gegužės pradžios iki 2007 balandžio pabaigos)

Iš 13 paveikslo matyti, kad vidutiniškai per mėnesį yra parodoma apie 13 reportažų susijusių su terorizmu, tai reiškia, kad kas antrą mėnesio dieną CNN kanalą žiūrintiems žmonėms yra pristatomas reportażas parengtas apie smurtą vykstantį visame pasaulyje. Reikia išskirti ir tai, kad per analizuojamą dviejų metų laikotarpį buvo trys mėnesiai: 2005 metų liepa, 2006 metų rugpjūtis ir rugsėjis, kai buvo parodyta trečdalis visų reportažų susijusių su terorizmu, parodytų per dvejus metus, todėl dabar ir paanalizuokime kokie įvykiai pasaulyje taip padidino su terorizmu susijusių reportažų rengimą.

Iš ankščiau pateiktos analizės apie reportažus susijusius su musulmonais galima spręsti kodėl 2005 metų liepos mėnesį yra tiek daug reportažų apie terorizmą. Visi 76 reportažai, kurie buvo

parodyti 2005-ųjų liepą yra susiję su teroristiniais išpuoliais Londone, jų analize, reportažais apie tai, kaip kitos didžiosios Europos valstybės reaguoja į tai ir ką jos daro su kova prieš terorizmą (14 paveikslas).

HEADLINE	TIME (ET)	SECTION	MOST POPULAR
▶ More arrests in London terror probe (1:50)	05:47 pm, Jul 31, 2005	World	
▶ Notting Hill neighbors (2:14)	11:54 pm, Jul 29, 2005	World	
▶ Former British SAS discuss terror (4:09)	07:10 pm, Jul 29, 2005	World	
▶ London terror update (4:58)	03:44 pm, Jul 29, 2005	World	
▶ London terror update (4:58)	03:44 pm, Jul 29, 2005	World	
▶ Witness to an arrest tells the story (2:25)	02:32 pm, Jul 29, 2005	World	
▶ Police launch raid in west London (8:08)	11:15 am, Jul 29, 2005	World	
▶ Witnesses recount arrests, raids (9:06)	11:11 am, Jul 29, 2005	World	
▶ White water terrorists (2:49)	08:05 am, Jul 28, 2005	World	
▶ Terror arrests in London (1:56)	06:18 am, Jul 28, 2005	World	
▶ Terror not black and white in Britain (2:23)	03:22 pm, Jul 27, 2005	World	
▶ New London attacks (2:59)	10:48 am, Jul 27, 2005	World	
▶ Blair: World slept after 9/11 (3:02)	02:14 pm, Jul 26, 2005	World	
▶ Terror talks in London (2:00)	10:49 am, Jul 26, 2005	World	
▶ Sharm el-Sheikh clampdown (2:05)	07:43 pm, Jul 25, 2005	World	
▶ Bombing effect on tourism (1:25)	03:39 pm, Jul 25, 2005	Business	
▶ First responders lack equipment (2:02)	03:24 pm, Jul 23, 2005	U.S.	
▶ Terror structure growing, evolving (2:02)	09:12 pm, Jul 22, 2005	U.S.	
▶ New York tightens subway security (1:10)	03:13 pm, Jul 22, 2005	U.S.	
▶ Could Rome face a terror attack? (2:20)	02:52 pm, Jul 22, 2005	World	
▶ Bush on London terror attacks (2:54)	12:50 pm, Jul 22, 2005	World	
▶ Tightened security on N.Y. subway (2:23)	08:21 am, Jul 22, 2005	U.S.	
▶ London terror investigation (4:10)	04:05 am, Jul 22, 2005	World	
▶ London police react to incidents (1:25)	04:05 am, Jul 22, 2005	World	
▶ London attack theories (2:23)	04:04 am, Jul 22, 2005	World	
▶ New terror measures in Britain? (2:47)	04:37 pm, Jul 20, 2005	World	
▶ London terror investigation (2:00)	02:45 pm, Jul 20, 2005	World	
▶ Commuters regroup after attacks (2:08)	02:28 pm, Jul 20, 2005	World	
▶ Witnesses to terror (2:08)	02:28 pm, Jul 20, 2005	World	
▶ Terrorist's dad warns of more bombing (1:44)	10:53 am, Jul 20, 2005	World	
▶ Day of terror in London (3:12)	10:26 am, Jul 20, 2005	World	
▶ Understanding terrorism (3:14)	05:18 am, Jul 20, 2005	World	
▶ Muslim leaders meet with Blair (2:44)	08:16 pm, Jul 19, 2005	World	
▶ Britain holds terror summit (2:45)	04:33 pm, Jul 19, 2005	World	
▶ Suspicious note diverts flight (1:35)	10:42 am, Jul 19, 2005	U.S.	
▶ London wants new anti-terror laws (2:54)	06:08 pm, Jul 18, 2005	World	
▶ London bombing linked with Iraq? (2:01)	12:32 pm, Jul 18, 2005	World	
▶ Breeding terror (2:40)	12:48 am, Jul 18, 2005	World	
▶ Cell phone blockers? (2:09)	08:35 pm, Jul 16, 2005	U.S.	
▶ No more agents (1:57)	09:17 pm, Jul 15, 2005	U.S.	
▶ Dangerous stuff readily available (2:20)	08:36 pm, Jul 15, 2005	U.S.	
▶ London terror investigation (2:33)	06:39 pm, Jul 15, 2005	World	
▶ British terror homegrown (4:07)	03:08 am, Jul 15, 2005	World	
▶ Changes in Homeland Security (1:52)	08:07 pm, Jul 14, 2005	U.S.	
▶ Four bombing suspects named (1:57)	07:17 pm, Jul 14, 2005	World	
▶ Suicide bomber kills scores of children (2:07)	04:17 am, Jul 14, 2005	World	
▶ An unlikely bombing suspect (3:23)	12:17 am, Jul 14, 2005	World	

14 paveikslo tęsinys

▶ London's homegrown terror (4:20)	08:42 pm, Jul 13, 2005	World	
▶ London blasts suspects investigated (2:00)	10:00 pm, Jul 12, 2005	World	
▶ Baghdad mayor's challenge (3:03)	02:14 pm, Jul 12, 2005	World	
▶ Rail security funding fight (2:25)	05:53 am, Jul 12, 2005	Politics	
▶ Bush and Blair on terrorism (2:30)	10:08 pm, Jul 11, 2005	Politics	
▶ Fighting extremism (3:21)	02:19 pm, Jul 11, 2005	World	
▶ Trying to return to normal (1:53)	01:17 pm, Jul 11, 2005	World	
▶ Bush: No retreat in war on terror (4:10)	01:05 pm, Jul 11, 2005	Politics	
▶ Blair addresses Parliament (3:13)	12:40 pm, Jul 11, 2005	World	
▶ Abdullah reacts to London attacks (5:43)	04:21 am, Jul 10, 2005	World	
▶ London on edge (2:18)	06:49 pm, Jul 09, 2005	World	
▶ Nancy Grace's 'Best of Week' (2:15)	08:45 pm, Jul 08, 2005	Best of TV	
▶ War on Terror: United States (2:02)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	
▶ War on Terror: Britain (2:28)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	
▶ War on Terror: Spain (2:02)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	
▶ War on Terror: Israel (3:59)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	
▶ War on Terror: France (2:09)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	
▶ DC reacts to London bombings (1:13)	02:16 pm, Jul 08, 2005	U.S.	
▶ Larry King Live (7:46)	09:41 pm, Jul 07, 2005	Best of TV	
▶ U.S. train security put to the test (3:15)	08:55 pm, Jul 07, 2005	Law	
▶ The political scope of terror (2:13)	07:40 pm, Jul 07, 2005	Politics	
▶ Giuliani reacts to blasts (4:15)	07:39 pm, Jul 07, 2005	Politics	
▶ Finding the source of bombs (4:35)	07:35 pm, Jul 07, 2005	Sci-Tech	
▶ Europe a terrorist launching pad? (1:43)	07:30 pm, Jul 07, 2005	World	
▶ Wrap-up on the London terror attacks (4:57)	07:22 pm, Jul 07, 2005	World	
▶ Media visit Guantanamo Bay (1:47)	11:12 pm, Jul 06, 2005	World	
▶ Mystery planes circle California town (1:15)	08:50 am, Jul 04, 2005	U.S.	
▶ Navy SEAL remembered (2:41)	08:57 pm, Jul 03, 2005	U.S.	
▶ Kenyan puts food on the table (3:37)	06:18 pm, Jul 03, 2005	World	
▶ U.S. addressing passport fraud (1:53)	03:13 pm, Jul 01, 2005	U.S.	

Šaltinis: CNN Pipeline

14 pav. Reportažai rodyti 2005 metų liepos mėnesį ir susiję su terorizmu

Akivaizdžiai galima matyti, kad reportažų antraštėse dominuoja Londonas ir jame įvykdytų teroristinių išpuolių analizių ir tyrimų retoriniai klausimai. Galima bandyti sakyti, kad CNN persistengė per mėnesį parodžiusi 76 reportažus (daugiau nei po du reportažus per dieną) susijusius su terorizmu, tačiau akivaizdžiai matosi, kad ne visi iš jų buvo labai populiarūs ir žiūrimi. Tokia reportažų gausa, tai labai natūrali žmonių, o gal greičiau reporterių ir bendra CNN reakcija į tuometinius įvykius, juk Londone buvo įvykdytas didžiulis teroristinis išpuolis, vienas didžiausių Europoje (po sprogimų Madride), kas sukretė ne tik Europą, bet visą pasaulį, vėl liepdamas smarkiai susimąstyti apie terorizmą ir ne tiek formuojanti visuomenės nuomonę, kiek ją atgaivinanti, po įvykdytų teroristinių išpuolių 2001 rugsėjo 11-ąją Jungtinėse Amerikos Valstijose ir 2004 metais Madride.

Dabar pereikime prie kitų dviejų 2006 metų rugpjūčio ir rugsėjo mėnesių, per kuriuos iš viso buvo parodyti 106 reportažai susiję su terorizmu. Nors per 2006 metų rugpjūtį buvo parodyti 68, o per 2006 rugsėjį tik 38 reportažai susiję su terorizmu, per tuos du mėnesius terorizmas buvo pristatomas visiškai skirtingai. Analizuojant detaliau galima iš karto pasakyti, kad rugpjūtį, buvo pristatomas tikrasis literatūrinių apibrėžimų paremtas terorizmas ir jo nuolatinė grėsmė. Visuose 68-niuose reportažuose buvo kalbama apie naujų teroristinių išpuolių (turėjusių įvykti Didžiosios Britanijos tarptautiniuose

lėktuvuose) išsiaiškinimą ir sustabdymą, teroristų planuotų išpuolių analizė ir naujų saugumo taisyklių oro uostuose pristatymas, nes vien tai, kad rugpjūtį pirmas reportažas susijęs su terorizmu pasirodė rugpjūčio 10-osios rytą, kai naktį iš 9-tos dienos į 10-ąją antiteroristinė policija sužlugdė didžiausią teroristinį išpuolį, koks tik buvo planuojamas Didžiosios Britanijos lėktuvuose, akivaizdu, kad sužlugdžius tokią teroristinę operaciją reporteriai žiūrovams bandys pateikti visą su tuo susijusią informaciją ir kokios grėsmės ir nelaimės buvo išvengta vykdant antiteroristines programas Didžiojoje Britanijoje.

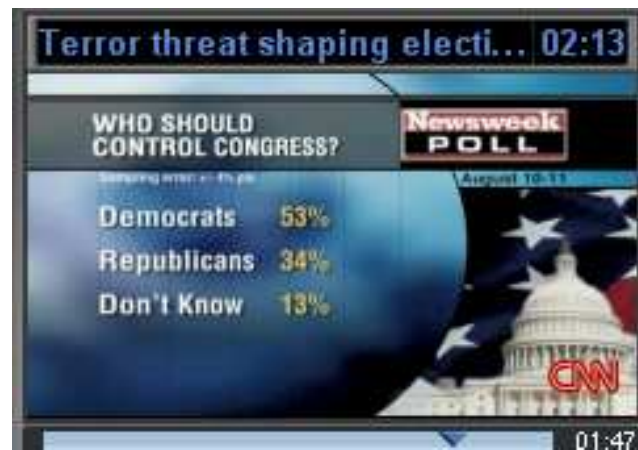
Didžiojoje Britanijoje išaiškintas suplanuotas teroristinis išpuolis ir teroro sunaikinimo idėjos buvo perimtos ir Jungtinių Amerikos Valstijų žurnalistų ir labai greitai susietos su politika ir lapkritį turėsiančiais įvykti rinkimais į JAV kongresą. Buvo spėliojama ar teroristinė grėsmė padarys įtakos naujiems rinkimams? Po kiekvieno teroristinio išpuolio pasirodydavo vis daugiau grasinimų iš musulmoniškų šalių, kad jei ir toliau JAV laikys savo kariuomenę Irake, o ją palaikys didžiosios ES valstybės, teroristiniai išpuoliai Europoje nesiliaus. Todėl CNN kanalas jau rugpjūčio mėnesį atlikinėjo apklausas kas geriau susitvarkys su terorizmu: respublikonai, kuriems priklauso dabartinis Amerikos prezidentas G.W. Bush ir pasisako už JAV armijos laikymą ir didinimą Irake ar demokratai, kurie galvoja ne taip agresyviai ir siūlo JAV armijos išvedimo iš Irako idėją.

Šaltinis: CNN Pipeline

15 pav. Apklausa, kas geriau susitvarkys su terorizmu, rezultatai

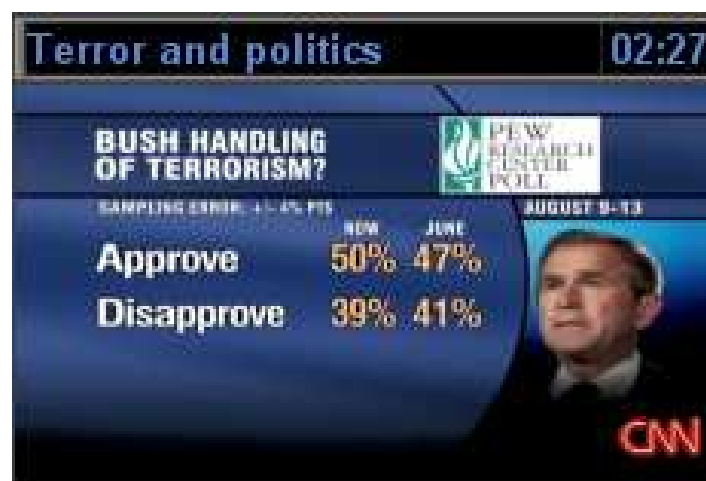
Kaip matome iš 15 paveikslėlio, Amerikos piliečiai nusprendė, kad geriau su terorizmu kovoja ir gal būt ir toliau turėtų kovoti respublikonai, už juos pasisakė 44%, už demokratų pasisakė 39% apklaustųjų, 4% respondentų pasisakė, kad abi politinės jėgos turėtų tuo rūpintis, o net 6% mano, kad nė viena iš politinių jėgų į tai neturėtų kištis, be nuomonės liko 7% respondentų. Į klausimą, kas turėtų laimėti daugumą ir kontroliuoti kongresą atsakymai buvo priešingi, kur už respublikonus pasisakė tik 34% respondentų, o už demokratų net 53% apklaustųjų (16 paveikslas):

Šaltinis: CNN Pipeline

16 pav. Apklausa, kas turėtų valdyti JAV kongresą po 2006 lapkričio rinkimų, rezultatai

Po savaitės, kai buvo išaiškintas naujas planuotas teroristinis aktas Didžiojoje Britanijoje buvo atlikti tyrimai, kiek žmonių palaiko antiteroristinę G.W. Bush'o politiką ir paaiškėjo, kad jo palaikymas išaugo net trimis procentais (17 paveikslas).

Šaltinis: CNN Pipeline

17 pav. Apklausa, kas turėtų valdyti JAV kongresą po 2006 lapkričio rinkimų, rezultatai

Iš dalies tai patvirtina, kad žmonės yra išsigandę ir jie nori, kad su terorizmu ir toliau būtų kovojama griežtomis priemonėmis, o išvadas ar tokią žmonių baimę nulėmė televizija, rodydama daugiau nei po du reportažus per dieną, susijusius su terorizmu, bandysime padaryti vėliau.

Beveik visi trisdešimt aštuoni 2006 metais rugsėjį rodyti reportažai buvo parengti iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Pirmiausia tai archyvinė medžiaga iš 2001 metų rugsėjo 11-osios teroristinių išpuolių prieš pasaulio prekybos centrą Niujorke ir Pentagoną, o taip pat nauji reportažai parengti aukoms žuvusioms 2001 metų rugsėjo 11-ąją atminti. Įdomu ir tai, kad net 14-oje reportažų (kas sudaro tik truputi mažiau nei pusę) buvo kalbama apie politiką (18 paveikslas). Todėl pabandykime paanalizuoti 2006 metų rugsėjį rodytus politinius reportažus atidžiau.

HEADLINE	TIME (ET)	SECTION	MOST POPULAR
▶ Kerry counterattack (2:57)	04:19 am, Sep 29, 2006	Politics	
▶ Afghan leader discusses terrorism (13:22)	06:07 pm, Sep 27, 2006	World	
▶ Intelligence Report Leaked (2:41)	07:21 am, Sep 27, 2006	Politics	
▶ Hunt for bin Laden continues (10:15)	03:19 am, Sep 27, 2006	World	
▶ Karzai battling extremists (2:20)	12:50 pm, Sep 26, 2006	World	
▶ Iraq war hurts terror fight? (2:12)	01:52 pm, Sep 25, 2006	Politics	
▶ Detainee legislation deal reached (2:14)	07:18 am, Sep 23, 2006	Politics	
▶ Dangerous 14 (8:45)	08:16 am, Sep 22, 2006	World	
▶ GOP compromise on terror bill (1:12)	01:27 am, Sep 22, 2006	Politics	
▶ McCain lauds terror bill deal (1:13)	06:00 pm, Sep 21, 2006	Politics	
▶ Bush pleased with bill agreement (1:31)	05:38 pm, Sep 21, 2006	Politics	
▶ Teens drive onto terror base (1:14)	10:03 am, Sep 21, 2006	U.S.	
▶ Fighting the extremists (2:50)	04:46 pm, Sep 20, 2006	World	
▶ Defending his stance (2:34)	01:39 am, Sep 16, 2006	U.S.	
▶ UK terrorism charges (1:21)	04:08 pm, Sep 14, 2006	World	
▶ Behind the wire at Gitmo (9:34)	12:32 pm, Sep 14, 2006	World	
▶ CNN Student News (10:00)	10:58 pm, Sep 11, 2006	Education	
▶ Bush reflects on 9/11 (16:16)	10:19 pm, Sep 11, 2006	Politics	
▶ Today's terror threat (2:07)	07:14 pm, Sep 11, 2006	U.S.	
▶ Iraqis speak about 911 (7:23)	06:13 am, Sep 10, 2006	U.S.	
▶ Suicide bomb in Afghan capital (:50)	07:09 am, Sep 08, 2006	World	
▶ Military trials (2:40)	10:21 pm, Sep 07, 2006	Law	
▶ Iraq, terror top election issues (2:44)	10:45 am, Sep 07, 2006	Politics	
▶ Terror suspect warrants-2001 ()	08:42 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ Terrorists home-2001 ()	08:40 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ Terrorist training camps-2001 ()	08:28 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ U.S. Patriotism-2001 ()	07:42 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ WTC art-2002 ()	07:15 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ Pakistan and the war on terror (2:31)	09:52 pm, Sep 06, 2006	World	
▶ Bush defends detainee program (6:01)	02:54 pm, Sep 06, 2006	Politics	
▶ CNN Student News (10:05)	10:36 pm, Sep 05, 2006	Education	
▶ President Bush on terror (1:51)	09:21 pm, Sep 05, 2006	Politics	
▶ Murtha responds to Bush speech (7:16)	04:30 pm, Sep 05, 2006	Politics	
▶ Bush describes terrorism fight (4:05)	02:17 pm, Sep 05, 2006	Politics	
▶ Police: School tied to terrorists (2:41)	07:29 pm, Sep 04, 2006	World	
▶ Fourteen terror arrests (1:54)	09:10 am, Sep 02, 2006	World	
▶ British terror arrests widen (2:47)	07:39 am, Sep 02, 2006	World	
▶ Senator: Terrorists drive taxis (:45)	11:05 am, Sep 01, 2006	Politics	

Šaltinis: CNN Pipeline

18 pav. Reportažai rodyti 2006 metų rugsėjo mėnesį ir susiję su terorizmu

Nagrinėjant atskirai tik politinius reportažus, rodytus 2006 rugsėjo mėnesį taip pat galima padaryti keletą išvadų, pirma yra tai, kad CNN labai objektyviai parodo abi „kariaujančias puses“ reportažų kuriuose pasisako JAV prezidentas G.W. Bush'as ir jį bei jo politiką (ypač užsienio) palaikantys asmenys yra beveik tiek pat, kiek ir jo oponentų. Politiniuose reportažuose labai aiškiai išreiškiamas labai didelis pasiskirstymas, kas yra už karą Irake, tas yra prezidento pusėje ir labai aiškiai tai pabrėžia. Kiti yra prieš karą Irake ir už Amerikos kariuomenės išvedimą iš tos teritorijos. Beveik visi pasisakantys prieš karą Irake pabrėžia, kad karas Irake yra maišomas su karu prieš terorizmą, taip bandant susilaukti didesnio visuomenės palaikymo ypač po didesnių teroristinių išpuolių ir paplatintų naujų grasinimų iš Al-Qaeda pusės. Kitas dalykas yra tai, kad susidomėjimas politiniais reportažais nėra toks didelis, kaip kitais reportažais, kas rodo žmonių apatiją politinėms intrigoms.

Apibendrinant šią analizės dalį, kurioje buvo analizuojami reportažai susiję su islamu, musulmonais ir terorizmu, laiko atžvilgiu, galima padaryti kelias labai akivaizdžias išvadas: pirma, kad reportažų gausa priklauso nuo tuo metu vykstančių įvykių gausos, svarbumo ir vietos kurioje jie vyksta. Ir antra, kiekvienais metais praeityje įvykusius įvykius (ryškesnius) bandoma paminėti kuriant naujus reportažus su tuo įvykiu susijusiais asmenimis, kas žmonių atmintyje nuolat atgamina pamirštą informaciją ir daro arba gilina jau susidarytą nuomonę ir prisiminimus.

Pereidami prie antros analizės dalies, kur į reportažus pažvelgsime detaliau ir nagrinėsime jų turinį ir juose naudojamą leksiką – atskirus žodžius ir žodžių visumą, kuriais reporteriai pristato informaciją ir pašnekovų mintis.

Pirmiausia, kad analizė būtų teisinga iš reportažų susijusių su islamu, musulmonais ir terorizmu, išrinksime žiūrovų daugiausiai žiūrimus reportažus, taip būdami tikri, kad tie reportažai ir juose naudojama leksika, o svarbiausia žiūrovams pateikiama informacija buvo aktuali, reikšminga ir darė didžiausią įtaką žiūrovams.

Analizuojant reportažų susijusių su islamu žodžių visumą, pirmiausia reikia išskirti, kad populiariausi reportažai buvo parengti 2006 metų rugsėjo 15-17 dienomis apie popiežiaus Benedikto XVI kalbą pasakytą Vokietijos universitete (19 paveikslas), kur jis studijavo teologiją. Todėl dabar detaliau panagrinėkime 2006 metų rugsėjo 16 dieną 9:35 rodytą dviejų minučių trisdešimt trijų sekundžių ilgio reportažą, kurio pavadinimas yra: „Popiežiaus ir islamo ginčas“.

HEADLINE	TIME (ET)	SECTION	MOST POPULAR
▶ The Pope and Islam controversy (2:31)	09:35 am, Sep 16, 2006	World	
▶ Did the Pope insult Muslims? (1:41)	12:59 pm, Sep 15, 2006	World	
▶ Pope's comments spark anger (1:51)	09:10 am, Sep 16, 2006	World	
▶ An invitation from al Qaeda (5:42)	08:23 pm, Sep 02, 2006	World	

Šaltinis: CNN Pipeline

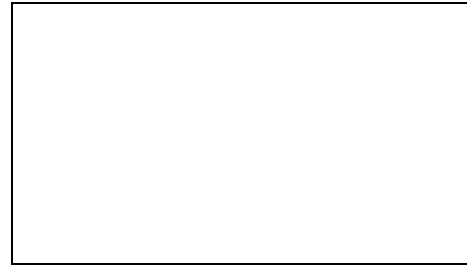
19 pav. Populiariausi reportažai susiję su islamu

Reportažas pradedamas demonstruojančios minios Indijoje rodytą su paaiškinimu: „Popiežiaus pasakyta kalba netruko apskrietį visą pasaulį. Šitoje demonstracijoje Indijoje garsiai piktinimasi popiežiumi, jo kalba ir teigiama, kad popiežius įžeidė Machomedą ir už tai turi būti nubaustas“. Toliau bandoma aiškinti, kodėl viso pasaulio musulmonai taip sureagavo: „Popiežius Benediktas XVI pasakė ginčytiną kalbą Vokietijos universitete, kuriame mokėsi teologijos“ paskui yra pateikiamos ir popiežiaus kalbos ištraukos, kurios musulmonų buvo sutiktos pasauliniais protestais: „Tai ką atnešė Machomedas buvo naują, o tada naujus daiktus išrasdavo tik velnias, todėl Machomedas tikėjimą, kuriuo jis tikėjo, liepė platinti iš rankų į rankas <...>“ toliau reporterė pristato Vatikano paaiškinimą, kad šiuo sakiniu popiežius norėjo tik pabrėžti, kad tikėjimas eina iš rankų į rankas, o ne Machomedą, kaip velnią. Tačiau dauguma musulmonų čia įžiūrėjo tik Machomedo

kritikavimą, todėl jie garsiai ir aiškiai reikalauja atsiprašymo savo demonstracijomis ir popiežiaus iškamšų deginimu 20-21 paveikslai.

20pav. Popiežiaus iškamšos deginimas

21pav. Pasipiktinusių musulmonų minia Indijoje

Šaltinis: CNN Pipeline

Reportaže taip pat primenama vaizdais apie musulmonų pasaulines demonstracijas ir agresijos protrūkius vykusius prieš keletą mėnesių po Danijos laikraštyje pasirodžiusių Machomedo karikatūrų, kurios pagal islamo religiją yra musulmonams uždraustos (22 paveikslas).

22pav. Danijos ambasadų naikinimas

Šaltinis: CNN Pipeline

Reportažo pabaigoje iškeliamas klausimas ar popiežius tikrai turi vykti į po dviejų mėnesių turėsiančią įvykti kelionę į Turkiją, nes kritikos dėl savo kalbos Vokietijoje susilaukė ir iš Turkijos politikų.

Šiek tiek apžvelgus reportažą, galima išskirti keletą įdomių detalių, pirma, tai, kad reportažas pradedamas pristatant musulmonų pyktį, o vėliau paaiškinama, dėl ko tas pyktis kilo retransliuojant dalį popiežiaus kalbos, ir nors kalba iš pirmo karto tikrai atrodo prieštaringa, iš karto yra pristatomas ir Vatikano paaiškinimas (arba popiežiaus kalbos paaiškinimas), kas iš karto popiežių išteisina ir leidžia žmonėms susimastyti ar musulmonai teisingai kritikuoja popiežiaus pasakytus žodžius. Po to vėl parodomas musulmonų agresyvumas pasireiškęs visame pasaulyje, vos prieš kelis mėnesius, po Machomedo karikatūrų pasirodymo Danijos laikraščiuose. Galiausiai reportažo pabaigoje iškeliamas retorinis klausimas ar verta po kelių mėnesių popiežiui vykti į vieną iš musulmoniškų šalių – Turkiją su akivaizdžia potekste: „ar jis bus ten saugus?“.

Galima drąsiai teigti, kad reportaže buvo labai aštriai pateiktas musulmonų agresyvumas ir pyktis. Žiūrint iš vakarų pusės akivaizdžiai juos padarant savo religijos fanatikais ir galbūt katalikybės priešais.

Kaip antrą populiariausią reportažą (neskaitant kitų reportažų parengtų apie popiežiaus ir islamo ginčą) reikėtų pristatyti taip: „Al-Qaeda kvietimas“, kur CNN retransliuoja arabų televizijoje parodyta naują Al-Qaeda parengtą vaizdo reportažą, kuriame Al-Qaeda šalininkas Adamas Gadas (Adam Gadahn) kviečia vakarus atsiversti į islamą:

„Kreipiuosi į visus jus įveltus į Bušo (Bush) svajonių kovą, ir kad ir kur pasiūstus: į Iraką, Afganistaną ar kur kitur jis būtų jus pasiuntęs numirti. Žinokite, šitas karas negali būti laimėtas. Ir Amerikos karo mašina eina nuo blogesnio kelio prie blogiausio. <...> Jie (turima galvoje Ameriką) mažiau rūpintis jumis, negu tai daro dabar, jau nebegali. <...> Todėl vietoj to, kad žudytumėte save dėl Bušo (JAV prezidento), kodėl neieškoti tiesos? Išsilaisvinti iš netikinčiųjų armijos ir prisijungti prie palaimintųjų pusės. Laikas nestovi, todėl padarykite teisingą sprendimą, prieš jam pasibaigiant ir susitinkant su mūsų kūrėju. <...> Kalbėdami apie netikinčiųjų prisijungimą prie islamo aš noriu pasakyti teisingai, kad mes neturime kito kelio, kaip kariauti su tais, kurie kariauja prieš mus. Mes norime, kad visi netikintys, pasirinktų tiesą ir tikėjimą, ir prisijungtų prie musulmonų, mes kreipdamiesi, net į pačias mažiausias nacijas suteikiame jiems šansą įtikėti ir išsigelbėti. <...>“

Kaip matome iš reportažo turinio, jis yra grynai religinio pobūdžio, kur Adamas Gadas (Adam Gadahn) visus įvardindamas, kaip netikinčius ir neturinčius vilties, kviečia prisijungti prie islamo žadėdamas jiems ramybę ir išsigelbėjimą. Teigdamas, kad ypač Irake ir Afganistane kariaujantiems kareiviams tai vienintelis išsigelbėjimo būdas, pripažindamas, kad musulmonai dabar yra „šventojo karo“ kovoje. Kas priverčia mus vakariečius susimastyti ir pripažinti, kad musulmonai nežada pasiduoti ar nusileisti ir tuo labiau priimti „vakarietiškas vertybes“.

Nuo islamo pereinant prie musulmonų temos ir su musulmonais susijusių reportažų, iš 107 reportažų akivaizdžiai galima išskirti aštuonis reportažus, kurie žiūrovų tarpe buvo populiariausi (23 paveikslas):

HEADLINE	TIME (ET)	SECTION	MOST POPULAR
▶ 'Muslim Madonna' too sexy? (6:03)	10:05 pm, Mar 24, 2006	World	
▶ 'America deserved' 9/11 (3:17)	08:53 am, Aug 18, 2006	World	
▶ U.S. Muslims celebrate execution (2:36)	07:26 pm, Dec 30, 2006	U.S.	
▶ The Pope and Islam controversy (2:31)	09:35 am, Sep 16, 2006	World	
▶ Muslim girl: Teacher mocked me (1:55)	02:07 pm, Jun 01, 2006	Law	
▶ Muslim wins Minnesota house seat (2:38)	01:00 pm, Nov 08, 2006	Politics	
▶ Did the Pope insult Muslims? (1:41)	12:59 pm, Sep 15, 2006	World	
▶ Pope's comments spark anger (1:51)	09:10 am, Sep 16, 2006	World	

Šaltinis: CNN Pipeline

23 pav. Populiariausi reportažai susiję su musulmonais

Iš pateiktų aštuonių populiariausių reportažų trumpai pabandydysime keletą apžvelgti detaliau, o pradėsime nuo to, kad JAV musulmonai džiaugiasi dėl Sadamo Huseino (Saddam Hussein's) mirties.

Reportažas pradėdamas vėliavomis mojuojančių žmonių minios rodytu (24 paveikslas) su „antrašte“: „JAV irakiečiai švenčią Huseino (Hussein's) egzekuciją“.

24pav. JAV irakiečiai švenčia Huseino (Hussein's) egzekuciją

Šaltinis: CNN Pipeline

Reportažas parengtas beveik interviu pagrindu, nes viso reportažo metu yra kalbinami JAV irakiečiai iš įvairių JAV vietų ir klausinėjami, kaip jie jaučiais ir ką jiems reiškia Sadamo Huseino (Saddam Hussein's) mirtis. Beveik visi reportažo dalyviai pasisakė besidžiaugiantys Sadamo Huseino (Saddam Hussein's) egzekucija: „Tai nuostabus jausmas, mums tai lyg revanšas“, „mums tai ne tik egzekucija, tai asmeninės kovos pabaiga, irakiečių šeimų laimėjimas prieš Sadamo (Saddam's) režimą“, tačiau reportažo pabaigoje yra trumpas interviu su vienu musulmonų sunitu (kaip ir Sadamas Huseinas (Saddam Hussein) buvo), kuris pasisakė prieš tokią Huseino (Hussein) egzekuciją teigdamas, kad toks jo nuteisimas buvo blogas, jis neturėjo progos net pasiteisinti. Po to parodomas vėl šiitas, kuris džiaugiasi Sadamo Huseino (Saddam Hussein's) mirtimi ir teigia, kad: „Sadamo Huseino (Saddam Hussein's) mirtis atneš taiką į jų žemę“. O reportažas pabaigiamas reporterio žodžiais: „ar tikrai Sadamo Huseino egzekuciją atneš taiką jų žemėje, kai net Amerikoje vyksta nuolatiniai nesutarimai tarp sunitų ir šiitų dėl jo egzekucijos?“

Reportažo gale, autoriaus išsakyta mintis labai aiški ir iš dalies bauginanti, juk jei net ir Amerikoje gyvenantys irakiečiai nesutaria ir ginčijasi vieni sakydami, kad gerai, jog buvo įvykdyta egzekucija Sadamui Huseinui (Saddam Hussein), kiti, kad tai buvo neteisinga, nors vakarų pasaulyje, Sadamo Huseino režimas buvo įvardijamas, kaip pavojingas diktatoriškas režimas arba vadintas „arabiškuoju stalinizmu“, tai kokias naujas smurto bangas tai sukels Irake ir kitose Sadamą Huseiną (Saddam Hussein) palaikančiose šalyse ir palyginus su tuo labai jau nublanksta tų kelių grupelių šventimas ir vėliavų plevenimas.

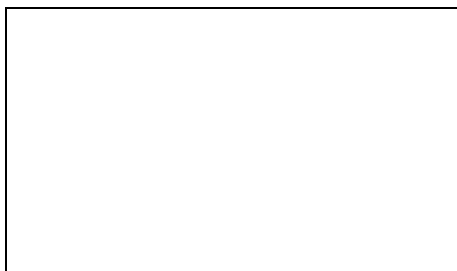
Apie popiežiaus prieštarinę pasisakymą reportažą jau nagrinėjome, peržiūrėdami reportažus apie islamą, tad nesikartosime, nors čia yra net trys reportažai susiję su popiežiaus kalba, tarp pačių populiariausių, o tai, kad musulmonas laimi vietą kongrese yra grynai politinis reportažas su jo padėkos kalba žmonėms, už jų balsavusiems, todėl norėčiau pereiti prie kitų dviejų reportažų, susijusių su musulmonų mergaičių žeminimu, iš dalies panašių ir iš dalies skirtingų priešasčių.

Viename iš jų yra paliesta daugiau teisinė, nors labai skaudi ir aktuali tema vakarų šalyse - musulmonų žeminimas ir užgauliojimas dėl jų tikėjimo, o iš kitos pusės musulmonų nemokėjimą, o gal nenorėjimą, prisitaikyti prie vakarietiško pasaulio ir jo taisyklių, net ten gyvenant. Tačiau nenorėčiau

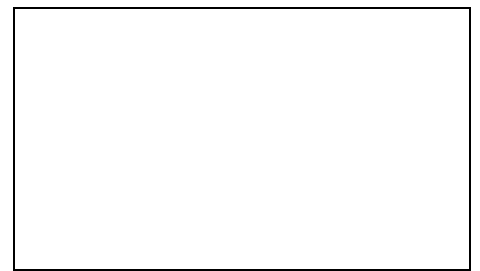
gilintis į šį reportažą, nes jame buvo pateikta tik viena pusė – tai, kad musulmonų mergaitei nebuvo leista dalyvauti su grupe mokyklos koncerte, jei ji nenusiims savo musulmoniško galvos apdangalo ir nevilks uniformos. Iš dalies tai yra problema, nes jie rengiasi pagal savo religiją, bet iš kitos pusės tai yra ir neteisinga, nes tu pasirenki mokyklą, kurioje yra tam tikros taisyklės ir turi jų laikytis, jei tau jos nepriimtinos tu turi pilną teisę pakeisti mokymo įstaigą.

Kitame reportaže, beje pačiame populiariausiame, kalbama apie imigrantę, dainininkę, musulmonę gyvenančią Norvegijoje – Diją (Deeyah), kurios mama yra kilusi iš Afganistano, o tėvas iš Pakistano, ir susilaukiančią įžeidžiančių grasinimų kiekvieną dieną ne tik gatvėje, susitikimuose su savo fanais, bet ir internetiniuose tinklalapiuose, iš to pačio tikėjimo atstovų – musulmonių (-nių). Dainininkė sako, kad šlykščiausias grasinimas kurio jį yra susilaukusi buvo vienos musulmonės pareiškimas: „reikėtų perpjauti visą tavo kūną išilgai ir skersai, kad kita, kalė, tokia kaip tu, nebeateitų į šį pasaulį“. Pati dainininkė sako, kad: „tai kultūrinis dalykas, kur žmonės mano, kad jie ne tik turi turėti nuomonę, bet ir sustabdyti tave nuo tam tikrų, jų požiūriu, blogų veiksmų. Juos įtakoja tai, kad jie mano, kad jei tu nesuvoki, kad elgiesi netinkamai, jie turi prisiimti atsakomybę ir susidoroti su ta problema, kuria tu patapai“.

Abiejuose reportažuose yra iškelta ta pati problema: religija ir jos desperatiškas naudojimas visuomeniniame gyvenime. Antras reportažas įdomus tuo, kad dainininkė būdama musulmonė, negali elgtis taip, kaip ji nori ir kaip ji elgiasi: šokti ir dainuoti apsinuoginusi, rodytis viešumoje be galvos apdangalo ir musulmoniškų rūbų, nes taip pažeidžia musulmoniškus papročius ir įžeidžia, o gal priverčia pavydėti, kitas musulmones ar musulmonus. O priešindamasi tokioms tradicijoms susilaukia grasinimų ir gąsdinimų iš kitų musulmonų. O įdomiausia yra tai, kad vieni kovoja už tai, kad jiems būtų suteikta teisė išreikšti savo religija visur ir visada (25 paveikslas), o kiti bando ją sušvelninti ir gyvendami vakarų šalyse prisitaikyti prie čia esančios kultūros (26 paveikslas):

25pav. Mergaitė įžeidinėjama dėl galvos apdangalo

26pav. Norvegijos musulmonė dainininkė

Šaltinis: CNN Pipeline

Antrą pagal populiarumą reportažą, susijusį su musulmonai, kuris pavadintas: „Amerika nusipelnė 9/11“ paanalizuokime detaliau:

Reportažas kuris buvo parodytas 2006 metais rugpjūčio 18 dieną 8val. 53 minutės, truko apie 3 minutes ir 17 sekundžių, kur vienas iš CNN reporterių Danas Riveris (Dan Rivers) kalbėjo su Didžiosios Britanijos gyventoju (musulmonu) jaučiančiu didelį palankumą musulmonų ekstremistams.

Interviu pradedamas klausimu: „Kokia buvo tavo reakcija 2001 rugsėjo 11d?“ (teroristinių išpuolių Amerikoje data), o pašnekovas atsakė: „Amerika nusipelnė šito smūgio“ reporteris tuoj pat įsikišo pamatęs, kaip ramiai pašnekovas tai pasakė, konstatuodamas, kad: „tą dieną žuvo apie tris tūkstančius žmonių“, o pašnekovas paaiškino: „trys tūkstančiai yra tik lašas vandenyne, palyginus su tuo, kiek musulmonų yra nužudyta“. Pateikus tokią šokiruojančią pradžią, toliau yra pristatomas pašnekovas. Šis jis vadina dvasininku (angl: cleric), tačiau toks radikalus požiūris yra išreiškiamas ne daugelio, o ypač tų, kurie tiki į Dievą. Aptariamasis pašnekovo ryšys su kitais musulmonų ekstremistais. Paskui vėl tęsiamas pokalbis su pašnekovu, kur iš karto transliuojamas jo pasisakymas, kaip jis myli Osamą Bin Ladeną: „Aš myliu jį labiau nei save“. Vėliau pašnekovas prabyla apie Koraną ir teigia, kad: „islamą yra taiki religija, bet jam yra suteikta teisė ginti save“. Reporterui paklausus: „Ar islamą gali atakuoti vakarus“, pašnekovas iš karto atsakė: „be abejonės“ ir pratęsė savo mintį: „Jei musulmonas yra nužudomas vakarų, mes turim pilną teisę atsikirsti, ypač tiems, kurie juos siunčia: Amerikos ar Didžiosios Britanijos vyriausybėms. Musulmonams, tai sąžiningas žaidimas.“ Reporterui paklausus ar Amerika ir Didžioji Britanija susilauks kitų išpuolių, pašnekovas pamąstęs pasakė: „turėtų“. Toliau kalbėdamas apie vakarus pašnekovas pareiškia: „Man bloga nuo šitos šalies, man bloga nuo šitų žmonių, aš negavau nieko iš šitos šalies“. Tada rodant pašnekovą pasigirstą apibendrinimas: „ir taip kalba žmogus, kuris gimė ir užaugo Didžiojoje Britanijoje ir kuris atsivertė į islamą tik daug vėliau savo gyvenime“. Galiausiai reporteris užduoda paskutinį klausimą pašnekovui: „Ar tu tikrai manai, kad Dievas nori, jog musulmonai eitų ir žudytų kitatikius?“ Tačiau pašnekovas iš karto paprieštarauja, kad: „Dievas nenurodo jog musulmonai turi eiti ir žudyti kitatikius“. Tada reporteris beveik pakeltu balsu prabyla: „Bet juk tu taip manai“, pašnekovas tuoj pat paprieštarauja: „ne, ne, čia tu taip sakai, taip mus pristato vakarai, mes einame ne žudyti, o savęs ginti. Skirtumas tarp manęs ir tavęs yra tikėjimas. Skirtumas tarp manęs ir tavęs yra tai, kad mes norime nugalėti velnią, skirtumas tarp manęs ir tavęs yra tai, kad tu gyveni velniui, o aš Dievui“.

Šis reportažas yra vienas žiūrimiausių ir populiariausių musulmonų skiltyje. Tad pabandykime padaryti kelias išvadas: įdomu tai, kad žmogus, pasisakantis, kad tokie teroristiniai išpuoliai, kaip įvykę Amerikoje 2001 metų rugsėjį yra teigiami, kaip nuopelnas to, ką amerikiečiai užsitarnavo ir reiškiantis tai labai aiškiai ir net neabejodamas patvirtina, kad panašių išpuolių bus ir daugiau, vaikšto laisvėje ir gąsdina savo grasinimais žmones, nors, juk visi turime laisvę kalbėti. Kitas dalykas yra tai, kad islamą yra pristatomas, kaip musulmonų gyvenimą valdanti ir formuojanti religija, o visi, kas su tuo nesutinka ir tam priešinasi yra velnias ir musulmonams reikia su jais kovoti.

Kad būtų galima padaryti galutines šios analizės dalies išvadas galiausiai reikia išanalizuoti kelis populiariausius ir žiūrovų labiausiai žiūrimus reportažus susijusius su terorizmu (27 paveikslas). Peržiūrėjus visus populiariausius reportažus, patalpintus terorizmo skyriuje, galima susidaryti nuomonę, kad visuomenė rimtai nežiūri į teroristinius išpuolius, arba nenori domėtis realiai įvykdytais

terroristiniais išpuoliais ir iš viso su teorijoje aprašytą teroro sąvoką ir jos pritaikymus realiame gyvenime galima pritaikyti tik šešiams iš 15 populiariausių reportažų. Dabar pabandykime trumpai apžvelgti visus 15 populiariausių reportažų, kad išžvelgtume kodėl jie buvo tokie populiarūs.

HEADLINE	TIME (ET)	SECTION	MOST POPULAR
▶ T-shirt not quite 'da bomb' (2:28)	08:59 pm, Oct 20, 2006	Jeanne Moos	
▶ Father describes unbearable loss (1:55)	12:46 pm, Jul 27, 2006	U.S.	
▶ Terror costume not funny (1:53)	05:38 am, Nov 01, 2006	Law	
▶ 'America deserved' 9/11 (3:17)	08:53 am, Aug 18, 2006	World	
▶ 'Terror-free oil' (1:26)	09:32 pm, Jan 22, 2007	U.S.	
▶ Hezbollah's 'terror capital' (1:40)	11:30 am, Jul 24, 2006	World	
▶ Bush: 'Zarqawi has met his end' (6:04)	08:14 am, Jun 08, 2006	Politics	
▶ London terror trial (2:01)	01:27 pm, Jan 16, 2007	World	
▶ What 3 tons of explosive could do (3:36)	11:54 am, Jun 03, 2006	World	
▶ Witnesses to terror (2:08)	02:28 pm, Jul 20, 2005	World	
▶ Tape warns of terror attacks (4:03)	04:36 pm, Jan 19, 2006	World	
▶ London terror investigation (2:00)	02:45 pm, Jul 20, 2005	World	
▶ Bombs getting more deadly (2:20)	08:41 am, Dec 09, 2005	World	
▶ London police react to incidents (1:25)	04:05 am, Jul 22, 2005	World	
▶ Terror on the high seas (2:01)	12:36 pm, Nov 08, 2005	World	

Šaltinis: CNN Pipeline

27 pav. Populiariausi reportažai susiję su terorizmu

Kaip matome iš 27 paveikslo, du iš trijų populiariausių reportažų tiesiogiai visai net nesuję su terorizmu: vienas iš jų yra apie naują marškinėlių, su sprogmėnų piešiniais, madą (28 paveikslas) kitas apie tai, kaip pagyvenęs vyriškis lakstė su žaisliniu šautuvu ir kauke, vaizduodamas teroristą ir tikrindamas, kaip greitai į tai sureaguos policija (29 paveikslas).

28pav. Marškinėliai su sprogmėnų piešiniais

29pav. Griebtasi žaislinių priemonių siekiant apsimesti teroristu

Šaltinis: CNN Pipeline

Antras iš populiariausių reportažų susijusių su terorizmu yra parengtas apie tėvą, kuris išliejo savo skausmą reporteriams dėl dviejų savo sūnų netekimo Afganistane. Pašnekovas sakė: „Aš žinau, kad aš nesu vienintelis tėvas netekęs savo vaiko, bet aš netekau jų abiejų, kare, kare su nematomu priešu“. Reportažas labai graudus ir priverčiantis susimastyti, matant vyrą verkiantį ir sakantį, kad jam nebeliko nieko, tik tuščias jo paties kūnas.

Žiūrint tokį reportažą kilo tik viena mintis, ar gali ir toliau tokie žmonės, netekę savo vaikų kare į kurį įsivėlė Amerika ir toliau palaikyti JAV prezidento sprendimus, o gal atvirkščiai, tik sukelti neapykanta ir priversti pereiti į kitą barikados pusę, nematant jokių šitokio karo rezultatų (teigiamų).

Tuo labiau kad viename ne tokiame populiariame reportaže buvo padaryta išvada, kad dauguma šiuolaikinių teroristų yra „namuose užauginti“.

Ketvirtas populiariausias reportażas yra jau analizuotas reportażas apie musulmonų ekstremisto pasisakymą, kad Jungtinės Amerikos Valstijos nusipelnė 2001 metų rugsėjo 11-osios teroristinių išpuolių. Kadangi jis jau buvo analizuojamas su populiariausiais reportażais apie musulmonus, antrą kartą to nedarysime, bet svarbiausia reikia išskirti tą faktą, kad šis reportażas yra vienas iš populiariausių tarp su musulmonais ir su terorizmu susijusių reportażų, kas iš dalies leidžia apkaltinti CNN musulmonų tapatinimu su teroristais.

Dar vienas terorizmo srityje, bet mažai su realiu terorizmu, o daugiau su ekonomika, susijęs reportażas yra apie „benziną be terorizmo“ (angl: terror free oil). Kad JAV jau galima rasti degalinių, kurios parduoda benziną eksportuotą iš šalių, kurios negalėtų remti ir nepalaikyti terorizmo.

Kitas reportażas pristato, kad Izraelio karinės pajėgos telkiamos Hezbollah (Libano/Izraelio pasienis) teritorijoje, kuri Izraelio buvo pavadinta „terorizmo sostine“ ir kur šiuo metu vyksta įnirtingi žemės pajėgų mūšiai. CNN praneša, kad Izraelio kariuomenė šioje teritorijoje stengiasi susitvarkyti pati atmesdama ir Libano, ir tarptautinių pajėgų pagalba dėl nepasitikėjimo.

Dėmesio susilaukė reportażas, kuriame yra transliuojama JAV prezidento G.W. Bušo (G.W. Bush) kalba ir detalus paaiškinimas apie tai, kad Irake buvo nužudytas Abu Musab Al-Zarqawi, Al-Qaedos lyderis Irake. Osama Bin Ladenas anksčiau Abu Musab Al-Zarqawi yra pavadinęs Al-Qaedos princu Irake. Bušas pasako: „sėkmingos operacijos mums suteikia stiprybės ir noro eiti toliau ir kovoti su pasauliniu terorizmu. Mes siekiame padaryti saugesnį pasaulį savo vaikams ir anūkams. <...> Tegul Dievas laimina Iraką ir tegul ir toliau laimina Ameriką.“, Įdomu tai, kad CNN šį reportażą priskyrė prie politinių reportażų kaip ir absoliučiai visas kitas JAV prezidento kalbas susijusias su terorizmu ir karu Irake.

Dar vienas reportażas, padarytas grynai reporterio analizės metodu, kur iš teismo salės kuriame yra teisiami Londone suimti teroristai. Reportażas yra vienpusiškas ir grynai teorinis-apžvalginis apie teroristų veiksmus.

Kitas reportażas yra iš Kanados, Toronto, kuriame buvo konfiskuotos trys tonos sprogmenų. Jis labai trumpas. Pateiktas tik policijos pranešimas spaudai.

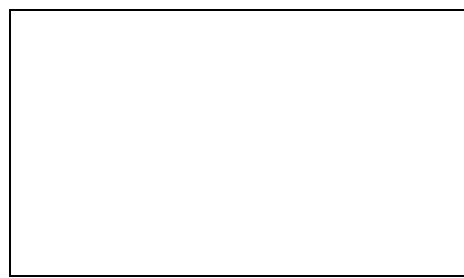
Dar vienas reportażas susijęs ne su terorizmu, o žmonių reakciją į teroristinius įvykius. Reporterė apklausė kelis 2005 metų liepos 7-ąją išgyvenusius liudininkus Londone, Didžiojoje Britanijoje. Liudininkai pasakoja ką jie jautė ir matė, kokie buvo išsigandę ir sutrikę tą akimirka. Įdomu tik tai, kodėl toks reportażas buvo parengtas po dviejų savaitių nuo teroristinių išpuolių. Bandant priminti žmonės apie neseniai įvykusią tragediją ar kai kuriuose atgaivinti patirtą košmarą?

Įdomus reportażas apie vaizdajuostę, kuri neseniai pasiekė arabų televizijas ir kurioje Osama Bin Ladenas pasakoja apie planuojamus naujus išpuolius Europoje. Čia pasakojama ne apie tai, kas

buvo vaizdajuostėje parodyta, o tai, kad ji yra tikra, o kalbantis žmogus yra tikrai Osama Bin Ladenas. Taip pat reporterė savo pašnekovų klausinėja apie Osamą Bin Ladeną ir kokių priemonių reikia imtis, kad jis būtų suimtas, tuo labiau, kad vienas iš pašnekovų ryžtingai pasisako, kad Osama Bin Ladenas slapstosi Pakistane.

Sekančiame reportaže vėl kalbama apie atliekamą tyrimą po teroristinio išpuolio 2005 liepos 7-ąją Londone. Taip pat pateikiama dalis iš Didžiosios Britanijos ministro pirmininko Tony Blair pasisakymo po įvykdytų teroristinių išpuolių: „mes netoleruosime agresijos, kuri nori pakeisti mūsų gyvenimo būdą, mūsų vertybes, mes tęsime savo priešinimąsi ir geresnio pasaulio idėjos kūrimą“. Šis reportažas aiškiai išreiškė poziciją, kad mums nereikia bijoti, reikia priešintis, kovoti ir mes laimėsime, mes nugalėsime.

Dar vienas reportažas yra apie tai, kad pakelėse, Irake, sprogstamieji užtaisai darosi vis galingesni ir galingesni. CNN pavyko gauti keletą nuotraukų, viena iš jų yra pateikta 30 paveiksle, o 31 paveiksle yra parodytas naujųjų sprogstamųjų užtaisų veikimo principas. Reportaže taip pat

30pav. Irake gaminamo vis galingesnės bombos **31pav. Naujų technologijų sprogstamųjų užtaisų veikimo principas**

Šaltinis: CNN Pipeline

pristatoma, kad JAV armijos atstovai teigia, kad naujausių technologijų sprogmenys yra gaminamos Irane. Šitoje vietoje reikėtų dar šiek tiek įsiterpti. Įdomu, tai, kad JAV armijos atstovai teigia, kad naujieji sprogstamieji užtaisai gaminami Irane. Ar gali būti, kad kita JAV invazija bus į Iraną apkaltinus jį sprogstamųjų įrenginių gamybą ir teroristų rėmimu?

Ir galiausiai vienas reportažas tarp populiariausių visai nesusietas su karu Irake ir musulmonais. Reportažas apie kruizinio lainerio: „Seabourn Spirit“ dabar jau saugiai grįžusio į krantą užpuolimą apsiginklavusių plėšikų, siekiant apiplėšti pasiturinčius turistus.

Tikriausia čia reikėtų ir sustoti ir padaryti šiokeis tokias išvadas nagrinėjant reportažų turinį ir sintaksę. Pirmiausia reikia atkreipti dėmesį į tai, kad populiariausi reportažai yra toli gražu nesusiję su tuo mums nuolat grasinamu terorizmu ir teroristiniais išpuoliais. Kas leidžia manyti, kad žmonės arba vis dar nepriima terorizmo rimtai arba nenori to matyti taip dažnai, kaip mums jį pateikinėja televizija. Antra visi populiariausi reportažai yra susiję su įvykiais Europoje ir Amerikoje. Ir galiausiai, tarp 15 populiariausių teroristinių reportažų, tik vienas nesusijęs su musulmonais arba karu prieš terorizmą ir

Iraku. Kas dar kartą leidžia padaryti išvadą, kad televizija koncentruojasi į vietinės reikšmės ir didesnius įvykius bei teroristinius „Al-Qaedos“ surengtus išpuolius, tikriausia pasiteisindama visuomenės interesais.

Trečiojoje ir paskutinėje tyrimo dalyje, kai susipažinome su įvykiais apie kuriuos buvo parengta daugiausia reportažų ir populiariausiais reportažais susijusiais su islamu, musulmonais ir terorizmu, reikia išsiaiškinti ar CNN stengiasi suformuoti žiūrovų nuomonę ar juos įbauginti su teroristinės potekstės, susijusiais su islamu ir musulmonais, reportažais, kurių pastaraisiais metais atsiranda vis daugiau ir daugiau. Kad tai išsiaiškintumėm pabandykime sudaryti šiokią tokią lygtį su lygybės ženklais, kurią bandysime arba patvirtinti, arba paneigti, remdamiesi CNN kanalu rodytais reportažais. Preliminarios lygtys, kurios vyrauja šiuolaikinėje visuomenėje:

Grėsmė = Teroras

Teroras = Irakas

Irakas = Musulmonai (islamams)

Islamams (musulmonai) = Grėsmė

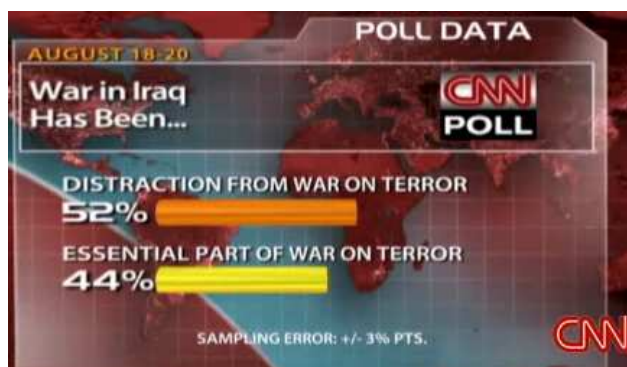
Savaime suprantama, kad pasaulyje yra daug garsiau girdimos šalių vadovų nuomonės ir jų strategijos, tuo labiau, kad dauguma šalių vadovų yra atsakingi už šalies užsienio politiką, tad panagrinėkime ką apie islamą, musulmonus ir terorizmą mano su tuo šiuo metu labiausiai susijusi šalis: Jungtinės Amerikos Valstijos ir jos prezidentas G.W. Bušas (G.W. Bush) ir kaip tai pristato CNN naujienų kanalas.

Pirmiausia išsiaiškinkime, kaip yra pristatoma grėsmė ir ar tarp jos ir terorizmo galima dėti lygybę, o taip pat ar terorizmas yra Irakas, kaip tai dažniausia bando pristatyti JAV prezidentas Bušas (Bush) ir jo administracija. Tad pirmiausia panagrinėkime CNN reporterės Suzannos Malveks (Suzanne Malveaux) reportažą apie JAV prezidento Bušo (Bush's) karo strategiją, terorizmą ir politiką.

Reportažas pradedamas daugybę vaizdų iš Bušo ir jo administracijos pasisakymų ir pasikartojančio žodžio: „terorizmas“ vartojimo. Tad reporterė pakomentuoja: „Bušo administracijos žinutė yra aiški: bijok, labai bijok. Terorizmo grėsmė yra reali ir tik respublikonai gali nuo to apsaugoti Ameriką“. Toliau pateikiamas trumpas respublikonų stratego Vino Veberio (Vin Weber) komentaras: „baimė yra elementas, kuris savaime „įsigeria“ į kai kuriuos žmones ir taip buvo visada“. Tada pateikiama ištrauka iš prezidento kalbos: „tai priešas, kuris kuria sąmokslus, kuris planuoja. Priešas kuris nori padaryti žalą Jungtinėms Amerikos Valstijoms“ po tokių prezidento žodžių pateikiamas ir demokratų pasisakymas: „respublikonai bando mus įbauginti, nepasiduokime jų sukurtai netikrai baimei“ Tačiau vėliau reporterė vėl pateikia faktus iš istorijos: „2004 metais Bušas (Bush) laimėjo prezidento rinkimus pasinaudojimas savo kova su didėjančiu smurtu Irake, o jo oponentas rinkimuose John Kerry pralaimėjo tik todėl, kad mažiau pasisakė prieš terorizmą“ tada vėl pateiktas trumpas

respublikonų stratego Vino Veberio (Vin Weber) komentaras: „Kai kalbame apie saugumo strategiją respublikonai yra stiprūs, o demokratai silpni.“ Tada pateikiama istorinė medžiaga apie buvusį JAV prezidentą Reiganą (Reagan), kuris rinkimus laimėjo todėl, kad žmonėms pristatė šaltojo karo grėsmę ir tai, kad jo vienintelio politika ir suburta komanda, Ameriką nuo to apsaugos.

Todėl galima patvirtinti, kad aukščiausių JAV politikų, tiksliau kalbant JAV prezidento ir jo administracijos yra dedama tvirta lygybė tarp grėsmės, kuri iššaukia baimę ir teroro, o taip pat lygybė tarp teroro ir Irako. Tačiau tai, ką mums pristato aukščiausi valstybių vadovai ir už ką jie pasisako, ne visada yra tiesa ir ne visada mums tuo reikia tikėti, tai akivaizdžiai įrodo kito CNN reporterio Tomo Foremano (Tom Foreman) reportažas parengtas apie Niujorko universiteto atliktus naujausius skaičiavimus, kurie pateikė stulbinančias išvadas. Reportažas yra pradamas eiline prezidento Bušo (Bush) kalba: „Jei mes nekariausime su šiuo priešu Irake, niekas nekariaus. Bet mes negalime to leisti, nes jie žudo amerikiečius visame pasaulyje“ Tada reporteris pateikia trumpą aptarimą, apie tai, kad JAV kariai 2003 įsiveržė į Iraką stengdamiesi nugalėti terorizmą ir jo keliamą grėsmę. Ir užduoda retorinį klausimą: Toks grėsmės ir būtinos gynybos projektas yra Bušo (Buch) administracijos kuriamas jau trejus metus, bet kas, jei mūsų invaziją į Iraką pridarė daugiau žalos, nei naudos ir sukūrė naują tikrųjų teroristų kartą?“ Tada pateikiami naujausi Niujorko universiteto atlikti skaičiavimai po kurių paaiškėja tai, kad: „Nuo 2001 rugsėjo 11-osios iki JAV invazijos į Iraką buvo įvykdoma apie 30 teroristinių išpuolių visame pasaulyje kasmet, tačiau po invazijos, teroristinių išpuolių skaičius padidėjo žaibiškai iki 200 teroristinių įvykių visame pasaulyje per metus. Iki invazijos į Iraką per metus žūdavo apie 500 žmonių susijusių su teroristiniais išpuoliais. Po JAV invazijos į Iraką šis skaičius išaugo iki 1700 žmonių mirčių susijusių su teroristiniais išpuoliais.“ Kas akivaizdžiai parodo, kad teroristiniai išpuoliai visame pasaulyje po JAV invazijos į Iraką išaugo dramatiškai ir ne tik Irake ir Afganistane. Mums tai leidžia iš dalies paneigti sudarytą, o gal nuolat pristatomą nuomonę kad Irakas yra ta vieta, kur prasideda ir auga terorizmas. Tai patvirtina ir žmonių apklausos, kurių rezultatai buvo pateikti CNN kanalu (29-32 paveikslai).

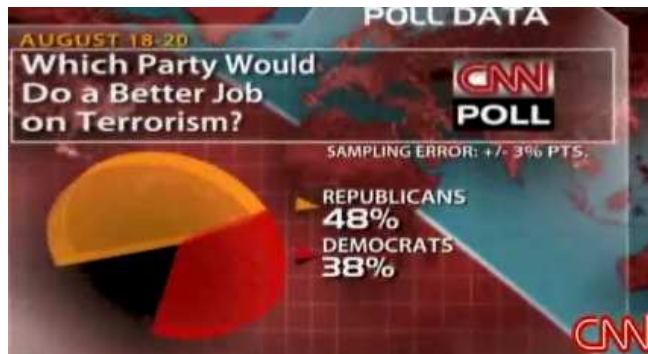

29pav. Žmonių apklausa: „Kas būtinas karas Irake siekiant susidoroti su terorizmu?“

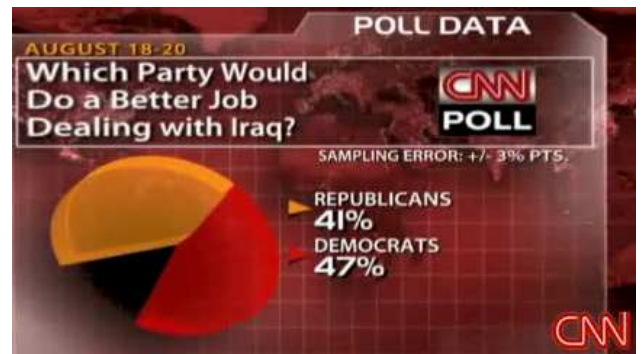

30pav. Žmonių apklausa: Žmonių palaikymas dėl JAV karo Irake

Kaip matome iš 29 paveikslo, 52% amerikiečių mano, kad karas Irake yra nesusijęs su karu prieš terorizmą, 44% apklaustų amerikiečių mano kad karas Irake yra dalis karo (arba būtinas) prieš terorizmą ir kaip matome iš 30 paveikslo tik trečdalis amerikiečių palaiko karą Irake. 31 ir 32 paveiksluose yra aiškiai išdėstyta amerikiečių nuomonė apie tai, kuri politinė jėga geriau tvarkosi su terorizmu ir kas geriau bendradarbiautų (elgtųsi) su Iraku.

31pav. Žmonių apklausa: „Kas geriau tvarkosi su terorizmu?“

32pav. Žmonių apklausa: Kas geriau elgtųsi su Iraku?

Šaltinis: CNN Pipeline

Iš 31 paveikslo akivaizdžiai matome, kad amerikiečių nuomone, su terorizmu geriau tvarkosi respublikonai (Bušo (Bush) šalininkai) vykdančys agresyvią politiką susijusią su terorizmu, tačiau 32 paveikslo matosi, kad žmonės labiau palaiko demokratų, kai kalbama apie elgesį ir buvimą Irake, kas leidžia daryti išvadą, kad amerikiečiai nori jog Amerika kovotų su terorizmu, bet nemano, kad terorizmas = Irakui ir kad reikalinga JAV invazija į Iraką, kad Amerika būtų apsaugota nuo terorizmo. Tą patvirtina ir jau anksčiau aptartas 30 paveikslas.

Įdomu tai, kad CNN yra parengusi daugybę reportažų susijusių su tuo, kad Bušas (Bush) ir jo administraciją skleidžia nepagrįsta baimę (tokių reportažų pagausėjo prieš 2006 metų lapkričio rinkimus į JAV senatą, tiksliau rugsėjo-spalio mėnesiais) taip siekdami tik įbauginti žmones ir priversti juos galvoti, kad tik respublikonų politika yra teisinga ir kad karas Irake yra tiesiausias kelias kovojant su terorizmu, tačiau CNN žurnalistai bando nuolat pateikti kontra argumentų prezidento kalboms, kai jis kalba apie baimę ir mažinti ją savo reportažais pateikdami gyventojų apklausas ir kitokius faktus, o ypač prieš rinkimus. Išskyrus tokias mintis atsargiai galima teigti, kad tai jog 2006 metų lapkričio mėnesį vykusius rinkimus į JAV kongresą laimėjo demokratai, iš dalies yra ir CNN nuopelnas ir tai, kad CNN turi didelę įtaką Amerikos žiūrovams.

Kitas dvi lygtis: Irakas = musulmonai (islamais) ir musulmonai (islamais) = grėsmė, įrodyti remiantis CNN reportažais šiek tiek sunkiau. Tačiau visiems žinoma, kad Irako respublikoje net 97% gyventojų yra musulmonai ir tik 3% yra kitatikių. Todėl pirmoji lygtis, kaip ir patvirtinama faktiniais duomenimis. Tačiau tai, kad musulmonai yra grėsmė įrodyti yra sunkiau, tikriausią net CNN kaip grėsmę pristatydamas musulmonus susilauktų milžiniškų pasipriešinimų, tačiau tai, kad visi suimti

įtariamai teroristai (tai aiškiai matosi iš CNN rodyti reportažų nuo 2005 gegužės pradžios iki 2007 balandžio pabaigos įskaitant didžiausius teroristinius išpuolius ir pasipriešinimus tokius kaip: 2005 07 07 teroristinius išpuolius Londono transporto sistemoje, teroristinius išpuolius prieš Danijos ambasadas po 2006 metų vasarį Danijos laikraščiuose pasirodžiusių Machomedo karikatūrų, taip pat po 2006 metų rugpjūčio planuotų, bet Didžiosios Britanijos antiteroristinės policijos dėka išvengtų teroristinių išpuolių Londono oro uostuose, o taip pat pasaulinių protestų po 2006 metais rugsėjo mėnesį pasakytos ginčytinos popiežiaus kalbos apie Islamo pradininką Machomeda) yra musulmonai, o daugelis iš jų net prieš teroro aktus įrašytose kasetėse prisipažįsta kad eina į Džihadą (šventąjį musulmonų karą prieš kitatikius) kalba už save, o tai, kad pagal Islamo tikėjimą į džihadą galima eiti tik gavus tėvų leidimą (33 ir 34 paveikslai) musulmonus padaro religinius ir organizuotus nusikaltėlius.

33pav. Policijos įrašytas pokalbis apie Džihadą

34pav. Policijos įrašytas pokalbis apie tai, kad norint eiti į džihadą, reikia gauti tėvų leidimą.

Šaltinis: CNN Pipeline

Apibendrinant visą analizę reikėtų išskirti keletą labai akivaizdžių, nors visų reportažų neperžiūrėjus net nepastebimų išvadų. Pirmiausia tai, kad reportažų skaičius priklauso nuo įvykių pasaulyje, tai atrodo akivaizdu, bet išskirtina yra tai, kad tarkim reportažų susijusių su terorizmu ir terorizmo grėsme ypač pagausėja ir prieš rinkimus, kas leidžia susidaryti nuomonę, kad politikai bando įtakoti visuomenę per televiziją kurdami grėsmės įvaizdį. Antra, kad analizuojant reportažus susijusius su islamu, musulmonais ir net terorizmu, nėra absoliučiai nei vieno reportažo susijusio su teroro aktais Rusijos ir Čėčėnijos kasdienybėje, kas leidžia įtarti, kad CNN yra iš dalies šališka ir kaip JAV televizija apimti tik JAV interesų sritis (objektus). Trečias faktas reportažuose ryškiai neišreiškiamas žodžiais ar kažkokiais reporterių pasisakymais, bet labai įtaigiai parodomas vizualiai, kad visi su terorizmu susiję asmenys yra kilę iš musulmoniškų šalių ar gyvenantys vienoje ar kitoje Europos šalyje ir intensyviai propaguojantys islamą.

IŠVADOS

Išanalizavus teorinius aspektus ir atlikus tyrimą galima daryti tokias išvadas:

- Islamas yra viena iš įtakingiausių religijų, kurią išpažįstą penktadalis pasaulio gyventojų, todėl neobjektyvu ją analizuoti pagal vakarietiškas vertybes, nes tai ne tik religija, bet teisinė ir moralinė, kultūrinė ir dvasinė gyvenimo norma, o taip pat musulmonų politinė ideologija.
- Dauguma imigrantų musulmonų vakarų šalis vadina savo namais, tačiau jų savimonė išsaugo tikėjimą, pagarbą islamo tradicijoms, o jų tradicijos nepriima vakarietišku vertybių ir gyvenimo normų. Musulmonai atvirai parodydami savo religingumą išaukština jį prieš kitas religijas ir demokratijos vertybes.
- pagarbą islamo tikėjimui nenori paklusti vakarietiškom vertybėm ir gyvenimo normom, teisindamiesi savo religija ir taip išreiškdami savo nepriklausomybę.
- Įvaizdis formuojamas naudojantis trimis pagrindiniais elementais: jausmais, žmonių vertybėmis ir religija arba pagrindiniais žmonių įsitikinimais, kuriais buvo puikiausiai pasinaudota padedant tvirtus pamatus pradedant kurti terorizmo ir musulmonų grėsmės įvaizdį rugsėjo 11-ąją 2001 metais.
- Televizija yra įtakingiausia ir vienintelė informacijos priemone, kuria informacija gali būti skleidžiama visų grupių žmonėms, todėl tai viena iš populiariausių priemonių kuriant įvaizdžius ir jais sudominant ar darant įtaką plačiajai auditorijai.
- Nagrinėjant islamą, o tiksliau Koraną, iš konteksto galima ištraukti daugybę eilučių ir pamokymų, kur musulmonai šaukiami eiti į šventąjį karą – džihadą ir kovoti prieš kitatikius, tačiau šventosios krikščionių knygos, o ypač senasis testamentas turi nemažiau agresiją keliančių eilučių, todėl šventosios musulmonų knygos Korano negalima įvardinti kaip blogį, grėsmę ir terorą skleidžiančio šaltinio. Šiuo metu pagrindinę grėsmę kelia terorizmas, visos terorizmo formos ir priemonės, kurių priežastis ir kilmė slypi ne tik teroristų tikėjime, o tuo labiau islame.
- Demokratiniam pasauliui, kurio taip nenori pripažinti ir įsileisti musulmoniškosios šalys, besiteisindamos, kad jų religija juos moko teisingai elgtis kiekvienoje gyvenimo situacijoje, reikia naujo požiūrio į terorizmą, islamą ir musulmonus, nes priešingu atveju taip aukštinama demokratija gali tapti autoritarizmu ir pati būti pripažinta terorizmo skleidėja ir naujos teroristų kartos augintoja.
- Išanalizavus reportažus rodytus CNN kanalu, ir susijusius su islamu, musulmonais ir terorizmu, laiko atžvilgiu galima daryti išvadą, kad ne tik televizija, bet įvairios asmenybės, o dažniausia vyriausi šalies atstovai, pasinaudodami savo padėtimi, televizijos pagalba kuria tam tikrus įvaizdžius ir grėsmes, bandydami pasiekti vienokius ar kitokius tikslus.

- Iš CNN reportažų turinio matyti, kad yra ne tik kuriamas, bet ir labai įtaigiai pasinaudojus vaizdo medžiaga ir leksika, formuojamas islamo, kaip grėsmės įvaizdis vakarų šalims, remiančioms ir pateisinančioms karą Irake ar kitaip naikinant musulmoniškų šalių mentalitetą.
- Per paskutiniuosius du metus visi CNN kanalu rodyti reportažai atstovauja tik JAV ir jų sąjuringų interesus. Pateisinamos kovos prieš terorizmą tikslai, vykdomos karinės operacijos Afganistane, Irake, grasinimai kitoms musulmoniškoms valstybėms, bei kišimasis į suverenių valstybių vidaus reikalus, todėl akivaizdu, kad tokiu keliu įrodoma demokratija susilaukia priešiško, o teroristai tampa viena iš kovos priemonių.

BIBLIOGRAFINIŲ NUORODŲ SĄRAŠAS

1. ABDALATI, M. Žvilgsnis į Islamą / Lietuvos musulmonų Jaunimo bendrija. Kaunas: UAB "Arx Baltica" 2006. 255 p. ISBN 9955-9658-6-X
2. American Progress Action Fund. The Power of Television [interaktyvus]. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.beawitness.org/tv> o t.p. Overview of Research and Methodology [interaktyvus]. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.beawitness.org/methodology>
3. ARISTOTELIS. Rinktiniai raštai Vilnius: Mintis. 1990m 477p. ISBN 5-417-00158-9
4. BA-YUNUS, Ph. Ilyas. The Myth of Islamic Fundamentalism [interaktyvus]. The State University of New York College at Cortland [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.geocities.com/CollegePark/6453/myth.html>
5. BEVERLEY, James A. Ar islamas – taikos religija? Kontroversija atskleidžia kovą už islamo sielą [interaktyvus] [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: http://www.prizme.lt/straipsniai/straipsn.php?action=view&id=350&return_action=top_articles
6. BOORSTIN D.J. A Flood of Pseudo-Events [interaktyvus] from The Image (new York: Vintage, 1961) [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.cis.vt.edu/modernworld/d/boorstin.html>
7. BUIKA, Mindaugas. Reikalingas ryžtas naujam dvasiniam humanizmui formuoti [interaktyvus]. Krikščioniškos minties, kultūros ir visuomenės laikraštis, Atnaujintas 2004 rugsėjo 22d. Nr. 71, [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: http://xxiamzius.lt/numeriai/2004/09/22/krvis_01.html
8. BUŠKEVIČIENĖ, Angelė. Teroristiniai išpuoliai - nepateisinami [interaktyvus]. Krikščioniškos minties, kultūros ir visuomenės laikraštis, Atnaujintas 2001 m. lapkričio 21 d. Nr. 87, [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: http://www.xxiamzius.lt/archyvas/xxiamzius/20011121/zvil_01.html
9. CIOLEK, T, Matthew. 2004 Tsunami Disaster - Scholarly and Factual Analyses [interaktyvus]. The World-Wide Web Virtual Library [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.ciolek.com/WWWVLPages/AsiaPages/Tsunami-Analyses.html>
10. Commission on British Muslims and Islamophobia. Islamophobia and race relations [interaktyvu]. Inservice Training and Educational Development [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.insted.co.uk/relations.html>
11. CONRAD, Charles. Strategic organizational communication. Wadsworth Pub Co 459p. ISBN 0-155-06348-0
12. CNN Pipeline. [interaktyvus] [žiūrėta 2007m. balandžio 3 - 30 dienomis] užsiregistravus prieiga per internetą: <http://edition.cnn.com/pipeline/index.c.html>
13. ČIŽAS, Dainius, Martynas. Islamas ir krikščionybė: ryšys ir prieštara [interaktyvus]. Lietuvos istorijos laikraštis: Voruta, [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.voruta.lt/article.php?article=893>
14. ESPOSITO, John. Political Islam: Beyond the Green Menace [interaktyvus]. Originally published in the journal Current History, January 1994 [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.witness-pioneer.org/vil/Articles/politics/espo.html>
15. Europos Komisijos komunikatas Europos parlamentui ir tarybai dėl Teroristų verbavimas: smurtinį radikalėjimą skatinančių veiksnių nagrinėjimas [interaktyvus]. Briuselis, 21/9/2005 KOM(2005) 313 galutinis [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: [http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/lt/com/2005/com2005_0313lt01.doc].
16. GUVELI, Asli; KILICKAPLAN, Sedar „A Ranking of Islamic Country’s in Terms Of Their Levels of Social-Economic Development“, Journal of Economic Cooperation, 2000m.

17. HELWEG, Otto J. terorizmas ir islamas [interaktyvus]. Straipsniai dvasinėmis temomis. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www2.omnitel.net/robertas/bsp/islam.htm>
18. HUNTER, T. Shireen; MALIK, Huma . Modernization, Democracy, and Islam. Published in cooperation with the Center for Strategic and International Studies, Washington, D.C. 2005M. 376p. ISBN: 0-275-98511-3
19. HUNTINGTON, Samuel P. The Clash of Civilizations [interaktyvus] Free Republic [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.freerepublic.com/focus/news/664292/posts>
20. Indian Muslims ‘ Leading English Newspaper. Television and Islam [interaktyvus]. 32 pages, Twice a month. (RNI DELENG/2000/930; ISSN 0972-3366 [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: [<http://www.milligazette.com/Archives/01072001/22.htm>]
21. International Terrorism and Security Research. Early History of Terrorism [interaktyvus]. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.terrorism-research.com/history/early.php>
22. IŠKAUSKAS, Česlovas. Terorizmas ar tautinis išsivadavimas? [interaktyvus]. Penki kontinentai Online. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://ei.libis.lt:8080/arc/2002-10-25/0/fcf417224a6c86f0aa07d82efafcd580>
23. YUSUFALI, Abdullah. The Meanings Of The Holy Qur'an [interaktyvus]. Islam 101 - an educational site on Islam. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.islam101.com/quran/yusufAli/>
24. JUERGENSMEYER, Mark. Religion in The New Global Order [interaktyvus] University of California, santa Barbara [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.maxwell.syr.edu/moynihan/Programs/sac/paper%20pdfs/marks%20paper.pdf>
25. Juliaus Janonio gimnazijos bendruomenės sveikatos centras. Nervų sistema ir jos dalys [interaktyvus]. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: http://www.sveikata.su.lt/psichine_sveikata/dalys.html
26. KAUČIKAS, Nerijus. Islamas, Lietuva ir nuolatinis džihadas [interaktyvus]. Savaitraštis: Veidas, [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.veidas.lt/lt/home/lt/leidinys.kategorija/lt/leidinys.full/42f7408709b32?veidas=b0243ccbd9bed507b9a5c0cf35b14dcf>
27. KESIŪNAS, Tomas. Kam priklauso terorizmo monopolis? [interaktyvus] Dienraštis “Lietuvos rytas” 2006-08-14 [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: http://www.lrytas.lt/?data=20070414&id=11554543841153888015&sk_id=&view=4&p=3
28. Konferencinio turizmo portalas. Besibučiuojantis musulmoniškas Paryžius [interaktyvus]. Straipsnis paskelbtas 2005-10-17 [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.conference.lt/?name=news&do=list&id=1448&p=8>
29. LEWIS, Bernard. AT WAR [interaktyvus]. The Wall street journal [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.opinionjournal.com/extra/?id=110008768>
30. LEWIS, Bernard „The Crisis of Islam: Holy War and Unholy Terror“, Modern Library Edition, 2003m. 173, [138-164]p. ISBN 0-679-64281-1
31. Lietuvos Musulmonų Jaunimo Bendrijos interneto svetainė, [interaktyvus] Ką reiškia žodis „Islam“, [žiūrėta 2007m. balandžio 13d.] prieiga per internetą: <http://www.musulmonai.lt/Articles.aspx?Article=16>
32. Lietuvos Musulmonų Jaunimo Bendrijos interneto svetainė, [interaktyvus] Kas yra islamo „penki ramščiai“, [žiūrėta 2007m. balandžio 13d.] prieiga per internetą: <http://www.musulmonai.lt/Articles.aspx?Article=11>
33. LISENACH, Allen. Creating Cosby: The Power of Television [interaktyvus]. Center of Media Literacy [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: http://www.medialit.org/reading_room/article344.html].

34. NELSON, Cassandra. The Pushtuns [interaktyvus]. Scholastic, the global children's publishing, education and media company [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://teacher.scholastic.com/scholasticnews/indepth/afghanistan/pashtuns.htm>
35. PERELMAN, Chaim, OLBRECHTS-TYTECA, Lucie. The new rethoric. Notre Dame, IN: Notre Dame University Press. 1970m. 341p. ISSN 0301-0066
36. PIPES, Daniel. Islamophobia[interaktyvus]. New York Sun October 25, 2005 [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.danielpipes.org/article/3075>
37. Project for Excellence in Journalism. The Three types of News on Cable [interaktyvus]. The State of the News Media 2007 [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: http://www.stateofthenewsmedia.org/2007/narrative_cabletv_audience.asp?cat=3&media=6
38. RAČIUS, Egdūnas. Musulmoniškasis fundamentalizmas: terminas ir realybė [interaktyvus]. Informacija apie religiją ir naujausius religinius judėjimus Lietuvoje ir pasaulyje [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.religija.lt/content/view/137/32/>.
39. SACHEDINA, Abdulaziz. From Defensive to Offensive Warfare: The Use and Abuse of Jihad in the Muslim World [interaktyvus] University of Virginia [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://people.virginia.edu/~aas/article/article8.htm>
40. SHAMOUN, Sam/ Do the Authentic Teachings of Islam Result in Terrorism? [interaktyvus] A Christian – muslim dialog. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://answering-islam.org/Responses/Abualrub/terrorism2.htm#analysis>
40. Statistical, Economic and Social Research and Training Centre for Islamic Countries, [interaktyvus] SESRTCIC statistical database, [žiūrėta 2007m. balandžio 15d.] prieiga per internetą: <http://www.sesrtcic.org/statistics/bycountry.php>
42. The Effects Of Television [interaktyvus] Inter-Islam. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.inter-islam.org/Prohibitions/television.html>
43. The home page for television in New Zealand. The Power of Television Advertising [interaktyvus]. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: http://www.nztbc.co.nz/ad_issues/index.html
44. Wikipedia, the free encyclopedia, [interaktyvus] Image:Muslim World, [žiūrėta 2007m. balandžio 13d.] prieiga per internetą: http://en.wikipedia.org/wiki/Image:Muslim_World.png#filehistory t.p. Terror and terrorism [interaktyvus]. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://en.wikipedia.org/wiki/Terror> t.p. Al-Qaeda, [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://en.wikipedia.org/wiki/Al-Qaeda>
45. World's most comprehensive open source database. History of terrorism [interaktyvus]. [žiūrėta 2007m. balandžio 10d.] prieiga per internetą: <http://www.answers.com/topic/history-of-terrorism>

DIDŽIŪNAITYTĖ, Edita. (2007) Threat of Islam in Television. Master's degree graduation Paper. International Center of Knowledge Economy & Management at Vilnius University. 84p.

SUMMARY

Today exclusive attention focuses on Muslims, their religion Islam, exclusive and distinctive lifestyle and the ever growing threat – terrorism. Now is obviously, a time in which Islam to Muslims is not only religion, it is law and morality, culture and mind rule of life. this is Muslims political ideology. The power of religion has always been strong in the Muslim world, but in these last decades, Islam as political ideology has become very strong and in some places has become radical.

Strong processes of globalization, Israel's rise and western culture expansion within the Muslim world, has been resisted by its people, this resistance is still growing and growing. In this place Islam is already not only the religion, but political ideology, which exists to represent and to protect Muslims, as strong players in world religions and region maps. We can't forget that every fifth person in the world is Muslim: in fifty seven countries they are the majority.

The main purpose of the paper was to detect „islam threat“ in television (CNN television), so the main attention is to detect how „Islam threat“ images are made in television. To detect why Islam is represented as a threat, when Muslims say, that Islam is a religion of peace. To detect these dimensions (aspects) the main object of the paper is to measure “Islam threat” in television. Paper tasks are: to characterize Islam and its functions in Islamic cultures and to present the modern Islam; To rate and to understand how television broadcasts images; To evaluate the connection between Islam and terrorism; And to analyze Islam, as a threat, through images on television.

The work forms three parts. In the first part we discuss Islam and Muslims, modern Islam, Islam fundamentalists and western expansion in Muslim countries. In the second part we concentrate on television, how television broadcasts images and who is influencing television programs. Also in this part we discuss the Islam threat of terrorism. How Koran is connected with terror and about the very new term “Islam phobia”. In the third (analysis) part we analyze Islam as a threat on CNN television news programs and try to look over reportage connected with Islam, Muslim and terrorism on a time perspective, after this we look at reportage content and syntax and eventually we try to prove or to deny in public settled opinions by analyzing CNN reportages.

The main method of analysis was CNN televisions news reportages analysis, which was connected to Islam, Muslim and Terrorism. Analysis involved reportages which CNN had broadcast between the beginning of May 2005 till the end of April 2007.

After analysis the findings are:

Islam is a powerful religion and can not be analyzed looking through “western eyes”. Muslims immigrants living in western countries do not want to accept “western country” rules and formalities; Television is the only one media which can propagate information to all age groups and influence large audiences, affording to create all kinds of images about Islam, Muslims and terrorism. Now the main threat is terrorism, television is using images to created a wrong image of Islam and Koran. After analyzing CNN reportages connected with Islam, Muslims and terrorism the finding are, that not only television, but different people, specially countries or different organizations leaders, are trying to create different images of Islam, Muslims and their connection with terrorism to reach certain goals. CNN is using very forceful pictures and lexis to create the perceived threat of Islam, to the countries which are connected with war in Iraq and countries which have influence over Muslims and Muslim countries. After the survey of all CNN reportages about Islam, Muslims and terror, we can confirm that CNN represents only USA interest regions and directions.

Reportažų santrauka susijusių su islamu

▶ Islamic textbooks(2:28)	06:31 am, Mar 03, 2007	World	⌵
▶ 'Jailhouse Islam' worries some(3:03)	06:55 pm, Dec 09, 2006	U.S.	⌵
▶ Papal regrets(2:41)	07:22 pm, Sep 19, 2006	World	⌵
▶ Papal regrets on Muslim comments(2:02)	09:43 pm, Sep 17, 2006	World	⌵
▶ Pope 'deeply sorry' for comments(:44)	07:56 pm, Sep 17, 2006	World	⌵
▶ Major Setback?(3:47)	07:37 am, Sep 17, 2006	World	⌵
▶ The Pope and Islam controversy(2:31)	09:35 am, Sep 16, 2006	World	⌵
▶ Pope's comments spark anger(1:51)	09:10 am, Sep 16, 2006	World	⌵
▶ Did the Pope insult Muslims?(1:41)	12:59 pm, Sep 15, 2006	World	⌵
▶ From Orange County to al Qaeda(1:39)	06:12 am, Sep 03, 2006	U.S.	⌵
▶ An invitation from al Qaeda(5:42)	08:23 pm, Sep 02, 2006	World	⌵
▶ Carroll was asked to convert to Islam(2:16)	10:48 am, Aug 21, 2006	World	⌵
▶ Bush concedes violence ahead(3:44)	12:06 pm, Apr 29, 2006	Politics	⌵
▶ Afghan Christian faces death(1:55)	06:40 pm, Mar 22, 2006	World	⌵
▶ Hajj: The ancient pilgrimage(2:19)	07:46 am, Jan 07, 2006	World	⌵
▶ Hotel collapses in Mecca(2:27)	05:08 pm, Jan 05, 2006	World	⌵
▶ Britain looks to nuclear power(3:04)	11:31 am, Oct 31, 2005	World	⌵
▶ Gate Gourmet talks continue(3:26)	11:21 pm, Aug 13, 2005	World	⌵
▶ Fighting extremism(3:21)	02:19 pm, Jul 11, 2005	World	⌵

2 priedas

Reportažų santrauka susijusių su musulmonais

▶ 'People You Should Know'(1:39)	05:52 pm, Apr 10, 2007	Best of TV	⌵
▶ Islamic textbooks(2:28)	06:31 am, Mar 03, 2007	World	⌵

▶ Torture on '24'(2:26)	12:57 pm, Feb 15, 2007	Entertainment	⌵
▶ Muslim cabbies(3:19)	12:55 am, Feb 07, 2007	U.S.	⌵
▶ 3 million Muslims pray for peace(:42)	05:32 pm, Feb 04, 2007	World	⌵
▶ Muslim cabbies saying no to alcohol(3:19)	09:48 am, Jan 26, 2007	U.S.	⌵
▶ Cabbie culture clash(0:31)	11:24 am, Jan 25, 2007	Best of TV	⌵
▶ '24' Muslim factor(2:37)	06:52 am, Jan 23, 2007	Entertainment	⌵
▶ 'The War Within'(11:14)	04:17 pm, Jan 19, 2007	World	⌵
▶ Bias or FBI backlog?(4:18)	09:47 pm, Jan 17, 2007	U.S.	⌵
▶ The War Within: Young Muslims(2:48)	05:43 pm, Jan 17, 2007	Best of TV	⌵
▶ The War Within: The Debate(1:35)	05:43 pm, Jan 17, 2007	Best of TV	⌵
▶ The War Within: Shariah(2:36)	05:39 pm, Jan 17, 2007	Best of TV	⌵
▶ Little Mosque on the Prairie'(3:00)	02:11 pm, Jan 08, 2007	Entertainment	⌵
▶ U.S. Muslims celebrate execution(2:36)	07:26 pm, Dec 30, 2006	U.S.	⌵
▶ Holy journey to Mecca(2:03)	11:23 am, Dec 29, 2006	World	⌵
▶ Hajj children(1:54)	05:19 am, Dec 28, 2006	World	⌵
▶ Muslim remarks storm(2:41)	05:17 am, Dec 23, 2006	Politics	⌵
▶ Sunni, Shiite divisions(1:36)	11:05 am, Dec 17, 2006	Education	⌵
▶ Muslim school integration(1:42)	06:04 pm, Dec 05, 2006	Education	⌵
▶ Prayer vs. security(1:45)	01:38 am, Dec 05, 2006	U.S.	⌵
▶ Closing the religious divide(2:55)	05:47 pm, Nov 28, 2006	World	⌵
▶ Fact Check: Shiite vs. Sunni(1:14)	12:17 pm, Nov 24, 2006	Education	⌵
▶ Imams ejected from flight(2:39)	10:17 pm, Nov 21, 2006	U.S.	⌵
▶ 6 Passengers taken off flight(5:02)	09:08 am, Nov 21, 2006	U.S.	⌵
▶ Muslim wins Minnesota house seat(2:38)	01:00 pm, Nov 08, 2006	Politics	⌵
▶ Controversy at France airport(2:49)	05:38 pm, Nov 07, 2006	World	⌵
▶ Muslim in the House?(2:22)	05:31 pm, Nov 06, 2006	Politics	⌵
▶ Australian cleric controversy(4:33)	09:20 am, Oct 26, 2006	World	⌵
▶ Free speech or hate speech?(2:19)	12:40 am, Oct 18, 2006	World	⌵
▶ FBI reaching out to Muslim-Americans(3:20)	08:06 pm, Oct 17, 2006	U.S.	⌵
▶ Muslim veils spark debate(2:06)	12:54 pm, Oct 06, 2006	World	⌵
▶ CNN Student News(10:04)	10:59 pm, Sep 25, 2006	Education	⌵
▶ Pope meets with Muslims(2:41)	04:18 pm, Sep 25, 2006	World	⌵
▶ Fighting the extremists(2:50)	04:46 pm, Sep 20, 2006	World	⌵
▶ Papal regrets on Muslim comments(2:02)	09:43 pm, Sep 17, 2006	World	⌵
▶ The Pope and Islam controversy(2:31)	09:35 am, Sep 16, 2006	World	⌵
▶ Pope's comments spark anger(1:51)	09:10 am, Sep 16, 2006	World	⌵
▶ Did the Pope insult Muslims?(1:41)	12:59 pm, Sep 15, 2006	World	⌵
▶ First Muslim in Congress?(1:50)	07:36 pm, Sep 13, 2006	Politics	⌵
▶ India anthem angst(2:25)	01:12 am, Sep 08, 2006	World	⌵
▶ Bush quotes the Koran-2001()	06:35 am, Sep 07, 2006	Archive	⌵
▶ America deserved' 9/11(3:17)	08:53 am, Aug 18, 2006	World	⌵
▶ UK Muslim anger(2:21)	07:33 am, Aug 12, 2006	World	⌵
▶ 'Satanic Verses' defended (1989)(2:20)	09:14 pm, Aug 06, 2006	Archive	⌵
▶ A tale of two Beiruts(3:42)	05:11 pm, Jul 29, 2006	World	⌵
▶ Al Qaeda 'will attack everywhere'(1:56)	07:21 pm, Jul 27, 2006	World	⌵
▶ Defending the notion of terror(4:40)	06:37 am, Jul 07, 2006	World	⌵

2 priedo tęsinys

▶ UK poll finds support for terror(3:15)	05:36 pm, Jul 04, 2006	World
▶ Islamic finance(2:51)	04:54 pm, Jun 15, 2006	Business
▶ Anger in London(3:03)	03:40 pm, Jun 07, 2006	World
▶ Muslim girl: Teacher mocked me(1:55)	02:07 pm, Jun 01, 2006	Law
▶ Anti-porn rally in Jakarta(1:46)	01:35 pm, May 21, 2006	World
▶ Goodwill Games(2:28)	03:14 pm, May 07, 2006	World
▶ 'Muslim Madonna' too sexy?(6:03)	10:05 pm, Mar 24, 2006	World
▶ CNN Student News(10:52)	10:21 pm, Mar 22, 2006	Education
▶ Protesters damage U.S. Embassy(:44)	08:34 am, Feb 19, 2006	World
▶ Libyan protests turns deadly(1:49)	03:11 pm, Feb 18, 2006	World
▶ 'Axis of Evil' guys on tour(1:58)	12:48 pm, Feb 10, 2006	Entertainment
▶ Muslim hacktivists hit Denmark(2:00)	09:32 am, Feb 10, 2006	Sci-Tech
▶ Depicting Mohammed(1:57)	01:47 am, Feb 10, 2006	World
▶ Danish leader talks about cartoons(2:19)	06:13 pm, Feb 08, 2006	World
▶ Mohammed cartoon a 'global crisis'(2:19)	08:05 pm, Feb 07, 2006	World
▶ Prison for radical cleric(1:20)	04:03 pm, Feb 07, 2006	World
▶ Muslims discuss cartoon furor(2:07)	02:47 pm, Feb 07, 2006	World
▶ Clerics fueling the fire(1:41)	06:46 pm, Feb 06, 2006	World
▶ CNN Student News(10:25)	09:53 pm, Feb 05, 2006	Education
▶ Karzai on cartoon, terror(16:15)	01:31 pm, Feb 05, 2006	World
▶ Muslim protests spread(1:27)	05:38 pm, Feb 04, 2006	World
▶ Fallout from Mohammed cartoon(2:20)	06:37 pm, Feb 03, 2006	World
▶ Mideast cartoon outrage(2:26)	07:11 pm, Jan 31, 2006	World
▶ France's identity crisis(8:14)	01:40 pm, Jan 25, 2006	World
▶ What makes Muslims laugh?(2:02)	12:00 pm, Jan 22, 2006	Entertainment
▶ AM Pop: Albert Brooks(3:52)	11:57 am, Jan 18, 2006	Entertainment
▶ Hajj: The ancient pilgrimage(2:19)	07:46 am, Jan 07, 2006	World
▶ Hotel collapses in Mecca(2:27)	05:08 pm, Jan 05, 2006	World
▶ Iraq after Hussein (2003)(2:41)	03:31 pm, Jan 02, 2006	Archive
▶ Monitoring Muslims(1:43)	10:23 am, Dec 24, 2005	U.S.
▶ Mosques monitored for radiation(1:31)	08:31 pm, Dec 23, 2005	U.S.
▶ Muslims in America(2:08)	03:52 am, Dec 18, 2005	U.S.
▶ Deadline for Iraq hostages(2:02)	08:29 am, Dec 10, 2005	World
▶ 'Sleeper Cell' debuts(2:10)	02:54 pm, Dec 04, 2005	Entertainment
▶ Muslim Brotherhood makes gains(1:47)	05:04 pm, Nov 27, 2005	World
▶ Muslims profiled at Giants game?(1:53)	06:25 pm, Nov 02, 2005	Sports
▶ ACLU files grievance against coach(1:19)	08:26 am, Oct 28, 2005	Sports
▶ Religious tensions flare in Egypt(2:21)	03:16 pm, Oct 23, 2005	World
▶ Crossing religious divides(2:11)	09:02 am, Oct 10, 2005	U.S.
▶ Shared holy days(1:42)	05:58 pm, Oct 02, 2005	World
▶ Muslims give Hughes mixed reviews(2:57)	02:03 pm, Sep 29, 2005	World
▶ UK terror arrest(2:23)	05:25 pm, Sep 23, 2005	Law
▶ Pope visits homeland(2:14)	07:45 am, Aug 21, 2005	World
▶ Pope speaks out on terrorism(2:13)	10:49 pm, Aug 20, 2005	World
▶ Early warning(2:31)	06:00 pm, Aug 06, 2005	World
▶ Mainstream Muslims decry violence(1:58)	08:41 pm, Jul 25, 2005	U.S.
▶ Muslim community reaction(6:33)	11:47 am, Jul 22, 2005	World

2 priedo tęsinys

▶ Radical: U.K. ignored warnings(2:05)	11:09 am, Jul 20, 2005	World	
▶ Muslim leaders meet with Blair(2:44)	08:16 pm, Jul 19, 2005	World	
▶ Britain holds terror summit(2:45)	04:33 pm, Jul 19, 2005	World	
▶ Blair, Muslims confer on extremism(2:03)	12:44 pm, Jul 19, 2005	World	
▶ Inside the minds of Muslims(2:35)	02:07 pm, Jul 16, 2005	World	
▶ London's Muslim community(3:43)	09:36 pm, Jul 13, 2005	World	
▶ Arab view: 'Enough, enough'(4:06)	12:33 pm, Jul 10, 2005	Best of TV	
▶ Mother witnesses son's execution(3:35)	06:13 pm, Jun 03, 2005	World	
▶ Tragedy at Pakistan shrine(1:48)	01:22 pm, May 27, 2005	World	
▶ Militant Muslims protest in London(2:15)	06:41 pm, May 20, 2005	World	
▶ Newsweek: 'This was an honest mistake'(2:30)	06:12 pm, May 16, 2005	U.S.	
▶ Muslims demonstrate against U.S.(2:17)	06:50 pm, May 13, 2005	World	
▶ Iraqi assembly picks Sunni as speaker(:47)	01:29 pm, Apr 03, 2005	World	
▶ Pope reached out to Muslim world(1:36)	04:36 pm, Apr 02, 2005	World	

3 priedas

Reportažų santrauka susijusių su terorizmu

▶ Saudi crack terror plot(6:14)	11:28 am, Apr 27, 2007	World	
▶ Saudi anti-terror raid(5:12)	10:39 am, Apr 27, 2007	World	

▶ Giuliani's terror warning(1:43)	07:27 pm, Apr 25, 2007	Politics	▶
▶ Anti-terror raids net 6(2:08)	03:17 am, Apr 25, 2007	World	▶
▶ Terror warning signs(1:38)	09:37 pm, Apr 18, 2007	U.S.	▶
▶ Are school buses safe?(2:05)	12:51 pm, Apr 16, 2007	U.S.	▶
▶ Morocco terror(1:34)	01:13 am, Apr 16, 2007	World	▶
▶ Terror group protected?(4:50)	12:40 am, Apr 06, 2007	World	▶
▶ Senators want terror-free contracts(1:49)	09:54 am, Mar 29, 2007	Business	▶
▶ Giuliani on Edwards, war on terror(1:47)	04:17 pm, Mar 22, 2007	Politics	▶
▶ Robots join war on terror(1:16)	10:26 am, Mar 21, 2007	Sci-Tech	▶
▶ UK terror video(2:18)	08:09 am, Mar 13, 2007	World	▶
▶ Terror a la cuenta(1:24)	06:31 pm, Mar 07, 2007	Spanish	▶
▶ UK terror campaign(2:24)	05:04 pm, Mar 05, 2007	World	▶
▶ Alabama twister terror(2:05)	05:49 am, Mar 02, 2007	U.S.	▶
▶ Tactics of terror(3:07)	06:10 pm, Mar 01, 2007	World	▶
▶ Pressure on Pakistan(1:47)	01:06 pm, Feb 27, 2007	World	▶
▶ New al Qaeda tape(1:41)	05:18 am, Feb 24, 2007	World	▶
▶ Detalles de terror(1:17)	10:06 pm, Feb 21, 2007	Spanish	▶
▶ The growth of terror(2:22)	12:17 am, Feb 21, 2007	U.S.	▶
▶ Iraq's 'terror den'(3:07)	09:37 am, Feb 20, 2007	World	▶
▶ Terror arrives in Europe(3:38)	09:44 am, Feb 15, 2007	World	▶
▶ 6 charged in terror plot(2:47)	07:54 pm, Feb 09, 2007	World	▶
▶ Terror bajo tierra(2:22)	07:29 pm, Feb 07, 2007	Spanish	▶
▶ A visit to the 'Taliban' mosque(3:21)	08:42 am, Feb 03, 2007	World	▶
▶ Tornado terror seen from the air(2:18)	12:32 am, Feb 03, 2007	U.S.	▶
▶ CNN Student News(10:06)	12:09 am, Feb 02, 2007	Education	▶
▶ CNN Student News(10:03)	10:29 pm, Jan 31, 2007	Education	▶
▶ In Case You Missed It(3:04)	04:13 pm, Jan 31, 2007	Podcasts	▶
▶ Birmingham terror plot(2:15)	07:39 am, Jan 31, 2007	World	▶
▶ Failed bombing on camera?(2:20)	08:31 am, Jan 30, 2007	World	▶
▶ UK terror trial(2:47)	04:42 pm, Jan 24, 2007	Law	▶
▶ State of the Union(9:32)	10:38 pm, Jan 23, 2007	Politics	▶
▶ Terror-free oil'(1:26)	09:32 pm, Jan 22, 2007	U.S.	▶
▶ L.A. terror threat?(2:31)	10:19 am, Jan 18, 2007	U.S.	▶
▶ London terror trial(2:01)	01:27 pm, Jan 16, 2007	World	▶
▶ UK terror suspects go on trial(2:06)	11:03 am, Jan 15, 2007	Law	▶
▶ US airstrike kills terror suspect(2:49)	10:59 am, Jan 10, 2007	World	▶
▶ Glenn Beck: Real Story Arizona(4:05)	11:22 am, Jan 05, 2007	Best of TV	▶
▶ Thailand terror(2:34)	09:17 pm, Dec 21, 2006	World	▶
▶ Al Qaeda's Asian connection(2:58)	09:40 pm, Dec 20, 2006	World	▶
▶ Winning hearts and minds(2:44)	04:49 pm, Dec 19, 2006	World	▶
▶ Asian terror camps(2:01)	10:53 am, Dec 19, 2006	World	▶
▶ War on terror in Asia(2:48)	08:12 pm, Dec 17, 2006	World	▶
▶ New Yorker writer talks on terror(8:38)	07:57 pm, Dec 12, 2006	Best of TV	▶
▶ Do you smell that?(1:50)	06:22 am, Dec 08, 2006	Sci-Tech	▶
▶ Counterterror technology(2:05)	05:10 pm, Dec 05, 2006	Sci-Tech	▶
▶ Investing in terror?(2:00)	09:36 pm, Nov 28, 2006	Business	▶
▶ An ally in the war on terror(1:59)	03:03 am, Nov 20, 2006	World	▶
▶ UK spy chief fears(3:25)	01:09 pm, Nov 10, 2006	World	▶
▶ Al-Qaeda op awaits sentencing(2:11)	04:20 pm, Nov 06, 2006	World	▶

3 priedo tęsinys

▶ Terror costume not funny(1:53)	05:38 am, Nov 01, 2006	Law	
▶ What about Afghanistan?(1:43)	04:32 am, Oct 26, 2006	World	
▶ Human remains found at WTC site(1:43)	12:20 pm, Oct 23, 2006	U.S.	
▶ Domestic terrorism(5:05)	11:06 am, Oct 21, 2006	U.S.	
▶ Home terrorism going unpunished(5:06)	11:03 am, Oct 21, 2006	U.S.	
▶ T-shirt not quite 'da bomb'(2:28)	08:59 pm, Oct 20, 2006	Jeanne Moos	
▶ Republican fear factor(2:05)	07:38 pm, Oct 20, 2006	Politics	
▶ Fear politics(2:10)	07:22 pm, Oct 19, 2006	Politics	
▶ Bush signs terror detainee bill(2:53)	10:31 am, Oct 17, 2006	Politics	
▶			
▶ Civil rights attorney sentenced(4:24)	07:03 pm, Oct 16, 2006	Law	
▶ 9/11 hijackers on tape(2:49)	07:05 pm, Oct 01, 2006	World	
▶ Recalling death in paradise(3:14)	01:13 am, Oct 01, 2006	World	
▶ Kerry counterattack(2:57)	04:19 am, Sep 29, 2006	Politics	
▶ Afghan leader discusses terrorism(13:22)	06:07 pm, Sep 27, 2006	World	
▶ Intelligence Report Leaked(2:41)	07:21 am, Sep 27, 2006	Politics	
▶ Hunt for bin Laden continues(10:15)	03:19 am, Sep 27, 2006	World	
▶ Karzai battling extremists(2:20)	12:50 pm, Sep 26, 2006	World	
▶ Iraq war hurts terror fight?(2:12)	01:52 pm, Sep 25, 2006	Politics	
▶ Detainee legislation deal reached(2:14)	07:18 am, Sep 23, 2006	Politics	
▶ Dangerous 14(8:45)	08:16 am, Sep 22, 2006	World	
▶ GOP compromise on terror bill(1:12)	01:27 am, Sep 22, 2006	Politics	
▶ McCain lauds terror bill deal(1:13)	06:00 pm, Sep 21, 2006	Politics	
▶ Bush pleased with bill agreement(1:31)	05:38 pm, Sep 21, 2006	Politics	
▶ Teens drive onto terror base(1:14)	10:03 am, Sep 21, 2006	U.S.	
▶ Fighting the extremists(2:50)	04:46 pm, Sep 20, 2006	World	
▶ Defending his stance(2:34)	01:39 am, Sep 16, 2006	U.S.	
▶ UK terrorism charges(1:21)	04:08 pm, Sep 14, 2006	World	
▶ Behind the wire at Gitmo(9:34)	12:32 pm, Sep 14, 2006	World	
▶ CNN Student News(10:00)	10:58 pm, Sep 11, 2006	Education	
▶ Bush reflects on 9/11(16:16)	10:19 pm, Sep 11, 2006	Politics	
▶ Today's terror threat(2:07)	07:14 pm, Sep 11, 2006	U.S.	
▶ Iraqis speak about 911(7:23)	06:13 am, Sep 10, 2006	U.S.	
▶ Suicide bomb in Afghan capital(:50)	07:09 am, Sep 08, 2006	World	
▶ Military trials(2:40)	10:21 pm, Sep 07, 2006	Law	
▶ Iraq, terror top election issues(2:44)	10:45 am, Sep 07, 2006	Politics	
▶ Terror suspect warrants-2001()	08:42 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ Terrorists home-2001()	08:40 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ Terrorist training camps-2001()	08:28 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ U.S. Patriotism-2001()	07:42 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ WTC art-2002()	07:15 am, Sep 07, 2006	Archive	
▶ Pakistan and the war on terror(2:31)	09:52 pm, Sep 06, 2006	World	
▶ Bush defends detainee program(6:01)	02:54 pm, Sep 06, 2006	Politics	
▶ CNN Student News(10:05)	10:36 pm, Sep 05, 2006	Education	
▶			
▶ President Bush on terror(1:51)	09:21 pm, Sep 05, 2006	Politics	
▶ Murtha responds to Bush speech(7:16)	04:30 pm, Sep 05, 2006	Politics	
▶ Bush describes terrorism fight(4:05)	02:17 pm, Sep 05, 2006	Politics	
▶ Police: School tied to terrorists(2:41)	07:29 pm, Sep 04, 2006	World	
▶ Fourteen terror arrests(1:54)	09:10 am, Sep 02, 2006	World	

▶ British terror arrests widen (2:47)	07:39 am, Sep 02, 2006	World	▶
▶ Senator: Terrorists drive taxis (:45)	11:05 am, Sep 01, 2006	Politics	▶
▶ Bush broadens war on terror (2:04)	03:54 pm, Aug 31, 2006	Politics	▶
▶ More charges in UK terror plot (2:50)	06:09 pm, Aug 30, 2006	World	▶
▶ Who is winning the war on terror? (1:59)	05:11 pm, Aug 22, 2006	Politics	▶
▶ 11 charged in terror plot (2:19)	12:16 am, Aug 22, 2006	World	▶
▶ Bush says stay in Iraq (4:08)	02:00 pm, Aug 19, 2006	Politics	▶
▶ 'America deserved' 9/11 (3:17)	08:53 am, Aug 18, 2006	World	▶
▶ Terror and politics (2:27)	08:22 pm, Aug 17, 2006	Politics	▶
▶ UK terror investigation (2:36)	10:37 pm, Aug 16, 2006	World	▶
▶ Cashing in on terror (1:55)	03:33 pm, Aug 16, 2006	Business	▶
▶ Airport lines (:16)	01:07 pm, Aug 16, 2006	U.S.	▶
▶ Checking in the shoes (2:28)	10:52 pm, Aug 15, 2006	U.S.	▶
▶ Would they have blown up planes? (8:43)	09:54 pm, Aug 15, 2006	Best of TV	▶
▶ Bush touts his 'war on terror' (2:04)	09:29 pm, Aug 15, 2006	Politics	▶
▶ Dems fire back in terror debate (1:30)	07:17 pm, Aug 15, 2006	Politics	▶
▶ UK grapples with profiling issue (2:23)	06:13 pm, Aug 15, 2006	World	▶
▶ U.S. vs. UK counterterror tools (1:57)	01:19 pm, Aug 15, 2006	Law	▶
▶ Thwarting terror in the air (3:29)	10:34 am, Aug 15, 2006	Sci-Tech	▶
▶ Terror bankroll (1:53)	05:26 am, Aug 15, 2006	U.S.	▶
▶ UK terror update (2:31)	04:36 am, Aug 15, 2006	World	▶
▶			
▶ Terror politics (2:15)	08:40 pm, Aug 14, 2006	Politics	▶
▶ British terror threat down a notch (2:11)	05:44 pm, Aug 14, 2006	World	▶
▶ UK baggage restrictions lifted (1:47)	02:38 pm, Aug 14, 2006	World	▶
▶ Headaches at London's Heathrow (1:29)	12:18 pm, Aug 14, 2006	World	▶
▶ U.K. lowers terror threat to severe (1:14)	09:57 am, Aug 14, 2006	World	▶
▶ Terror reality check (2:08)	06:13 am, Aug 14, 2006	U.S.	▶
▶ London Heathrow update (3:06)	12:24 am, Aug 14, 2006	World	▶
▶ CNN Student News (11:00)	10:41 pm, Aug 13, 2006	Education	▶
▶ Terror threat shaping elections (2:13)	06:22 am, Aug 13, 2006	U.S.	▶
▶ Welcome sights at U.S. airports (1:57)	11:40 pm, Aug 12, 2006	U.S.	▶
▶ UK airport frustration (1:57)	08:46 pm, Aug 12, 2006	World	▶
▶ Worries for terror suspects (2:26)	07:04 pm, Aug 12, 2006	World	▶
▶ Making liquid explosives (2:52)	05:18 pm, Aug 12, 2006	Sci-Tech	▶
▶ Lawyer for two UK suspects speaks (3:33)	01:38 pm, Aug 12, 2006	World	▶
▶ UK Muslim anger (2:21)	07:33 am, Aug 12, 2006	World	▶
▶ Can planes be made bomb-proof? (2:59)	05:15 am, Aug 12, 2006	U.S.	▶
▶ Terror investigation continues (2:48)	12:54 am, Aug 12, 2006	World	▶
▶ Protecting airports (2:10)	09:46 pm, Aug 11, 2006	U.S.	▶
▶ Iraq, terror and U.S. politics (2:06)	07:59 pm, Aug 11, 2006	Politics	▶
▶ UK terror investigation (2:04)	03:57 pm, Aug 11, 2006	World	▶
▶ Terror plot patterns (2:16)	01:57 pm, Aug 11, 2006	World	▶
▶ Dramatic arrests in London (2:18)	01:57 pm, Aug 11, 2006	World	▶
▶			
▶ UK terror suspects named (2:25)	12:59 pm, Aug 11, 2006	World	▶
▶ Police net terror evidence (1:17)	12:07 pm, Aug 11, 2006	World	▶
▶ Fly the non-liquid skies (2:02)	09:35 am, Aug 11, 2006	Jeanne Moos	▶
▶ Minding Your Business' (1:54)	07:53 am, Aug 11, 2006	Business	▶
▶ Airline terror plot update (6:04)	07:13 am, Aug 11, 2006	World	▶

3 priedo tęsinys

▶ London flights arrive in U.S.(1:54)	05:32 am, Aug 11, 2006	U.S.	
▶ UK terror investigation(1:51)	03:18 am, Aug 11, 2006	World	
▶ A passenger's fear(1:54)	01:26 am, Aug 11, 2006	U.S.	
▶ Shoot-down procedures(2:27)	12:27 am, Aug 11, 2006	World	
▶ Giuliani on terror(2:40)	10:22 pm, Aug 10, 2006	Best of TV	
▶ Voting in fear?(2:32)	09:56 pm, Aug 10, 2006	Politics	
▶ Terror and politics(2:37)	09:15 pm, Aug 10, 2006	Politics	
▶ U.S. on guard(2:01)	08:39 pm, Aug 10, 2006	U.S.	
▶ 'Cutting edge' terror plot(5:06)	07:48 pm, Aug 10, 2006	Best of TV	
▶ Security tight in UK(3:39)	04:42 pm, Aug 10, 2006	World	
▶ Strict airport security(2:39)	04:17 pm, Aug 10, 2006	U.S.	
▶ Security precautions on explosives(9:14)	03:41 pm, Aug 10, 2006	World	
▶ Bloomberg: Police aware of probe(5:53)	03:04 pm, Aug 10, 2006	U.S.	
▶ Bush: Arrests show U.S. at war(2:37)	12:36 pm, Aug 10, 2006	Politics	
▶ Chertoff: No sign of plot in U.S.(7:38)	11:23 am, Aug 10, 2006	U.S.	
▶ Money and Markets(1:43)	11:20 am, Aug 10, 2006	Business	
▶ Britain terror alert timeline(5:51)	11:11 am, Aug 10, 2006	World	
▶ Flight tips in age of terror(1:45)	11:02 am, Aug 10, 2006	Sci-Tech	
▶ Britain wakes to terror alert(2:59)	08:38 am, Aug 10, 2006	World	
▶ Scotland Yard terror statement(2:37)	06:15 am, Aug 10, 2006	World	
▶ High security at Heathrow(3:06)	04:57 am, Aug 10, 2006	World	
▶ UK terror plot 'very serious'(4:01)	03:29 am, Aug 10, 2006	World	
▶ Threats to Israel often by sea(3:10)	06:33 pm, Jul 28, 2006	World	
▶ Father describes unbearable loss(1:55)	12:46 pm, Jul 27, 2006	U.S.	
▶ Hezbollah's 'terror capital'(1:40)	11:30 am, Jul 24, 2006	World	
▶ From quiet home to terror scene(4:16)	08:14 am, Jul 24, 2006	World	
▶ Marines: Knowing when to shoot(2:32)	10:35 am, Jul 11, 2006	Sci-Tech	
▶ NY terror plot uncovered(3:29)	02:07 pm, Jul 07, 2006	Law	
▶ Remembering 7/7(2:51)	12:24 pm, Jul 07, 2006	World	
▶ Defending the notion of terror(4:40)	06:37 am, Jul 07, 2006	World	
▶ London's 7/7 terror tape(2:15)	03:43 am, Jul 07, 2006	World	
▶ 7/7 bomber: 'Only the beginning'(2:11)	05:56 pm, Jul 06, 2006	World	
▶ London bomber speaks(2:01)	12:35 pm, Jul 06, 2006	World	
▶			
▶ UK poll finds support for terror(3:15)	05:36 pm, Jul 04, 2006	World	
▶ London bombing remembered(4:19)	01:06 am, Jul 04, 2006	World	
▶ Subway crash kills dozens(2:22)	10:17 am, Jul 03, 2006	World	
▶ Powerful picture of 'Brit grit'(3:12)	07:43 am, Jul 03, 2006	World	
▶ Dems: GOP extract U.S. from Iraq(4:29)	04:47 pm, Jul 01, 2006	Politics	
▶ Bin Laden's message(1:40)	07:25 am, Jun 30, 2006	World	
▶ Terror suspects entrapped?(2:20)	02:12 am, Jun 30, 2006	Law	
▶ GOP. vs The New York Times(1:18)	06:00 am, Jun 29, 2006	Politics	
▶ Terror warnings ignored?(1:48)	08:14 pm, Jun 24, 2006	World	
▶ Politics of terror(2:08)	08:50 pm, Jun 23, 2006	Politics	
▶			
▶ CNN Student News(12:00)	10:30 pm, Jun 13, 2006	Education	
▶ Terror suspects face trial(1:35)	02:53 am, Jun 12, 2006	World	
▶ No relief in al-Zarqawi's death(2:44)	08:39 am, Jun 11, 2006	World	
▶ New al Qaeda tape(1:32)	06:44 pm, Jun 09, 2006	World	
▶ Bush: 'Zarqawi has met his end'(6:04)	08:14 am, Jun 08, 2006	Politics	

▶ Tracing Toronto's terror case(2:26)	09:35 pm, Jun 07, 2006	World	
▶ Chilling accusation in Canada(1:32)	05:51 pm, Jun 06, 2006	World	
▶ Canadian terror cell(2:10)	01:36 pm, Jun 05, 2006	World	
▶ From hospital to police station(2:14)	12:55 am, Jun 05, 2006	World	
▶ Families: Sons aren't terrorists(2:18)	08:53 pm, Jun 04, 2006	World	
▶ Canada, U.S. linked in terror?(2:23)	08:26 pm, Jun 03, 2006	World	
▶ Why Canada is a target(1:24)	03:58 pm, Jun 03, 2006	World	
▶ Terror comes to Canada(:56)	12:47 pm, Jun 03, 2006	World	
▶ What 3 tons of explosive could do(:36)	11:54 am, Jun 03, 2006	World	
▶ London police raid(1:50)	05:47 pm, Jun 02, 2006	World	
▶ Analyzing terror tapes for clues(5:02)	11:31 am, May 24, 2006	Sci-Tech	
▶ UK: No easy answers to terrorism(2:29)	09:50 am, May 12, 2006	World	
▶ First terror report unveiled(2:34)	05:39 am, May 11, 2006	World	
▶ Bush reflects on 9/11 trial(:48)	07:31 pm, May 03, 2006	Politics	
▶ NY bomb plot video released(1:50)	11:14 am, May 03, 2006	Law	
▶ Terrorist grannies?(2:59)	08:53 am, May 03, 2006	World	
▶ New terror message: destabilize(2:24)	10:05 pm, Apr 28, 2006	World	
▶ Iraqi politics prove deadly(1:51)	03:37 pm, Apr 28, 2006	World	
▶ Security better in Falluja(2:43)	07:50 am, Apr 28, 2006	World	
▶ Fact check: Abu Musab al-Zarqawi(1:25)	04:49 pm, Apr 26, 2006	Education	
▶ Terror threatens tourism(1:36)	07:07 pm, Apr 25, 2006	World	
▶ Terror cuts holiday short(1:40)	08:36 am, Apr 25, 2006	World	
▶ Americans held in terror probe(1:33)	08:59 pm, Apr 21, 2006	Law	
▶ Mysterious 9/11 Plotter(1:45)	06:28 am, Mar 31, 2006	World	
▶ Blair visits Australia(1:54)	03:10 pm, Mar 27, 2006	World	
▶ Terror remark dogs politician(1:45)	07:47 am, Mar 25, 2006	Politics	
▶ UK terror trial(1:57)	06:35 pm, Mar 21, 2006	World	
▶ U.S. in Iraq: No magic numbers(2:38)	12:35 pm, Mar 17, 2006	World	
▶ Bush: Strike first to fight terror(1:35)	07:11 pm, Mar 16, 2006	Politics	
▶ Who is Carla Martin?(1:52)	09:41 pm, Mar 15, 2006	Law	
▶ Is it civil war in Iraq?(2:36)	08:30 am, Mar 15, 2006	World	
▶ Terror Web site warning(1:28)	11:12 am, Mar 11, 2006	Sports	
▶ '26 Hours of Terror'(3:05)	09:55 pm, Mar 09, 2006	Special Reports	
▶ Bush wraps visit to Pakistan(2:28)	07:25 am, Mar 05, 2006	World	
▶ Presser on fighting terror(7:07)	06:33 am, Mar 01, 2006	World	
▶ Oil and terror(1:37)	09:50 am, Feb 27, 2006	Business	
▶ Indictments in alleged Iraq plot(1:46)	07:52 pm, Feb 21, 2006	Law	
▶ Wasps as security alerts(5:04)	12:05 pm, Feb 16, 2006	Sci-Tech	
▶ Poll numbers don't favor Bush(2:12)	05:16 am, Feb 14, 2006	Politics	
▶ Bush: Al Qaeda attack thwarted(1:45)	11:58 am, Feb 09, 2006	Politics	
▶ Terrorists on the loose(2:07)	05:44 pm, Feb 05, 2006	World	
▶ Karzai on cartoon, terror(16:15)	01:31 pm, Feb 05, 2006	World	

3 priedo tęsinys

▶ Iran compared to Nazi Germany(1:57)	08:00 pm, Feb 04, 2006	World	
▶ Education as terror deterrent(2:04)	08:46 am, Jan 31, 2006	World	
▶ ALF, ELF members indicted(1:51)	07:53 pm, Jan 20, 2006	Law	
▶ Politics at a Bahrain souk(2:00)	07:56 am, Jan 20, 2006	World	1639
▶ Cheney: U.S. relentless on terror(7:04)	09:31 pm, Jan 19, 2006	Politics	

▶ Tape warns of terror attacks(4:03)	04:36 pm, Jan 19, 2006	World	
▶ Pakistan: CIA airstrike missed target(3:21)	05:41 pm, Jan 14, 2006	World	
▶ Window to opportunity(3:24)	07:51 pm, Jan 07, 2006	Business	
▶ Padilla transfer ordered(1:07)	08:03 am, Jan 05, 2006	Law	
▶ Warrantless wiretap flap(1:53)	08:26 am, Dec 29, 2005	U.S.	
▶ Spain terror arrests(1:36)	09:24 pm, Dec 19, 2005	World	
▶ Political Play of the Week(1:47)	07:08 pm, Dec 09, 2005	Politics	
▶ Bombs getting more deadly(2:20)	08:41 am, Dec 09, 2005	World	
▶ A defeat in terror trial(2:31)	03:30 pm, Dec 08, 2005	U.S.	
▶ Degrees in terrorism(6:47)	08:34 pm, Dec 07, 2005	U.S.	
▶ 9/11 panel: U.S. not prepared(4:12)	01:46 pm, Dec 05, 2005	U.S.	
▶ France beefs up anti-terror laws(2:28)	08:45 pm, Nov 29, 2005	World	
▶ Prison terror(2:58)	04:38 am, Nov 25, 2005	U.S.	
▶ Enemy combatant' indicted(4:10)	11:49 am, Nov 22, 2005	Law	
▶ Late-night laughs(2:32)	08:22 am, Nov 18, 2005	Entertainment	
▶ Trading with China(1:49)	07:11 am, Nov 16, 2005	Business	
▶ Australia's nuclear attack fear(2:26)	05:48 am, Nov 14, 2005	World	
▶ Atlanta terror drill(1:23)	05:38 pm, Nov 13, 2005	U.S.	
▶ Foiling a suicide bomber(2:48)	01:51 pm, Nov 11, 2005	U.S.	
▶ Indonesian terrorist dies(2:40)	04:08 pm, Nov 10, 2005	World	
▶ Deadly interrogation(2:44)	05:22 am, Nov 10, 2005	World	
▶ Terror fugitive believed dead(2:21)	04:58 am, Nov 10, 2005	World	
▶ FBI ready to aid Jordan(1:14)	01:12 am, Nov 10, 2005	World	
▶ Terror history in Jordan(1:11)	08:58 pm, Nov 09, 2005	World	
▶ Blair loses terror law vote(3:22)	06:25 pm, Nov 09, 2005	World	
▶ UK terror laws(2:33)	04:36 pm, Nov 08, 2005	World	
▶ Terror on the high seas(2:01)	12:36 pm, Nov 08, 2005	World	
▶ Fight terror without torture(1:45)	03:43 am, Nov 08, 2005	Politics	
▶ Australia nets terror arrests(1:02)	06:02 pm, Nov 07, 2005	World	
▶ Bush: 'We do not torture'(1:46)	02:53 pm, Nov 07, 2005	Politics	
▶ Reviewing London bombings response(2:03)	01:34 pm, Nov 03, 2005	World	
▶ More Dilbert than Bond?(3:55)	08:07 am, Nov 03, 2005	Sci-Tech	
▶ Post-Wilma health care(2:09)	11:01 am, Oct 31, 2005	Health	
▶ Farms reeling from Wilma(2:01)	07:40 pm, Oct 30, 2005	Business	
▶ India begins recovery(2:11)	01:33 pm, Oct 30, 2005	World	
▶ Inside suicide bomber training(5:40)	08:44 am, Oct 18, 2005	World	
▶ Dutch anti-terror raids(1:44)	04:56 pm, Oct 14, 2005	World	
▶ New York subway threat was false(1:04)	09:06 pm, Oct 11, 2005	U.S.	
▶ New Yorkers on alert(1:41)	07:33 am, Oct 10, 2005	U.S.	
▶ Mayor defends warning(2:11)	05:35 pm, Oct 09, 2005	U.S.	
▶ Mixed threat assessments(2:26)	07:01 pm, Oct 07, 2005	U.S.	
▶ Subway terror threat(3:02)	06:26 pm, Oct 06, 2005	U.S.	
▶ Bush vows to defeat the enemy(5:33)	01:24 pm, Oct 06, 2005	Politics	
▶ Bush defines radicals(8:24)	12:49 pm, Oct 06, 2005	Politics	
▶ Caught up in the violence(2:45)	11:00 am, Oct 04, 2005	World	
▶ Italy preparing for the worst(2:34)	02:04 pm, Oct 03, 2005	World	
▶ Bali bomber caught on tape?(3:16)	03:55 pm, Oct 02, 2005	World	

3 priedo tęsinys

▶ Assigning blame in Bali(4:01)	07:19 pm, Oct 01, 2005	World	
▶ Terror attacks in Bali(2:33)	04:36 pm, Oct 01, 2005	World	
▶ London's terror victims still waiting(2:46)	02:21 pm, Sep 28, 2005	World	
▶ The terrorists will fail(7:59)	11:25 am, Sep 28, 2005	Politics	
▶ France terror cell busted(2:17)	05:11 pm, Sep 27, 2005	World	
▶ Spain convicts 9/11 suspect(1:40)	10:31 am, Sep 26, 2005	World	
▶ UK terror arrest(2:23)	05:25 pm, Sep 23, 2005	Law	
▶ Suspect in British custody(1:30)	09:13 am, Sep 23, 2005	World	
▶ London bombers made 'dry run'(2:08)	04:51 pm, Sep 20, 2005	World	
▶ Preparing for elections(1:37)	08:40 am, Sep 17, 2005	World	
▶ Bush urges action against terrorism(2:55)	01:09 pm, Sep 14, 2005	Politics	
▶			
▶ UK terror inquiry(2:26)	05:20 pm, Sep 13, 2005	World	
▶ Katrina exposes security gaps(2:54)	11:22 am, Sep 09, 2005	U.S.	
▶ Katrina exposes terror vulnerability(2:56)	08:20 pm, Sep 08, 2005	Politics	
▶ EU intelligence sharing obstacles(2:45)	05:22 pm, Sep 07, 2005	World	
▶ Mistaken for a terrorist(2:17)	10:56 am, Aug 27, 2005	U.S.	
▶ Terror and the poor(2:14)	05:57 pm, Aug 21, 2005	U.S.	
▶ Torrance terror probe(3:03)	04:30 am, Aug 18, 2005	U.S.	
▶ BTK's reign of terror(4:39)	03:36 am, Aug 18, 2005	Law	
▶ Deadly result(4:10)	08:18 pm, Aug 17, 2005	World	
▶ Missed warning?(2:11)	07:42 pm, Aug 17, 2005	U.S.	
▶ Subway shooting details emerge(6:58)	12:17 pm, Aug 17, 2005	World	
▶ Living among us(4:41)	04:04 pm, Aug 13, 2005	U.S.	
▶ 9/11 recordings, documents released(4:42)	01:58 pm, Aug 12, 2005	U.S.	
▶ Classes in securing the homeland(2:29)	08:44 am, Aug 12, 2005	U.S.	
▶ 9/11 al Qaeda link?(4:30)	08:48 am, Aug 10, 2005	U.S.	
▶ Netanyahu quits Cabinet(1:49)	04:29 pm, Aug 07, 2005	World	
▶ Comedians put taste to the test(2:29)	01:22 pm, Aug 05, 2005	Entertainment	
▶ Al Qaeda terror tape(1:41)	05:18 pm, Aug 04, 2005	World	
▶ Al Qaeda threatens more UK attacks(2:46)	09:20 am, Aug 04, 2005	World	
▶ Denouncing terror(3:16)	04:17 am, Aug 02, 2005	World	
▶ London terror update(1:54)	12:03 pm, Aug 01, 2005	World	
▶ Face of terror?(1:20)	09:14 am, Aug 01, 2005	World	
▶ More arrests in London terror probe(1:50)	05:47 pm, Jul 31, 2005	World	
▶ Notting Hill neighbors(2:14)	11:54 pm, Jul 29, 2005	World	
▶ Former British SAS discuss terror(4:09)	07:10 pm, Jul 29, 2005	World	
▶ London terror update(4:58)	03:44 pm, Jul 29, 2005	World	
▶ Witness to an arrest tells the story(2:25)	02:32 pm, Jul 29, 2005	World	
▶ Police launch raid in west London(8:08)	11:15 am, Jul 29, 2005	World	
▶ Witnesses recount arrests, raids(9:06)	11:11 am, Jul 29, 2005	World	
▶ White water terrorists(2:49)	08:05 am, Jul 28, 2005	World	
▶ Terror not black and white in Britain(2:23)	03:22 pm, Jul 27, 2005	World	
▶ New London attacks(2:59)	10:48 am, Jul 27, 2005	World	
▶ Blair: World slept after 9/11(3:02)	02:14 pm, Jul 26, 2005	World	
▶ Terror talks in London(2:00)	10:49 am, Jul 26, 2005	World	
▶ Sharm el-Sheikh clampdown(2:05)	07:43 pm, Jul 25, 2005	World	

▶ Bombing effect on tourism(1:25)	03:39 pm, Jul 25, 2005	Business	▶
▶ First responders lack equipment(2:02)	03:24 pm, Jul 23, 2005	U.S.	▶
▶ Terror structure growing, evolving(2:02)	09:12 pm, Jul 22, 2005	U.S.	▶
▶ New York tightens subway security(1:10)	03:13 pm, Jul 22, 2005	U.S.	▶
▶ Could Rome face a terror attack?(2:20)	02:52 pm, Jul 22, 2005	World	▶
▶ Bush on London terror attacks(2:54)	12:50 pm, Jul 22, 2005	World	▶
▶ Tightened security on N.Y. subway(2:23)	08:21 am, Jul 22, 2005	U.S.	▶
▶ London terror investigation(4:10)	04:05 am, Jul 22, 2005	World	▶
▶ London police react to incidents(1:25)	04:05 am, Jul 22, 2005	World	▶
▶ London attack theories(2:23)	04:04 am, Jul 22, 2005	World	▶
▶ New terror measures in Britain?(2:47)	04:37 pm, Jul 20, 2005	World	▶
▶ London terror investigation(2:00)	02:45 pm, Jul 20, 2005	World	▶
▶ Commuters regroup after attacks(2:08)	02:28 pm, Jul 20, 2005	World	▶
▶ Witnesses to terror(2:08)	02:28 pm, Jul 20, 2005	World	▶
▶ Terrorist's dad warns of more bombing(1:44)	10:53 am, Jul 20, 2005	World	▶
▶ Day of terror in London(3:12)	10:26 am, Jul 20, 2005	World	▶
▶ Understanding terrorism(3:14)	05:18 am, Jul 20, 2005	World	▶
▶ Muslim leaders meet with Blair(2:44)	08:16 pm, Jul 19, 2005	World	▶
▶ Britain holds terror summit(2:45)	04:33 pm, Jul 19, 2005	World	▶
▶ Suspicious note diverts flight(1:35)	10:42 am, Jul 19, 2005	U.S.	▶
▶ London wants new anti-terror laws(2:54)	06:08 pm, Jul 18, 2005	World	▶
▶ London bombing linked with Iraq?(2:01)	12:32 pm, Jul 18, 2005	World	▶
▶ Breeding terror(2:40)	12:48 am, Jul 18, 2005	World	▶
▶ Cell phone blockers?(2:09)	08:35 pm, Jul 16, 2005	U.S.	▶
▶			▶
▶ No more agents(1:57)	09:17 pm, Jul 15, 2005	U.S.	▶
▶ Dangerous stuff readily available(2:20)	08:36 pm, Jul 15, 2005	U.S.	▶
▶ London terror investigation(2:33)	06:39 pm, Jul 15, 2005	World	▶
▶ British terror homegrown(4:07)	03:08 am, Jul 15, 2005	World	▶
▶ Changes in Homeland Security(1:52)	08:07 pm, Jul 14, 2005	U.S.	▶
▶ Four bombing suspects named(1:57)	07:17 pm, Jul 14, 2005	World	▶
▶ Suicide bomber kills scores of children(2:07)	04:17 am, Jul 14, 2005	World	▶
▶ An unlikely bombing suspect(3:23)	12:17 am, Jul 14, 2005	World	▶
▶ London's homegrown terror(4:20)	08:42 pm, Jul 13, 2005	World	▶
▶ London blasts suspects investigated(2:00)	10:00 pm, Jul 12, 2005	World	▶
▶ Baghdad mayor's challenge(3:03)	02:14 pm, Jul 12, 2005	World	▶
▶ Rail security funding fight(2:25)	05:53 am, Jul 12, 2005	Politics	▶
▶ Bush and Blair on terrorism(2:30)	10:08 pm, Jul 11, 2005	Politics	▶
▶ Fighting extremism(3:21)	02:19 pm, Jul 11, 2005	World	▶
▶ Trying to return to normal(1:53)	01:17 pm, Jul 11, 2005	World	▶
▶ Bush: No retreat in war on terror(4:10)	01:05 pm, Jul 11, 2005	Politics	▶
▶ Blair addresses Parliament(3:13)	12:40 pm, Jul 11, 2005	World	▶
▶ Abdullah reacts to London attacks(5:43)	04:21 am, Jul 10, 2005	World	▶
▶ London on edge(2:18)	06:49 pm, Jul 09, 2005	World	▶
▶			▶
▶ Nancy Grace's 'Best of Week'(2:15)	08:45 pm, Jul 08, 2005	Best of TV	▶
▶ War on Terror: Spain(2:02)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	▶
▶ War on Terror: Britain(2:28)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	▶
▶ War on Terror: Israel(3:59)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	▶
▶ War on Terror: United States(2:02)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	▶

3 priedo tęsinys

▶ War on Terror: France(2:09)	07:36 pm, Jul 08, 2005	Special Reports	▶
▶ DC reacts to London bombings(1:13)	02:16 pm, Jul 08, 2005	U.S.	▶
▶ Larry King Live(7:46)	09:41 pm, Jul 07, 2005	Best of TV	▶
▶ U.S. train security put to the test(3:15)	08:55 pm, Jul 07, 2005	Law	▶
▶ The political scope of terror(2:13)	07:40 pm, Jul 07, 2005	Politics	▶
▶ Giuliani reacts to blasts(4:15)	07:39 pm, Jul 07, 2005	Politics	▶
▶ Finding the source of bombs(4:35)	07:35 pm, Jul 07, 2005	Sci-Tech	▶
▶ Europe a terrorist launching pad?(1:43)	07:30 pm, Jul 07, 2005	World	▶
▶ Wrap-up on the London terror attacks(4:57)	07:22 pm, Jul 07, 2005	World	▶
▶ Media visit Guantanamo Bay(1:47)	11:12 pm, Jul 06, 2005	World	▶
▶ Mystery planes circle California town(1:15)	08:50 am, Jul 04, 2005	U.S.	▶
▶ Navy SEAL remembered(2:41)	08:57 pm, Jul 03, 2005	U.S.	▶
▶ Kenyan puts food on the table(3:37)	06:18 pm, Jul 03, 2005	World	▶
▶ U.S. addressing passport fraud(1:53)	03:13 pm, Jul 01, 2005	U.S.	▶
▶ Italy and the CIA(1:12)	07:40 pm, Jun 30, 2005	World	▶
▶ Exposing the border patrol(2:07)	01:55 am, Jun 30, 2005	Politics	▶
▶ Terror drill at Logan airport(3:05)	03:23 am, Jun 24, 2005	U.S.	▶
▶ Rice: Challenges, optimism(5:25)	12:33 pm, Jun 23, 2005	Politics	▶
▶ Iraq a terror training ground?(1:58)	05:47 pm, Jun 22, 2005	World	▶
▶ Water crisis among Iraqi problems(2:50)	02:52 pm, Jun 21, 2005	World	▶
▶ Bio-defense controversy(2:26)	05:23 pm, Jun 18, 2005	U.S.	▶
▶ Terror threat in Nigeria(2:10)	09:05 pm, Jun 17, 2005	World	▶
▶ Spain terror arrests(2:07)	04:56 pm, Jun 15, 2005	World	▶
▶ Terror fears: Memphis(3:16)	05:28 am, Jun 15, 2005	U.S.	▶
▶ Neighbor is a terror suspect(2:20)	05:54 am, Jun 09, 2005	U.S.	▶
▶ Milk supply security(2:30)	08:28 pm, Jun 08, 2005	U.S.	▶
▶ New details in terror arrests(1:35)	07:08 pm, Jun 08, 2005	Law	▶
▶ Feds arrest 4 in terror probe(3:05)	08:19 am, Jun 08, 2005	Law	▶
▶ Milk in danger?(2:59)	07:41 pm, Jun 07, 2005	U.S.	▶
▶ Former professor on trial(2:24)	01:39 am, Jun 07, 2005	Law	▶
▶ Two arrested on terror-related charges(1:42)	06:07 am, May 31, 2005	Law	▶
▶ Terror war strategy(1:43)	06:52 am, May 30, 2005	U.S.	▶
▶ Arrest finally made in Omagh bombing(1:59)	10:36 am, May 27, 2005	World	▶
▶ Thinking like the enemy(7:13)	09:56 pm, May 20, 2005	Law	▶
▶ Terror suspect 'can be extradited'(2:22)	01:20 pm, May 17, 2005	World	▶
▶ Reporter charged in terror trial(1:31)	07:42 am, May 16, 2005	Law	▶
▶			▶
▶ Deadly dilemma in the skies(4:51)	08:56 am, May 12, 2005	U.S.	▶
▶ Pakistan seizes alleged terror leader(4:47)	12:10 pm, May 04, 2005	World	▶
▶ U.S. unprepared for nuclear attack(2:40)	06:55 am, May 04, 2005	U.S.	▶
▶ Fighting terror in Singapore(3:18)	05:43 am, May 03, 2005	Sci-Tech	▶
▶ Surviving terror(3:19)	02:03 am, May 02, 2005	World	▶